

Spania. Acordul privind bazele militare americane

Viorel Dinu, Cimpina. Camera Deputaților a Parlamentului spaniol a ratificat noul acord de apărare dintre S.U.A. și Spania la începutul lunii martie a.c. Pentru ca acesta să intre efectiv în vigoare mai este nevoie doar de confirmarea guvernului de la Washington.

Spaniolii au primit acordul cu sentimente contradictorii. Ei salută retragerea celor 72 de bombardiere de vânătoare și a personalului militar american care le servea (circa 5 000 de oameni), dar nu și perspectiva ca, pe teritoriul Spaniei, să fie staționate, timp de încă opt ani, baze militare americane. Un sentiment de neliniște provoacă și ambiguitatea documentului în problema eventualei introduceri în țară a armelor nucleare. Printr-o hotărâre parlamentară din 1981, cit și prin referendumul privind participarea țării la N.A.T.O., din martie 1986, Spania s-a pronunțat împotriva acordării de asistență de arme nucleare pe teritoriul său.

În acordul privind bazele militare americane din Spania, se prevede, însă, că armele nucleare pot fi introduse, staționate sau depozitate în țară, cu acordul guvernului de la Madrid. Astfel, garantarea libertății de manevră în problema armelor nucleare nu este acordată parlamentului, ci puterii executive. În plus, potrivit acordului, Spania se angajează să nu „chestioneze” navele militare americane care trec prin porturile țării în legătură cu deținerea la bord de arme atomice. În aceste condiții, rămâne deschisă posibilitatea unei „nuclearizări” a Spaniei — au subliniat reprezentanții opoziției, în cursul dezbaterilor prilejuite de ratificarea acordului.

În ultimul timp, în țară au izbucnit controverse aprinse în legătură cu articolul 12 al documentului, care prevede negocieri asupra unui acord suplimentar pentru perioade de război sau de criză. Ziarul „El País” informează că guvernul spaniol se străduiește să păstreze secrete astfel de înțelegeri. Problema constă, de fapt, în posibilitatea ca Statele Unite să utilizeze Spania, în caz de criză, ca țară de tranzit pentru transportul armelor nucleare. Ministrul de externe, Francisco Fernández Ordoñez, și ministrul apărării, Narcis Serra, au încercat să calmeze spiritele. Ei au dat asigurări că parlamentul va fi informat despre

orice eventuală înțelegere suplimentară, în măsura în care acest lucru este conform prevederilor constituționale.

Parlamentului din Madrid i-au fost deja prezentate 500 000 de semnături în cadrul unei campanii de respingere a acordului și de solicitare a unui referendum în această problemă. (R.D.).

Datoria externă a S.U.A. (I)

Ion Vilsănescu, București. Apariția, în ultimii ani, a Statelor Unite în poziția de debitor net pe piețele financiare internaționale constituie un element nou, care este legat, în principal, de faptul că Statele Unite au înregistrat importante deficite comerciale și masive deficite bugetare.

Deficitul din bugetul federal este pus, îndeosebi, pe seama politicii economice promovate sub Administrația Reagan, care, urmărind o „dezimplicare” a statului și o „stimulare a inițiativei private”, a redus impozitele și, deci, veniturile bugetare. În pofida diminuării cheltuielilor pentru unele programe sociale, cheltuielile bugetare globale, însă, n-au scăzut, ci au crescut, din cauza alocațiilor sporite în scopuri militare. Acest fapt a dus la majorarea continuă, după 1981, a deficitului bugetar, care a depășit, în anumiți ani, 200 miliarde dolari și care a fost finanțat prin împrumuturi publice. Datoria publică americană a crescut, ca urmare, de la 1 000 la aproape 2 600 miliarde dolari în anii '80, în parte finanțarea fiind făcută cu fonduri externe. Se apreciază că, în prezent, circa 15 la sută din titlurile de valoare guvernamentale, lansate de statul federal pentru finanțarea deficitului bugetar, sînt în posesia unor deținători străini de fonduri, în special japonezi. În parte, plasamentele străine de fonduri pe piața americană s-au datorat politicii dobînzilor înalte promovate în S.U.A. (care au oferit capitalului extern niveluri ridicate de fructificare).

Deficitul comercial a apărut, de asemenea, în anii '80 și este pus, în parte, pe seama schimbării raporturilor de forțe interoccidentale (produsele vest-europene și, mai ales, japoneze dobîndind o competitivitate sporită) și, în parte, pe seama politicii de supraevaluare a dolarului promovată de autoritățile americane în prima jumătate a anilor '80 (ceea ce a „scumplit” exporturile și a „ieftinit” importurile S.U.A.). Deficitul comercial a continuat și după 1985, cînd Administrația de

la Washington și-a schimbat radical poziția, încercînd, dimpotrivă, să facă din scăderea cursului dolarului un mijloc de redobîndire a competitivității mărfurilor americane, în raport cu cele ale principalilor parteneri comerciali occidentali ai S.U.A.

Deficitul comercial, precum și finanțarea cu fonduri externe a unei părți din deficitul bugetar au modificat, în mod relativ rapid, poziția S.U.A. pe piețele financiare internaționale, din creditor net Statele Unite devenind debitor net.

În 1986, pentru prima dată, activele străine în S.U.A. au depășit cuantumul activelor americane în străinătate.

După 1982, S.U.A. au înregistrat, anual, importante deficite în balanța plăților

curente, potrivit aprecierilor Departamentului comerțului: 1982 — 8,6 miliarde dolari; 1983 — 46,3; 1984 — 107,1; 1985 — 116,4; 1986 — 141,5; 1987 — 165,0; 1988 — 130,0 (estimații).

Aceasta a făcut ca S.U.A. să acumuleze, treptat, pasive financiare nete (formate, însă, în principal, nu din credite bancare contractate, ci din obligații izvorite din achiziții străine de titluri financiare în Statele Unite).

În 1987, după cum apreciază Departamentul american al comerțului, au fost plătite, în contul obligațiilor față de străinătate, dobînzii în valoare de 23,5 miliarde dolari, sumă similară dobînzilor plătite la datoria lor externă de cele mai îndatorate 17 țări în curs de dezvoltare.

Sesiunile Adunării Generale a O.N.U.

Olivia Croitoru, București.

Adunarea Generală este singurul organ plenar al O.N.U., cuprinzînd, deci, pe toți membrii ei. Este un for deliberativ, în care orice stat — mare sau mic — poate să-și formuleze opiniile, să dezbată o problemă, să propună o rezoluție. Carta a legat caracterul Adunării Generale, ca cel mai reprezentativ organ al Națiunilor Unite, de conferirea unor funcții cuprinzătoare, esențiale pentru activitatea Organizației. Astfel, Adunarea Generală poate discuta orice „probleme sau chestiuni” care intră în cadrul Cartei și poate formula recomandările necesare cu privire la ele. Ea poate face recomandări membrilor Organizației și Consiliului de Securitate în toate aceste probleme (cu excepția celor aflate în dezbaterile Consiliului de Securitate).

Procedura de lucru în care Adunarea Generală — ca și marea majoritate a celorlalte organe ale O.N.U. — își exercită atribuțiile o constituie sesiunile. Acestea sînt de trei feluri:

a) **sesiuni anuale ordinare**, care încep în cea de-a treia marți a lunii septembrie, la sediul Organizației. Prima sa sesiune a avut loc la 10 ianuarie 1946, la Central Hall de

Westminster, din Londra (în imagine, aspect din timpul desfășurării ei), iar cea dintîi rezoluție a Adunării Generale a fost adoptată la 24 ianuarie 1946 și prevedea crearea unei comisii pentru energie atomică. Din martie 1946, sediul său temporar a fost instalat la Hunter College din Bronx (New York). Piatra de temelie a actualului sediu al Organizației a fost pusă în 1949.

b) **sesiuni extraordinare**, care sînt convocate în termen de 15 zile de la primirea unei cereri formulate, în acest sens, de către secretarul general, din partea Consiliului de Securitate sau a majorității membrilor Organizației. Prima sesiune extraordinară a avut loc între 28 aprilie — 15 mai 1947 și a fost consacrată situației din Palestina.

c) **sesiuni speciale de urgență**, care se convoacă de secretarul general al O.N.U. în 24 de ore de la primirea cererii din partea Consiliului de Securitate sau a majorității membrilor O.N.U. O astfel de sesiune a fost organizată prima oară între 1—10 noiembrie 1956 și a dezbătut situația din Orientul Mijlociu.

Viitoarea sesiune ordinară a Adunării Generale va începe la 19 septembrie a.c.

„Ziua meteorologică mondială”

Florin Berbec, București. Aveți dreptate. Începând cu 1961, în fiecare an, la 23 martie, este celebrată „Ziua meteorologică mondială”, pentru a comemora intrarea în vigoare, la această dată, în 1950, a Convenției Organizației Meteorologice Mondiale (O.M.M.) — organism care

face parte din sistemul Națiunilor Unite —, care a înlocuit organizația meteorologică internațională, organism neguvernamental. Crearea O.M.M. a avut, ca obiectiv prioritar, stimularea cooperării internaționale în domeniul meteorologiei și hidrologiei. Drept urmare, s-a hotărât ca, în fiecare an, „Ziua meteorologică mondială” să aibă o temă determinată. Pentru anul acesta, tema aleasă este „meteorologia în slujba aviației”, subiect ce pune în evidență preocupările pe plan internațional privind conexiunile existente între meteorologie și aeronautică. Participarea meteorologiei la buna desfășurare a activităților în domeniul aeronauticii datează încă de la începutul secolului, când aviația parcurgea perioada sa de pionierat, iar aparatele de zbor, fragile, erau deosebit de sensibile la condițiile atmosferice. În consecință, au fost create servicii speciale de asistență meteorologică destinate să faciliteze desfășurarea unui trafic aerian normal. Transporturile aeriene au fost deschise publicului la 8 februarie 1919, când a fost inaugurat primul zbor comercial Paris—Londra. La 25 august

același an, companiile aeriene au fondat Asociația transportului aerian internațional, după care a fost creată actuala Organizație a aviației civile internaționale (O.A.C.I.), organism interguvernamental al O.N.U. În prezent, aviația constituie unul din domeniile de care meteorologia se ocupă nemijlocit: informațiile meteo contribuie la asigurarea securității pasagerilor, ca și la protecția aparatelor de zbor; mai mult, ele permit alegerea unor itinerare sigure, rapide și economice, respectarea orarelor fixe. În plus, necesitățile actuale ale aviației în privința asistenței meteorologice sînt diferite de cele inițiale; astfel, știința meteorologică aeronautică a cunoscut o evoluție rapidă, îndeosebi în ce privește anticiparea unor fenomene atmosferice negative. Preocuparea de prim ordin a specialiștilor, în această direcție, rămîne asigurarea securității zborului.

Viorel Zăinescu, Buzău. Cometa Halley a trecut, se îndepărtează tot mai mult și va putea fi revăzută abia peste 76 de ani. Aceasta nu înseamnă că interesul față de ea s-a stins. În trecere pe lângă noi, așa cum arată un articol apărut recent în revista „La Recherche”, cercetătorii au reușit să-i „smulgă” unul din cele mai mari secrete: forma, dimensiunile și existența nucleului. Toate acestea, datorită celor trei camere de luat vederi, plasate la bordul sondelor spațiale Vega-1, Vega-2, și Giotto. Ceea ce nu era decît un concept a devenit, acum, o realitate concretă: în centrul cometei Halley, există un bloc solid, constituit din gheață și praf, așa cum există la orice cometă. Modelul nucleului, sub forma unei „mingi de gheață cu praf” — arată articolul susmenționat — a fost descris în 1950 de astronomul american Fred Whipple, dar imaginea concretă s-a realizat abia acum, autorul avînd satisfacția de a asista direct la triumful ipotezei sale.

Coordonatorul rubricii: Aurel Zamfirescu

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

12 (1 325)

23 martie 1989

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

O politică de continuă propășire națională, de consecvență afirmare a cauzei socialismului, păcii și colaborării

Valori ale conduitei etice în viața internațională. Octavian Munteanu

Solidaritate militantă cu lupta dreaptă a populației majoritare din Africa de Sud

Conferința pentru dezarmare de la Geneva. Necesitatea adoptării unui program complex, pe baza unei abordări unitare

Reuniunea de la Ankara. Noi pași pe calea intensificării și concretizării colaborării interbalcanice

U.R.S.S. Alegerile de deputați ai poporului. Nicolae Chilie

Londra. Implicații politice ale unui „buget precaut”. Stelian Turlea

Viena. „Fructele amare” ale unui test electoral. Vasile Crișu

Reuniunea AELS—C.E.E. Concluzare, dar nu sub egidă supranațională. A. Dascălu

Orientul Mijlociu. Noi contacte politice

Salvador. Vot în vreme de război. Anca-Voican

Beirut. Val de violență. Crăciun Ionescu

Copenhaga. Măsuri economice de austeritate și echilibre politice fragile. Adrian Dascălu

Taba — parte integrantă a teritoriului egiptean. C. Ștefan

Japonia — „reasezări” într-un aranjament tradițional. Mihaela Brumă

APROPO DE...

Cheltuieli pentru apărare. Ilie Olteanu

1000 + 1

16-18

IN LUMEA ȘTIINȚEI

Misiunea „Discovery”

Antarctica și originea speciilor

DIN LUMEA CAPITALULUI

Războiul de pe străzile Washingtonului

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Die Welt, Pravda, Junge Welt, Prensa Latina, Rude

Pravo

PROFIL

Didier Ratsiraka, președinte al Republicii Democratice Madagascar

PANORAMIC

Cargouri cu otrăvă (3). Corneliu Vlad

Traficanții

ACCENTE

Nimeni nu ne-a furat planeta. Radu Budeanu

POSTA REDACȚIEI

31-32

Colectivul redacțional: Radu Budeanu — redactor șef-adjunct (ediția internațională), Mihaela Brumă, Ștefan Cârjă, Dumitru Constantin, Vasile Crișu, Adrian Dascălu, Radu Dobre, Rodica Dumitrescu, Liana Enescu, Crăciun Ionescu — șef de secție, Ion Madoș, Ilie Olteanu, Radu Pascal — redactor șef-adjunct, Ilie Șerbănescu, Doina Topor — șef de secție, Stelian Turlea, Anca Voican, Aurel Zamfirescu — secretar responsabil de redacție, Secretariatul de redacție și tehnic: Anatol Albu, Oana-Daniela Dinulescu, Mircea Dub, Ana Ghinea, Eliza Iliescu, Ad. Ionescu, Tudorina Mavlea, Constantin Mendea, Marin Pieleanu, Maria Simionescu, Ana Maria Tatovici. Revista „Lumea”, București, Piața Științei nr. 1, sector 1, Oficiul poștal 33, cod 71 341, căsuța poștală 32-29, telefon 17 60 10; International: 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex. 10 376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

C.P.C.S.

REGULATOARE DIRECTE DE PRESIUNE

Pentru reglarea presiunii, în instalații industriale, a fluidelor normale și slab corozive (apă, aer, abur, gaze, produse petroliere etc.) a acetilenei și a amoniacului și a fluidelor corozive, ITRD Pașcani execută și livrează pe bază de comandă fermă o gamă largă de sortotipodimensiuni de regulatoare directe de presiune, după cum urmează :

- tipuri constructive : normal deschise, normal închise, diferențiale, diferențiale constante ;
- tipuri protecție climatică : N2 ; T2 ; RNR ;
- diametre nominale : Dn 4... 150 mm ;
- presiuni nominale : Pn = 25 ; 16 ; 40 bar ;
- căderea maximă și minimă de presiune admisă pe robinetul de reglare :
P_{max} = 16 bar (28,5 bar — aer) ;
P_{min} = 0,2 bar
- presiune reglată : — 0,05... 10 bar (fluide normale și slab corozive) ;
— 0,03 ... 12 bar (aer, NH₃) ;
— 0,1 ... 1 bar (acetilenă) ;
— 5 ... 13 bar (fluide normale și slab corozive — Dn 15 mm) ;
- temperatura maximă a fluidului de lucru :
— 225 sau 325°C — abur ;
— 180°C — păcură ;
- cod de identificare : RDP 53

REGULATOARE DIRECTE DE TEMPERATURĂ

Pentru reglarea temperaturii fluidelor normale și slab corozive în instalațiile industriale, ITRD Pașcani produce și livrează pe bază de comandă fermă o gamă largă de sortotipodimensiuni de regulatoare directe de temperatură, după cum urmează :

- tipuri constructive : normal închise, normal deschise, cu trei căi de amestec și cu trei căi de distribuție ;
- tipuri protecții climatice : N2 ; T3 ; RNR ;
- diametre nominale : Dn 15... Dn 50 mm ;
- presiuni nominale : Pn 16 ; 25 ; 40 bar ;
- presiunea maximă a fluidului de lucru : 16 bar ; — presiunea minimă a fluidului de lucru : 2 bar ;
- temperatura maximă a fluidului de lucru : 225°C ;
- domeniul de reglare : 0... 200°C (împărțit pe subdomenii)

INTREPRINDEREA DE TRADUCTOARE ȘI REGULATOARE DIRECTE — PAȘCANI

Str. Moldovei nr. 17 bis, jud. Iași
Telefon : 980/61 999 ; 63 900 ; 63 901 ; 63 902 ;
Telex : 22723

TERMOREZISTENȚE SUBMINIATURĂ

Utilizare : măsurarea temperaturii în instalații de prelucrare a firelor și fibrelor sintetice și maselor plastice.

Caracteristici tehnice :

— valoarea rezistenței la temperatura de 0°C este de 50 Ω sau 100 Ω ;

— numărul elementelor sensibile :

1 — termorezistențe simple

2 — termorezistențe duble

— raportul dintre valoarea rezistenței electrice la 0°C este de 1,391 ;

— intervalul de măsurare : 0... +400°C ;

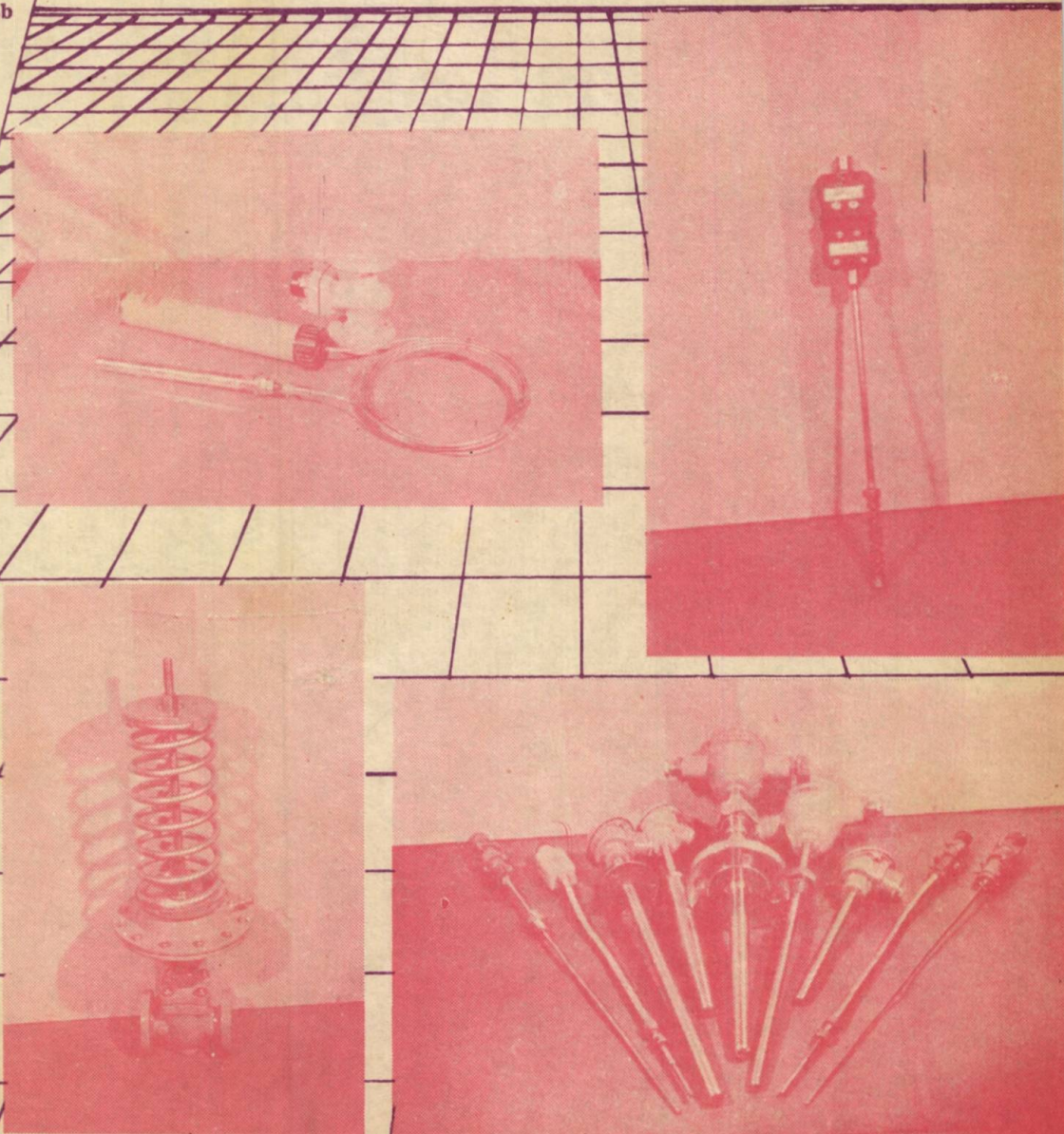
— constanta de timp : 15... 90 sec ;

— materialul tecii de protecție : oțel inox ; cupru ; — dimensiuni de gabarit :

a) — lungime : 445 ... 2525 mm ; — diametru ∅ 4,8 mm ;

b) — lungime : 1593... 1623 mm ; — diametru ∅ 6 mm ; ∅ 7 mm ;

c) — lungime : 335 ... 425 mm ; — diametru ∅ 6 mm ; ∅ 8 mm.

MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA

NR.

C-79

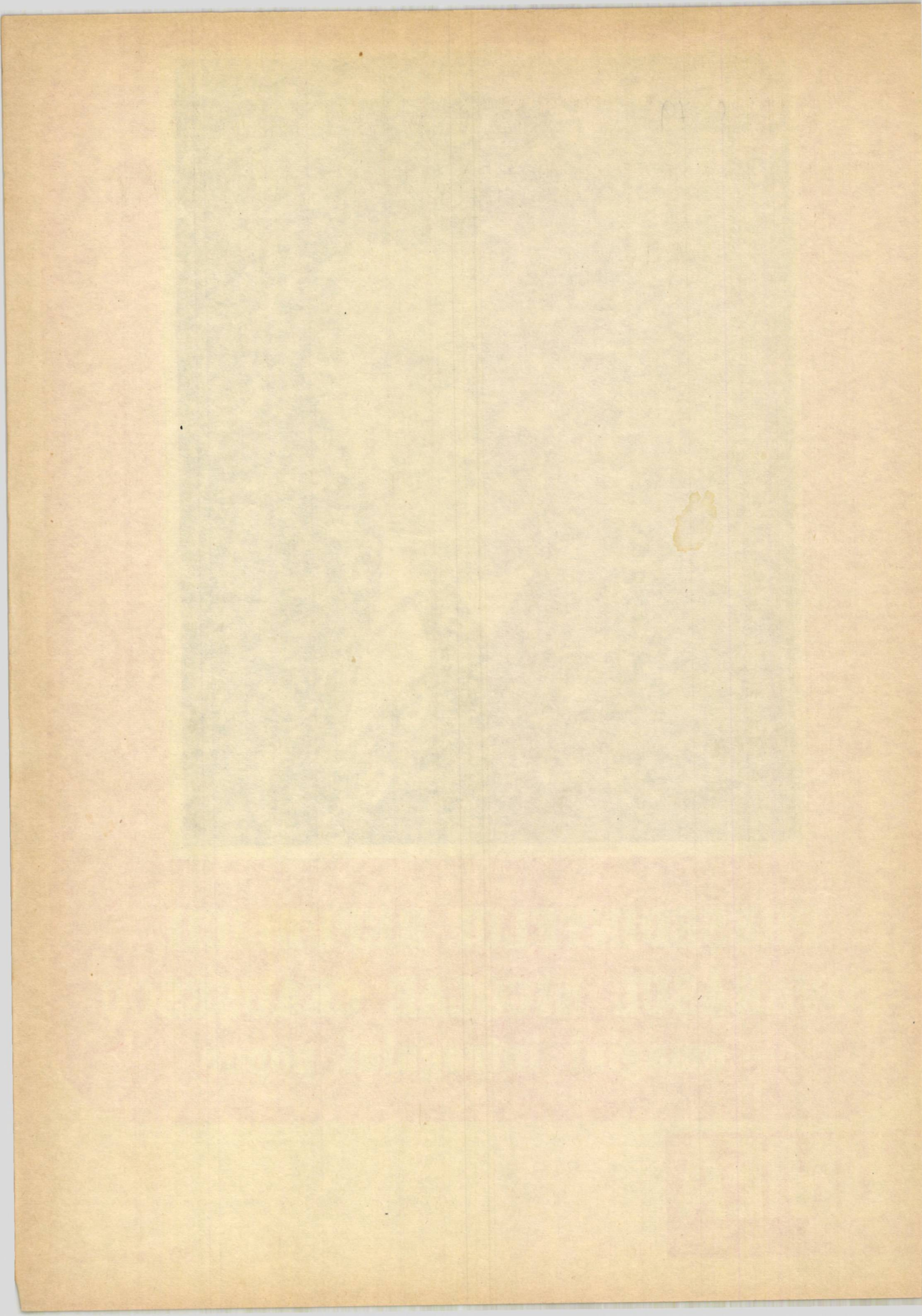
**PREȘEDINTELUI REPUBLICII,
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
— omagiul întregului popor**

LUMEA

SĂPTĂMINAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 13

30 martie 1989

PREȘEDINTELUI REPUBLICII, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

— omagiul întregului popor

Într-o atmosferă de fierbinte însuflețire patriotică, revoluționară, cu sentimente de aleasă prețuire și profundă recunoștință, izvorite din adâncul inimii, întregul nostru popor, într-o deplină unitate de cuget și acțiune, au adus, în aceste zile de primăvară, un cald și vibrant omagiu secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, cu prilejul împlinirii, la 28 martie, a unui deceniu și jumătate de când, prin voința unanimă a întregii națiuni, ilustrul nostru conducător a fost investit, de către Marea Adunare Națională, cu funcția supremă de înfiuș președinte al țării. Omagiind personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, toți fiii și fiicele țării — cu încredere fermă în justetea politicii interne și externe a României socialiste — au cinstit, prin noi și noi fapte de muncă, pe Eroul între eroii neamului, patriotul și militantul comunist înflăcărat, care și-a consacrat și își consacră întreaga viață și activitate împlinirii idealurilor de independență și libertate, de dreptate socială și națională ale poporului român, ctitorul celei mai înfloritoare epoci din istoria patriei — epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului. Istoricul forum al comuniștilor români, din iulie 1965, a insuflat, în viața partidului și a țării, un spirit nou, profund creator, care a însemnat prospe-

time și receptivitate în gândire, respingerea oricăror tendințe conservatoare și prejudecăți, eliminarea formelor și metodelor de conducere anacronice, valorificarea maximă a capacității și înțelepciunii maselor. Cronică României contemporane înscrie mărețele succese obținute de poporul nostru în perioada — cea mai fertilă din istoria patriei — de când tovarășul Nicolae Ceaușescu se află în fruntea partidului și a statului. Toate acestea sînt nemijlocit legate de geniul și fapta cutezătoare a conducătorului partidului și statului nostru. Totodată, toți comuniștii români, întregul nostru popor încearcă sentimente de justificată mîndrie patriotică, cînd văd că, prin gândirea revoluționară, novatoare și neobosită activitate practică ale celui mai iubit fiu al națiunii, România socialistă se afirmă tot mai puternic în arena mondială, aducîndu-și o permanentă și deosebit de însemnată contribuție la lupta pentru preîntîmpinarea unui nimicitor război nuclear și înlăturarea dezarmării — în primul rînd a dezarmării nucleare și chimice —, la întronarea, în viața internațională, a noilor principii de relații dintre state, la rezolvarea pe cale politică a tuturor problemelor ce confruntă omenirea, la instaurarea unei noi ordini economice și politice, pentru îndeplinirea năzuințelor tuturor popoarelor de făurire a unei lumi mai bune și mai drepte.

listă, România a acționat constant pentru intensificarea colaborării politice și economice cu toate statele socialiste, pentru perfecționarea și adîncirea cooperării în cadrul C.A.E.R., în vederea consolidării economice a fiecărei țări în parte, a accelerării progresului lor economic și social, a creșterii prestigiului socialismului în lume. Ca țară socialistă în curs de dezvoltare, România a militat permanent pentru extinderea raporturilor de colaborare și solidaritate cu țările în curs de dezvoltare și nealiniate, sprijinind lupta lor pentru consolidarea independenței politice și economice, s-a pronunțat, în mod statornic, pentru respectarea dreptului popoarelor lor de a-și hotări, în mod liber, propriul destin. Totodată, pornind de la necesitatea participării active la diviziunea internațională a muncii, precum și a intensificării conlucrării pentru soluționarea problemelor majore ale contemporaneității, România a inițiat și amplificat, în spiritul coexistenței pașnice, legături multilaterale cu țările capitaliste dezvoltate.

Semnificativă pentru ilustrarea acestei orientări fundamentale este dinamica raporturilor politice și economice ale țării noastre după Congresul al IX-lea al partidului. Dacă, în 1965, România întreținea raporturi diplomatice cu 67 de state, în prezent aria legăturilor ei politice și economice cuprinde peste 155 de state de pe toate meridianele globului. În ultimul sfert de veac, au fost întreprinse peste 200 de vizite la nivel înalt în țări de pe toate continentele, iar, în cadrul dialogului purtat de președintele Nicolae Ceaușescu, România a fost vizitată de peste 300 de șefi de stat și de guvern. Cu prilejul întâlnirilor și convorbirilor la nivel înalt, au fost încheiate aproape 700 de documente oficiale, care au creat un temeinic cadru politico-juridic colaborării țării noastre cu alte state, dîndu-le perspective trainice. Aceste raporturi se fundamentează pe respectul suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și avantajului reciproc, a dreptului fiecărui popor de a-și decide singur soarta, pe neamestecul, sub nici o formă, în treburile interne, renunțarea la forță și amenințarea cu forță — principii unanim recunoscute în dreptul internațional și singurele în măsură să asigure dezvoltarea liberă, de sine stătătoare a tuturor statelor.

O politică externă dinamică, principială și profund constructivă

Expresie a vocației constructive a poporului român, a năzuinței sale de pace și colaborare, politica externă a partidului și statului nostru — elaborată și promovată, de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu — slujește, deopotrivă, atât interesele vitale ale națiunii noastre, cit și cauza socialismului, păcii și progresului în lume. Căci mărețele planuri de dezvoltare economico-socială a țării nu pot fi realizate decît într-un climat internațional de securitate, înțelegere și conlucrare. „În activitatea internațională — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea la marele forum democratic din noiembrie anul trecut —, partidul și statul nostru au pornit totdeauna de la interdependența

și unitatea dialectică dintre politica internă și externă, de la faptul că, pentru realizarea planurilor și programelor sale de dezvoltare economico-socială, poporul nostru — ea, de altfel, toate popoarele lumii — are nevoie de pace, de o largă colaborare internațională. În spiritul acestor orientări principiale, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, țara noastră a desfășurat o politică externă activă, de participare la soluționarea problemelor complexe ale lumii, la lupta pentru dezarmare, pace și o largă colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială“.

Pornind de la o asemenea viziune, România și-a dezvoltat neîncetat, în anii de după istoricul forum al partidului, din 1965, relațiile sale externe. Ca țară socia-

Profundă analiză a epocii contemporane

Strălucit confirmată de viață, de evoluția evenimentelor, activitatea internațională a României se desfășoară — sub impulsul determinant al gândirii și acțiunii președintelui Nicolae Ceaușescu — pe

Viața, evenimentele au confirmat pe deplin justetea activității internaționale a partidului și statului nostru. Se poate afirma că nu au fost, în această perioadă, momente mai importante în viața internațională în care România să nu fi acționat și să nu fi adus o contribuție activă, pozitivă, la soluționarea lor.

NICOLAE CEAUȘESCU

fundalul unei examinări aprofundate, în toată complexitatea lor, a proceselor și tendințelor din arena mondială, a contradicțiilor care caracterizează epoca.

Unul din meritele incontestabile ale conducătorului partidului și statului nostru îl constituie definirea clară a conținutului și marilor imperative ale epocii contemporane. Cu excepționala sa capacitate de analiză și sinteză, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus și aduce o contribuție remarcabilă la descifrarea proceselor și tendințelor noi din viața internațională, la fundamentarea unor concepte și principii noi privind raporturile dintre state, la afirmarea unui nou mod de gândire în rezolvarea marilor probleme ce confruntă omenirea. Examinarea științifică a stării de fapt a lumii, în complexitatea evoluțiilor sale contradictorii, identificarea cauzalității fenomenelor ce definesc epoca conduc, în gândirea și viziunea președintelui Nicolae Ceaușescu, la degajarea, cu claritate, a direcțiilor, priorităților și mijloacelor de acțiune, ca și a uriașului potențial al maselor, al popoarelor de schimbare novatoare, conștientă, toate fiind subsumate finalității procesului revoluționar — socialismul și comunismul.

Cu o riguroasă argumentație științifică, conducătorul partidului și statului nostru pune în evidență faptul că epoca actuală este dominată de confruntarea dintre două tendințe fundamentale. Pe de o parte, se afirmă, tot mai puternic, voința popoarelor de a trăi într-o lume a păcii, colaborării și progresului, de a participa, activ și în deplină egalitate, la viața politică internațională, contribuind la găsirea celor mai bune soluții — care să țină seama de interesele tuturor națiunilor — pentru problemele cardinale ale contemporaneității. Pe de altă parte, sîntem martorii unor frecvente manifestări ale politicii de forță și dictat, de amestec în treburile interne ale altor state, de înarmare și război. Din această stare de confruntare derivă necesitatea mobilizării la luptă unită a tuturor popoarelor pe cea mai largă platformă de interese și idealuri comune — pacea și dezvoltarea, aflate într-o strînsă interdependență, de rezolvarea uneia depinzînd și soluționarea celeilalte —, pentru a impune o schimbare radicală în raportul de forțe pe plan mondial, în favoarea forțelor revoluționare, progresiste, democratice, antiimperialiste.

În strînsă legătură cu sensurile modificărilor în raportul de forțe pe plan mondial, se impune a fi relevată o altă trăsătură definitorie a epocii contemporane, pusă în evidență de conducătorul partidului și statului nostru, și anume diversificarea centrelor de putere, creșterea rolului țărilor mici și mijlocii, nealiniat în viața internațională. Într-o continuă transformare revoluționară, lumea de astăzi nu mai poate fi condusă pornind de la câteva centre de putere. În foarte numeroase cazuri, țările în curs de dezvoltare, nealiniat promovează importante inițiative pentru rezolvarea situațiilor de criză, pentru dezvoltarea unei cooperări reciproce avantajoase între toate statele.

Analizînd contradicțiile existente pe plan mondial, tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat teze înnoitoare, originale, de o mare semnificație în desfășurarea proceselor ce caracterizează epoca noastră. Este vorba de un nod de contradicții globale, multisectoriale, unele devenite clasice, altele noi, care, prin amploare și implicații, tind să dețină un rol prioritar. Astfel, pe lângă vechea contradicție dintre socialism și capitalism, apar altele noi, cum este cea dintre țările bogate și cele sărace, care, prin amploarea și acuitatea sa, devine cea mai puternică contradicție fundamentală a epocii contemporane. „În dezvoltarea lumii contemporane — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — continuă să se manifeste cu putere contradicțiile dintre socialism și capitalism, contradicțiile de clasă în țările capitaliste dezvoltate. Dar, totodată, a apărut cea mai puternică și cea mai importantă contradicție a lumii contemporane — contradicția dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, dintre bogați și săraci. Este de înțeles că aceste stări de lucruri nu vor putea să dureze multă vreme așa cum sînt acum!” Fenomen nou, agravant, apariția acestei contradicții se constituie într-un enorm potențial exploziv al lumii contemporane.

Un program complex, cuprinzător și unitar de dezarmare

Tezele și ideile tovarășului Nicolae Ceaușescu, de o excepțională însemnătate teoretică și practică pentru evoluția lumii de astăzi, sînt, cu strălucire, sintetizate în concepția revoluționară potrivit căreia problema fundamentală a epocii actuale o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, apărarea dreptului popoarelor la viață, la existență liberă și independentă.

Cursa înarmărilor, în special a înarmărilor nucleare, accelerată atît în plan cantitativ, cît și calitativ, uriașele cheltuieli militare, care agravează continuu dezvoltarea economică mondială, impun, ca o necesitate vitală, o nouă abordare a problemelor păcii și războiului. „Este necesar — sublinia, în acest sens, președintele Nicolae Ceaușescu — să se ajungă la înțelegerea generală că, în condițiile armelor nucleare, nu există decît o singură cale, o singură politică — aceea de renunțare cu desăvîrșire la forță, la război, de realizare a unei noi gândiri și a unei politici noi, democratice, care să excludă forța și războiul din viața internațională”.

În concordanță cu aceste imperative, țara noastră a prezentat comunității internaționale, cu mulți ani în urmă, un program complex, cuprinzător și unitar de dezarmare, avînd în centru necesitatea eliminării treptate a armelor nucleare, a

celor mai periculoase mijloace de distrugere din arsenalele statelor, dar prevăzînd, totodată, interzicerea simultană a armelor chimice și bacteriologice, măsuri de reducere drastică a efectivelor, armamentelor convenționale și cheltuielilor militare ale statelor, renunțarea la orice acțiuni de militarizare a spațiului cosmic.

Relevînd — în cuvîntarea rostită, săptămîna trecută, la marea adunare populară din municipiul Petroșani — că s-au obținut unii pași spre dezarmare, dar că este vorba numai de un început, și acesta umbrat de continuarea experiențelor nucleare, de politica de perfecționare a unei serii întregi de arme nucleare preconizată de țări ale N.A.T.O., tovarășul Nicolae Ceaușescu declara: „România socialistă consideră că trebuie să facem totul pentru eliminarea completă a armelor nucleare și chimice, pentru reducerea radicală, cu cel puțin 50 la sută, a armelor convenționale, să se realizeze un strict control internațional în aplicarea acestor măsuri, să se reducă cheltuielile militare și să se asigure mijloacele necesare pentru soluționarea multor probleme sociale, pentru ridicarea nivelului de viață al popoarelor”.

Pentru o Europă unită în diversitatea orînduirilor sociale

Ca țară europeană, România este vital interesată în asigurarea securității și dezvoltarea unei largi colaborări pe continent.

Expresia concretă a acestei preocupări constante o constituie participarea activă a țării noastre — chiar de la începuturile procesului de edificare a securității pe continent — la eforturile de creare a unui climat de securitate și încredere, care să permită angajarea unei ample colaborări economice, tehnico-științifice și culturale, întemeiată pe noile principii de relații. În acest sens, conducătorul partidului și statului nostru a arătat, în repetate rînduri, că România se pronunță pentru edificarea unei Europe unite în diversitatea orînduirilor sociale, a concepțiilor filozofice și politice, pentru ca ea să devină un continent al națiunilor libere și independente, care să acționeze pentru înfăptuirea progresului economico-social al tuturor statelor, pentru dezarmare și pace. Președintele Nicolae Ceaușescu consideră că numai o Europă unită poate avea un rol important și poate să aducă o contribuție mai însemnată la soluționarea marilor probleme ale vieții mondiale, la realizarea unei lumi în care fiecare națiune să se dezvolte corespunzător voinței sale, a unei lumi a progresului, păcii și colaborării.

Acționînd în această direcție, România, președintele Nicolae Ceaușescu se pronunță, totodată, pentru realizarea unor zone de pace și colaborare în diferite regiuni ale continentului nostru și ale lumii. După cum se știe, țara noastră acționează constant pentru întărirea colaborării între toate țările din Balcani și transformarea acestei regiuni într-o zonă a conlucrării pașnice și a bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine. În realizarea unor asemenea obiective, țara noastră, președintele ei consideră că un rol deosebit l-ar avea organizarea unei conferințe la nivel înalt a

statelor balcanice, menită să confere noi dimensiuni întăririi încrederii și cooperării în Balcani.

Deplină încredere în capacitatea și vitalitatea socialismului

Marile prefaceri care au loc pe arena mondială, evoluțiile politice, economice și sociale la nivel național sînt, în mod incontestabil, dominate de procesul înnoitor de trecere a popoarelor de la orînduiri bazate pe exploatare, la moduri și forme noi, superioare de organizare — la socialism și comunism.

„Noi considerăm — apreciază tovarășul Nicolae Ceaușescu — că trebuie să pornim de la faptul că socialismul și-a demonstrat capacitatea și vitalitatea sa, în dezvoltarea, într-o perioadă istorică scurtă, a unei noi orînduiri sociale.”

Analiza științifică pe care secretarul general al partidului, președintele Republicii, o face procesului revoluționar mondial pune în evidență faptul că, istoriceste, socialismul are menirea de a asigura realizarea unei societăți care să rezolve problemele complexe economico-sociale într-un mod nou, asigurînd deplină egalitate între toți membrii săi, fără nici un fel de deosebire, precum și făurirea unei lumi în care fiecare popor, fiecare națiune să-și poată asigura bunăstarea, în deplină libertate, dar și în colaborare cu toate popoarele lumii. De asemenea, socialismul trebuie să lichideze discrepanțele sociale, să desființeze statutul de bogat și sărac, să realizeze prosperitatea colectivă, bazată pe contribuția fiecărui membru al societății la progresul general.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, procesul de edificare a noii societăți în România și în alte state demonstrează că socialismul se înfăptuiește pornind de la aplicarea legităților generale, în concordanță cu specificul național, cu stadiul dezvoltării economice, politice și sociale, cu tradițiile și cu particularitățile istorice. **„În întreaga activitate — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — am pornit de la faptul că aplicarea legilor obiective generale, a principiilor socialismului se realizează în mod diferit de la o țară la alta, de la o etapă la alta de dezvoltare economico-socială.”**

Experiența de pînă acum a edificării noii societăți în țările socialiste reliefează, în mod indubitabil, că diversitatea obiectivă a condițiilor concrete implică, în mod necesar, o diversitate a formelor și metodelor de acțiune. Partidul și poporul din fiecare țară socialistă au dreptul și datoria de a decide, în mod independent și suveran, asupra căilor și metodelor de construire a socialismului și comunismului.

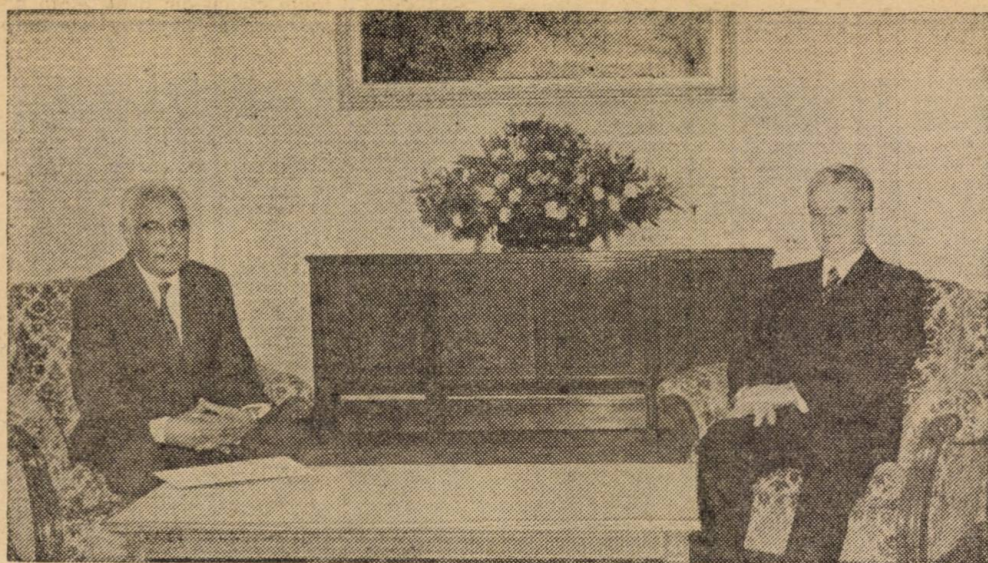
În spiritul acestor orientări teoretice și practice, în cei aproape 25 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, au fost adoptate măsuri de continuă perfecționare a mecanismului economic, a conducerii tuturor sectoarelor de activitate, a întregului sistem democratic al societății românești. Construind socialismul **„cu poporul și pentru popor”**, partidul și statul nostru au situat, în centrul atenției, grija față de om, față de îmbunătățirea condițiilor sale de muncă și viață.

Punînd în evidență aceste adevăruri, președintele Nicolae Ceaușescu apreciază, totodată, că se impune manifestarea unei poziții ferme și consecvente în procesul

Cu oamenii pentru oameni, cu poporul pentru popor

„Poporul român are deosebita șansă de a avea în fruntea țării pe președintele Nicolae Ceaușescu”

Convorbire cu Malik Meraj Khalid

președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan

Săptămîna trecută, ne-a vizitat țara, la invitația Marii Adunări Naționale, o delegație parlamentară pakistaneză, condusă de Malik Meraj Khalid, președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan. Momentul principal al vizitei l-a constituit primirea delegației de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan a exprimat calde mulțumiri pentru posibilitatea oferită de a vizita România și a apreciat activitatea desfășurată de poporul român pentru înfăptuirea ampleror programe de dezvoltare economico-socială, menite să asigure progresul multilateral al patriei.

La încheierea vizitei sale în România, președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan a avut amabilitatea să

acorde, în exclusivitate, un interviu revistei „Lumea”.

Referindu-se la problemele abordate în timpul primirii sale la președintele Nicolae Ceaușescu, demnitarul pakistanez a spus :

Președintele Nicolae Ceaușescu a făcut o amplă prezentare a aspectelor legate de dezvoltarea social-economică a României, a realizărilor poporului român în domeniile vieții economice, sociale și culturale. Un accent deosebit a fost pus pe participarea activă, conștientă a poporului român la opera de propășire a României. În acest sens, șeful statului român a subliniat eforturile depuse de poporul român pentru lichidarea datoriei externe. Numai prin achitarea datoriei se poate evita o subordonare a intereselor naționale unor interese internaționale. Decizia de a lichida

datoria externă a fost un obiectiv major și, pentru aceasta, au fost necesare o serie de măsuri concrete. Președintele României ne-a spus că, la mijlocul acestui an, va fi lichidată întreaga datorie externă a țării. Noi credem că aceasta va fi o realizare deosebită, deoarece România va fi prima țară din lume care se va elibera de povara datoriei externe. Felicităm poporul român pentru că, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu, a realizat acest obiectiv. Folosesc acest prilej pentru a ne manifesta admirația față de poporul român care, în ciuda unor greutăți inerente pe care le-a presupus rambursarea datoriei externe, a dat o deplină apreciere acestui obiectiv național și a sprijinit conducerea și guvernul în realizarea lui. Din acest punct de vedere, înțelegem foarte bine că poporul român va beneficia din plin de rezultatele muncii sale, deoarece se pune un accent deosebit pe îmbunătățirea continuă a standardului de viață.

Concomitent cu măsurile luate pentru plata datoriei externe, ne-a spus președintele Nicolae Ceaușescu, s-au făcut eforturi deosebite pentru satisfacerea tuturor nevoilor populației, în primul rînd asigurarea de locuințe. Acum, accentul se pune pe dezvoltarea zonelor rurale. Așa cum s-a întimplat și în trecut, aceste inițiative își vor arăta, în timp, roadele și justetea.

Dînd o înaltă apreciere gândirii și acțiunii conducătorului partidului și statului nostru, interlocutorul a declarat :

Președintele Nicolae Ceaușescu este nu numai conducătorul României, ci și o personalitate de prestigiu mondial. În timpul convorbirii, ni s-a întărit convingerea deplinei identificări a domniei-sale cu idealurile întregii umanități.

Poporul român are deosebita șansă de a-l avea în fruntea țării pe președintele Nicolae Ceaușescu, deoarece domnia-sa personifică exemplar unitatea întregii națiuni.

În continuare, șeful delegației parlamentare pakistaneze s-a referit la o serie de aspecte ale vieții internaționale abordate în cadrul întrevederii cu președintele Nicolae Ceaușescu :

În prezent, a spus interlocutorul, problemele mari cu care se confruntă omenirea sînt dezarmarea, ordinea economică internațională, coexistența pașnică și anumite „puncte fierbinți”, conflictele care au loc în diferite părți ale lumii. Referindu-se la acestea, președintele României a făcut o strălucită analiză a problemelor internaționale.

După cum s-a exprimat președintele Nicolae Ceaușescu, cea mai importantă problemă a epocii este însăși supraviețuirea omenirii. Pentru ca omenirea să fie salvată, se impune

de construcție socialistă, edificarea noii societăți cerînd o continuă perfecționare a activității, dar că aceasta trebuie făcută în concordanță cu legitățile sale general-valabile. Călea valorificării maxime a resurselor societății socialiste este, în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, nu reîntoarcerea la metode ale capitalismului, unde legile obiective își croiesc drum prin zguduiri și convulsii sociale, ci prin perfecționarea continuă a autoconducerii și planificării, prin modernizarea, pe baza tehnicii și științei celei mai avansate, a procesului de producție.

Contribuția de inestimabilă valoare teoretică și practică pe care Partidul Comunist Român o aduce la îmbogățirea tezaurului și acțiunii revoluționare este strîns legată de promovarea, cu neabătută fermitate, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, a unei concepții noi, înaintate, cuceritoare — în spiritul socialismului științific creator — asupra tuturor problemelor construcției noii orînduirii, obiectivelor și sarcinilor actuale ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a unității și colaborării în lupta împotriva exploatarei și asupririi, pentru pace, progres și socialism.

Necesitatea afirmării unui nou mod de gîndire și acțiune în viața internațională

Pornind de la evoluțiile lumii contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat, în repetate rînduri, că, deși au fost făcuți unii pași pe calea soluționării reale și globale a marilor probleme ce confruntă contemporaneitatea, nu se poate spune că s-a produs o schimbare radicală în viața internațională. Ținînd seama tocmai de complexitatea și gravitatea situației pe care o traversează omenirea, conducătorul partidului și statului nostru subliniază necesitatea unui nou mod de gîndire asupra problematicei lumii contemporane. Motivația noului mod de a gîndi și concepe soluționarea justă și durabilă a acestei problematice, resorturile sale obiective sînt determinate, desigur, de pericolul fără precedent reprezentat de armele nucleare, de adîncirea decalajelor dintre săraci și bogați, de vechea și nedreaptă ordine politică și economică mondială —

elemente care generează în lume o permanentă stare de instabilitate și pun în cauză aspirațiile fundamentale de securitate, progres și bunăstare ale tuturor popoarelor. În concepția conducătorului partidului nostru, noua abordare în problemele păcii și războiului trebuie să pornească de la premisa fundamentală că securitatea reală a popoarelor, progresul lor economic și social pot fi asigurate numai prin înfăptuirea dezarmării, printr-o largă conlucrare a tuturor statelor pentru soluționarea democratică a marilor probleme ale lumii contemporane. „Vorbînd de noua gîndire politică în contextul existenței armelor nucleare — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu —, este necesară o înțelegere mai complexă, în sensul că aceasta presupune, fără nici o îndoială, renunțarea în primul rînd la armele nucleare, dar și renunțarea completă la calea militară de soluționare a problemelor dintre state, presupune soluționarea problemelor litigioase, a conflictelor actuale numai prin tratative — și toate forțele care se pronunță pentru pace trebuie să acționeze în direcția aceasta!” În acest sens, țara noastră, președintele ei se pronunță pentru rezolvarea întregului ansamblu de probleme ale contemporaneității pe cale democratică, cu participarea

dezarmarea totală — nucleară, chimică și convențională. Și a avut perfectă dreptate președintele României când ne-a spus nouă — și o spune, de multă vreme, întregii lumi — că vorbele trebuie să coincidă cu faptele. S-ar putea ajunge la o dezarmare reală, dacă puterile militare ar realiza acorduri sincere, în vederea eliminării armelor nucleare, chimice și convenționale. Eforturile depuse până acum, în acest sens, sînt minime. Trebuie făcut mult mai mult în acest domeniu. De asemenea, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat că o importanță deosebită trebuie acordată soluționării conflictelor regionale și atenuării tensiunilor dintre state.

În ce privește perspectivele de dezvoltare a relațiilor româno-pakistaneze, interlocutorul a afirmat :

Președintele Nicolae Ceaușescu ne-a asigurat că România va continua să dezvolte legăturile sale prietenești cu Pakistanul. Se va intensifica colaborarea în diferite domenii : în economie, agricultură, știință, tehnologie și cultură. De asemenea, președintele Nicolae Ceaușescu și-a exprimat dorința de a primi

Subliniind eforturile României de a crea un climat de destindere, securitate și pace în întreaga lume, șeful delegației parlamentare pakistaneze a spus :

România are un rol deosebit în promovarea solidarității între toate popoarele lumii. Președintele Nicolae Ceaușescu sprijină, în mod constant, țările lumii a treia și, în acest context, acordă un ajutor activ Pakistanului în eforturile pe care le face în reconstrucția sa economică. Sperăm ca vizita noastră să contribuie la îndeplinirea acestui obiectiv.

În continuarea convorbirii, președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan a prezentat aspecte ale situației politice din Pakistan și demersurile guvernului condus de premierul Benazir Bhutto, în vederea creării unui climat politic care să conducă la un consens al diferitelor formațiuni politice din țară :

Încrederea poporului a fost consolidată datorită faptului că punctele de vedere ale diferitelor partide pot fi făcute cunoscute publicului și, în acest fel, acesta are posibilitatea să aprecieze rolul fiecărui partid în viața po-

cinii săi. Cu toate că nu am avut relații bune cu India, am lansat o inițiativă de apropiere cu această țară. Efectele au început să fie simțite. Sîntem decisi să eliminăm, pentru totdeauna, climatul de neînțelegere care a existat între țările noastre. Sîntem ferm hotărâți să ducem până la capăt această inițiativă și tot la fel de hotărâți sînt și cei de dincolo de graniță. Oricine își dă seama că aceasta este singura alternativă acceptabilă ; cheltuielile pentru așa-zisa apărare nu pot aduce decît privațiuni și nenorociri, care vor fi suportate tot de popoarele noastre. Din punct de vedere uman, este de neiertat ca cineva să întrețină ura între popoare. Aceasta este politica guvernului nostru ; sperăm ca anumite forțe din interiorul țării să nu se opună acestei poziții. Va fi spre binele tuturor.

Pakistanul are, de asemenea, relații bune cu Iranul, Irakul, Siria, Turcia, Tunisia și Libia. În ceea ce privește Afganistanul, eu nu văd o soluționare rapidă a situației din această țară. Prezența a mii de refugiați pe teritoriul pakistanez reprezintă, desigur, o problemă majoră, care este deseori exploatată de anumite partide, pentru scopurile lor interne. Această situație creează dificultăți deosebite încercărilor noastre de a dezvolta relațiile cu Uniunea Sovietică.

În încheierea convorbirii, oaspetele pakistanez ne-a împărtășit impresiile sale, în urma vizitei pe care a făcut-o în țara noastră :

Sînt un foarte vechi prieten al României. Iubesc acest popor și această țară și dau o înaltă apreciere conducătorilor ei. Am așteptat cu multă nerăbdare această vizită. Din nefericire, nu am putut veni mai devreme, deoarece, sub vechiul regim, am stat în detențiune. Acum, cu sprijinul parlamentarilor și, bineînțeles, al premierului Benazir Bhutto, am venit în țara dumneavoastră, unde tot ce am constatat a fost așa cum ne-am așteptat. Nu vom uita niciodată căldura cu care am fost întâmpinați, sinceritatea, înțelegerea și aprecierea care ne-au fost acordate. Sîntem mai mult decît mulțumiți de rezultatele vizitei și adresez cele mai bune urări poporului român, care, sînt sigur, își va ridica tot mai mult nivelul de viață și de bunăstare.

În calitatea noastră de parlamentari, vom face tot ce este posibil pentru consolidarea relațiilor dintre România și Pakistan.

**Interviu realizat
de Adrian Dascălu**

● **„România va fi prima țară din lume care se va elibera de povara datoriei externe. Felicităm poporul român pentru că, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu, a realizat acest obiectiv național”**

● **„România are un rol deosebit în promovarea solidarității între toate popoarele lumii”**

vizita premierului Benazir Bhutto în România. Dorim, sincer, să intensificăm relațiile dintre țările noastre.

În continuare, președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan a subliniat importanța activității parlamentarilor în dezvoltarea relațiilor dintre state :

În principiu, popoarele din toate țările trebuie să fie prietene. Lumea a devenit mică și popoarele trebuie să se cunoască. Un instrument eficient pentru această cunoaștere îl reprezintă forumul parlamentar, care, prin statutul său, exprimă voința poporului. Astfel, atunci cînd parlamentarii unei țări vizitează altă țară, ei reprezintă, de fapt, poporul țării din care vin. Noi am fost aleși în Adunarea Națională în 1988 și prima ocazie ce ni s-a oferit de a vizita o țară străină a fost, spre marea noastră satisfacție, vizita în România. Aceasta a fost, de fapt, expresia voinței poporului nostru.

litică a țării și să cunoască adevărata realitate. Consider această măsură ca fiind o inițiativă curajoasă luată de guvern. Apoi, guvernul Bhutto a eliberat toți deținuții politici și a permis reîntoarcerea în țară a mii de refugiați. Aceasta a instaurat, desigur, încrederea în guvern și a dat oamenilor un sentiment de libertate. Uniunile studențești, precum și sindicatele muncitorilor au primit permisiunea de a-și exercita activitățile fără nici un fel de opreliști. Aceste măsuri nu au dus, desigur, la eradicarea tuturor problemelor cu care se confruntă, în prezent, Pakistanul. Dar noi sîntem în măsură să mobilizăm poporul și să-i asigurăm participarea deplină la treburile statului.

Referindu-se la relațiile Pakistanului cu unele țări, interlocutorul nostru a spus, între altele :

Pakistanul are nevoie de legături prietenești cu toate țările, în mod deosebit cu ve-

tuturor statelor și, în primul rînd, a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealinate care constituie marea majoritate a omenirii și sînt direct interesate într-o politică de pace, de independență și largă colaborare internațională. „Trebuie să se pornească — apreciază tovarășul Nicolae Ceaușescu — de la faptul că problemele politice, economice, sociale, dezarmarea și pacea nu se pot soluționa numai de cele două mari superputeri sau numai de cîteva state, că la rezolvarea lor trebuie să participe activ toate statele, fără nici o deosebire. Aceasta reprezintă, de altfel, una din cerințele noii gândiri și noii politici în viața internațională”.

Asigurarea participării reale și egale a tuturor statelor la soluționarea problemelor majore ale lumii contemporane implică, între altele, respectarea principiului egalității în drepturi a tuturor statelor, ca și democratizarea vieții politice mondiale. Democratizarea relațiilor internaționale este un imperativ al timpului, care reclamă, înainte de toate, recunoașterea necondiționată a dreptului fiecărui popor de a-și alege liber destinul, de a-și stabili, fără nici un amestec din afară, calea dezvoltării economico-sociale.

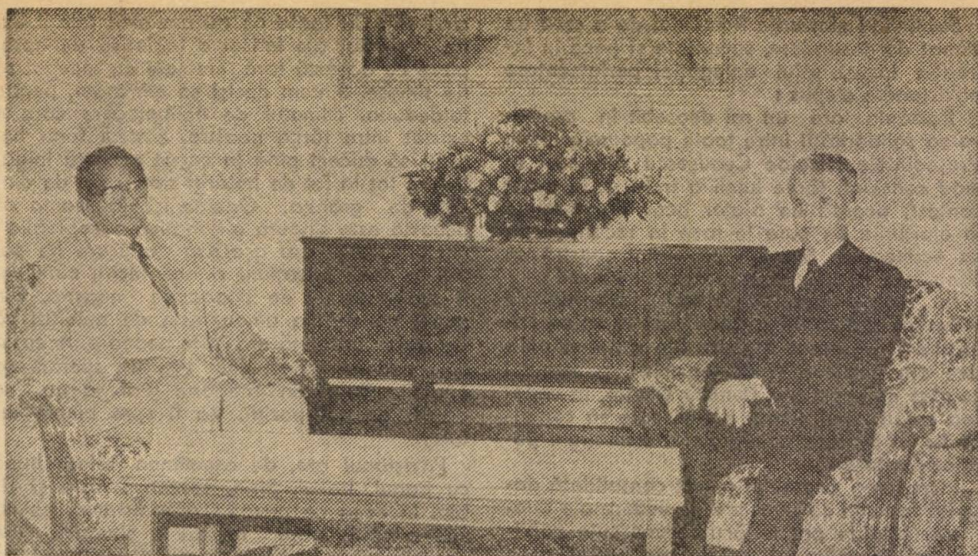
Rolul hotărîtor al popoarelor în determinarea unui curs nou în evoluția mondială

Realitatea ultimelor decenii demonstrează, cu puterea faptelor, capacitatea popoarelor de a impune evoluții în consens cu progresul istoric, de a asigura pacea și securitatea în lume, de a promova o politică nouă, de înțelegere și colaborare. Complexitatea problemelor cu care se confruntă omenirea face mai necesară ca oricînd sporirea rolului popoarelor în lumea contemporană, a contribuției acestora la promovarea cauzei păcii, înțelegerii și colaborării în lume. Punînd în evidență faptul că aceste probleme nu pot fi soluționate decît prin acțiunea unită a popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu își manifestă permanent încrederea în vocația lor constructivă, în capacitatea lor de a asigura pacea și progresul pe planeta noastră. Este convingerea fermă a conducătorului partidului și statului nostru că, prin luptă unită, popoarele de pretutî-

deni pot determina o schimbare a cursului evenimentelor, pot da o perspectivă clară în soluționarea problemelor cardinale ale contemporaneității, pot asigura victoria politicii de dezarmare, colaborare și prietenie, pot asigura trecerea omenirii în cel de-al treilea mileniu în condiții de pace, de dezvoltare liberă și independentă a fiecărei națiuni.

Perioada care a trecut de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu se află la conducerea partidului și statului nostru constituie, fără îndoială, o grăitoare mărturie pentru ceea ce înseamnă o epocă de excepție, izvorită din gîndirea și acțiunea unei personalități de excepție. Pentru această vastă operă, întregul nostru popor își exprimă, din adîncul inimii, cele mai vi-brante sentimente de grațitudine față de tovarășul Nicolae Ceaușescu și își afirmă, în mod ferm, voința de a-l avea mereu în frunte pe conducătorul iubit și clarvăzător, care unește și însușește energiile creatoare ale patriei spre realizarea năzuințelor națiunii noastre socialiste de continuă propășire în libertate și demnitate, de pace și colaborare.

„LUMEA”

„Apreciem aportul României la eforturile de pace”

Convorbire cu Severo Aguirre del Cristo

președintele Adunării Naționale a Puterii Populare din Cuba

Zilele trecute, ne-a vizitat țara o delegație parlamentară cubaneză, condusă de Severo Aguirre del Cristo, președintele Adunării Naționale a Puterii Populare.

Un moment deosebit al vizitei l-a constituit primirea parlamentarilor cubanezi de către președintele NICOLAE CEAUȘESCU, prilej de abordare a stadiului relațiilor bilaterale, a unor probleme de interes comun pentru cele două țări prietene.

— Cu prilejul primirii noastre de către președintele Nicolae Ceaușescu — a arătat, pentru început, Severo Aguirre del Cristo — am transmis șefului statului român un salut și calde urări din partea tovarășului Fidel Castro. Au fost, de asemenea, evocate relațiile de prietenie și colaborare dintre România și Cuba, după cum au fost abordate și o serie de probleme de interes comun privind aspecte ale vieții internaționale.

Convorbirea avută cu președintele Nicolae Ceaușescu a fost de o deosebită importanță pentru delegația noastră. Am putut cunoaște, cu acest prilej, multe din realizările construcției socialiste din România. Am prezentat, la rândul nostru, obiectivele stabilite în procesul de construire a socialismului în Cuba. Partidele, statele, parlamentele și popoarele noastre sînt ferm angajate în edificarea societății socialiste în cele două țări. De asemenea, în ceea ce privește stadiul raporturilor bilaterale, s-a constatat de ambele părți că există posibilități pentru dezvoltarea, în continuare, a relațiilor tradiționale româno-cubaneze, îndeosebi pe plan economic, tehnico-stiințific și în alte sfere de activitate.

— În urma contactelor avute la București, ce perspective întrevădeți pentru întărirea conlucrării dintre parlamentele celor două țări și care credeți că sînt aspectele vieții internaționale ce pun în evidență o serie de poziții comune ?

— Apreciem că vizita a fost deosebit de fructuoasă, pentru că ne-a permis un schimb de opinii și de experiență între cele două foruri legislative : Adunarea Națională a Puterii Populare din Cuba și Marea Adunare

Națională din România. Între parlamentele noastre există relații foarte strînse și constructive. Ambele foruri legislative sînt membre ale Uniunii Interparlamentare și, în cadrul acestei organizații foarte largi, unde există tot felul de tendințe, dar unde efortul principal se îndreaptă în direcția colaborării pentru făurirea unei lumi a păcii, întotdeauna cele două parlamente ale noastre acționează pentru a se ajunge la acorduri cit mai bune și a se respinge propunerile care nu corespund telului de apărare a păcii sau tind să perpetueze colonialismul și să dezvolte neocolonialismul în diferite părți ale lumii. La această activitate colaborează, foarte uniți, parlamentarii români și cubanezi cu parlamentarii din celelalte țări socialiste, cu cei din America Latină, din Africa, din țările care luptă pentru dezvoltarea lor, pentru apărarea independenței lor naționale, care militază în cadrul mișcării de nealinieare.

Parlamentarii și parlamentele în general, considerăm noi, au sarcini și responsabilități specifice în lupta pentru apărarea păcii, pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru destinderea mondială, pentru evitarea războiului. Unul din aspectele în privința cărora parlamentele pot juca un rol important este, după părerea noastră, cel al dezarmării. În acest sens, parlamentele pot influența deciziile guvernelor, refuzînd, de pildă, să aprobe noi credite pentru înarmare.

Am discutat, la București, și aspecte importante ale situației internaționale. Am exprimat preocuparea noastră pentru liniștea planetei, plecînd de la considerentul că pacea la care aspirăm trebuie să fie o pace în beneficiul tuturor, în egală măsură — fără excluderea nici unui popor. Pacea trebuie să fie însoțită de pași efectivi care să permită abordarea problemelor economice, sociale, cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare din America Latină, Asia și Africa. Trebuie să înceteze să se mai investească imense sume pentru înarmări, resursele eliberate putînd să fie, astfel, folosite pentru a se impulsiona progresul țărilor în curs de dezvoltare. Pentru că fără dezvoltare nu poate fi vorba de pace, fără dezvoltare nu

se poate vorbi de independența națională a popoarelor. Pacea și dezvoltarea nu pot fi adevăruri formale, ci ele trebuie să devină reale, să beneficieze de ele orice cetățean din orice colț al lumii. În aceste probleme, am găsit o mare coincidență de vederi între cele două parlamente ale noastre, în convorbirile avute și, desigur, în mod deosebit, în întrevădarea cu președintele Nicolae Ceaușescu. Cuba și România promovează aceleași poziții constructive, ceea ce ne oferă posibilitatea de a ne uni eforturile în lupta pentru atingerea acestor obiective.

În ceea ce ne privește, apreciem aportul României la eforturile de pace. În forurile internaționale, Cuba și România susțin, în mod esențial, aceleași puncte de vedere privind necesitatea reducerii armelor în general, a reducerii și eliminării celor nucleare în special, a celor de exterminare în masă, cum sînt cele biologice și chimice, a reducerii armelor convenționale. Acest lucru nu ar însemna numai eliberarea unor imense resurse financiare, ci și a oamenilor care lucrează la instrumentele morții în industria de armamente. Ei trebuie să se alăture celor ce construiesc instrumentele păcii. Numai prin eliminarea acestor arme se vor putea atinge obiectivele amintite. Și, în acest sens, România și Cuba împărtășesc aceeași poziție. Știm că acest lucru nu este posibil de azi pe mâine. Dar ambele țări sînt hotărîte să militeze, împreună cu alte popoare, pentru realizarea nobilelor idealuri ale omenirii.

— Ce rol revine, în acest proces, popoarelor mici și mijlocii, statelor în curs de dezvoltare și nealiniate ?

— Într-adevăr, pentru a realiza pacea și înțelegerea internațională este necesară contribuția nu numai a celor puternici, ci și a țărilor mici și mijlocii, a celor nealiniate. Aceste popoare au dreptul la pace, așa cum au dreptul la independență, la ridicarea nivelului lor de trai, eliminînd mizeria care azi le copleșește. Lupta în țările din așa-zisa „lume a treia”, din țările nealiniate, are trăsături foarte particulare, care o deosebesc de cea din țările mai dezvoltate. Pentru primele, eliminarea subdezvoltării este fundamentală, făcînd parte din însăși lupta pentru pace. Pentru aceste țări, eliminarea dependenței economice, a dependențelor de tot felul înseamnă, de asemenea, o formă a luptei pentru pace.

— Integrați în această luptă și necesitatea lichidării datoriei externe și a edificării unei noi ordini economice internaționale ?

— Datoria externă trebuie eliminată, pentru că apasă greu asupra vieții tuturor popoarelor. Numai America Latină are peste 400 miliarde de dolari datorie externă ; ea produce, în prezent, numai pentru a plăti dobînzile la datorie, rămînd prea puține resurse disponibile pentru propria dezvoltare, pentru creșterea internă. Este necesar să se pună capăt situației actuale, a schimburilor inechitabile, a prețurilor scăzute pentru materiile prime exportate de țările în curs de dezvoltare. Este necesară o nouă ordine economică internațională ; și acest lucru trebuie să contribuie la edificarea păcii. O expresie a păcii adevărate trebuie să cuprindă toate aceste aspecte.

În încheiere, în numele delegației noastre, doresc să afirm că plecăm cu impresii plăcute din această vizită în care am cunoscut mai îndeaproape poporul român, realizările sale. Îl considerăm un popor foarte muncitor, un popor îndrăgostit de opera pe care o desăvîrșește — și acest lucru este important —, că făuritor conștient al propriei dezvoltări. Transmitem românilor salutul nostru cordial, afecțiunea noastră, a cubanezilor, care am făcut parte din această delegație.

**Declarații consemnate
de Alin Genescu**

Alegerile pentru noul for legislativ

Correspondență din Moscova de la Nicolae Chilie

Ziua de 26 martie a reprezentat nu numai momentul desfășurării alegerilor pentru viitorul Congres al deputaților populari, noul for legislativ al Uniunii Sovietice, ci și o adevărată sărbătoare în întreaga țară. Capitala și celelalte localități au fost împodobite festiv, cu steaguri, pancarte și afișe electorale, au fost organizate diferite manifestări culturale și artistice, localitățile au fost înfrumusețate prin grija edililor.

După cum se știe, alegerile de la 26 martie au fost organizate pentru desemnarea a 1500 de membri ai viitorului Congres al deputaților populari, care, în total, va avea 2250 de membri. La 26 martie, s-a consumat, de fapt, cea de a doua etapă a acestor alegeri legislative. Prima etapă a avut loc în intervalul 11-23 martie, cînd principalele organizații politice și obștești de nivel unional (P.C.U.S., U.T.C.L., sindicatele, organizațiile cooperatiste, de femei, ale foștilor combatanți, uniunile și asociațiile științifice și de creație etc.) au procedat la alegerea celor 750 de deputați populari, ce le-au revenit în total, potrivit unor norme și cote stabilite prin legea electorală. În vederea desemnării titularilor celor 1500 de mandate de deputați supuse votului de duminică, comisiile electorale teritoriale au înscris, oficial, pe listele electorale un număr de 2895 de candidaturi. La urne au fost chemați — în cadrul celor 177 779 centre de votare, organizate pe întreg teritoriul Uniunii Sovietice — un număr de aproximativ 190 de milioane de cetățeni cu drept de vot (în vîrstă de peste 18 ani).

Alegerile de la 26 martie au fost precedate de o intensă campanie electorală, în

cadrul căreia candidații au avut numeroase întâlniri cu diferite colective de oameni ai muncii din industrie, agricultură, din domeniile științei, culturii, învățămîntului și din alte sectoare, cu alegătorii din circumscripțiile teritoriale, în care și-au expus platformele lor electorale. Cu acest prilej au fost examinate, în spirit critic și autocritic, realizările obținute, neajunsurile din diferite domenii de activitate, preocupările cercurilor largi ale populației, sarcinile și problemele ce se cer rezolvate în perioada următoare, căile și modalitățile practice de depășire a dificultăților existente — efort la care viitorul Congres al deputaților populari va fi chemat să participe activ.

Moscova, duminică 26 martie 1989. Împreună cu alți corespondenți străini și cu un grup de ziaristi sovietici, am vizitat cîteva centre de votare din diferite raioane ale capitalei sovietice. Interesul reprezentanților presei s-a îndreptat, în mod firesc, spre centrul de votare nr. 11/1954, din raionul Oktiabrski, situat într-una din clădirile Institutului de chimie-fizică al Academiei de științe a U.R.S.S.; în această circumscripție, a votat tovarășul Mihail Gorbaciov, secretar general al C.C. al

P.C.U.S., președintele Sovietului Suprem al U.R.S.S. După vot, în cadrul unei convorbiri cu ziaristii, conducătorul partidului și statului sovietic s-a referit la conținutul noii legi electorale sovietice adoptate de Sovietul Suprem la 1 decembrie anul trecut, la semnificațiile actualului scrutin — privite prin prisma sarcinilor etapei de dezvoltare social-economică pe care o traversează societatea sovietică —, la dezbaterile ample ce au avut loc în campania electorală, care au prilejuit abordarea principalelor probleme ce preocupă conducerea centrală de partid și de stat, organele locale, întregul popor sovietic. „Dacă în aprecierea acestei campanii electorale pornim de pe poziția unor criterii politice majore, de pe poziția unei anumite experiențe pe care am dobîndit-o, cred că legea electorală a îndreptățit speranțele noastre — a spus, cu acest prilej, tovarășul M. Gorbaciov. Ea a pus în mișcare gîndirea politică, activitatea obștească a oamenilor. Și acesta a fost cel mai important lucru pe care am dorit să-l realizăm. Aceasta s-a manifestat încă în prima etapă a aplicării ei, deși noi am știut că noua lege este încă perfectibilă, că la ea va trebui lucrat după ce o vom vedea în acțiune”.

Duminică seara, posturile sovietice centrale de radio și televiziune au relatat despre încheierea alegerilor pe întreg teritoriul U.R.S.S., subliniind interesul sporit al alegătorilor față de acest scrutin, prezența lor masivă la urne încă din primele ore de după deschiderea centrelor de votare.

Rezultatele scrutinului, centralizate la Moscova cu ajutorul unor computere puse la dispoziția Comisiei electorale centrale de către Comitetul de stat pentru statistică al U.R.S.S., vor fi cunoscute în următoarele zile. Legea electorală sovietică prevede obligația Comisiei electorale centrale de a da publicității rezultatele votului după cel tîrziu zece zile de la desfășurarea scrutinului, existînd, însă, posibilitatea ca diferitele comisii electorale locale să facă cunoscute rezultatele alegerilor, de pe raza lor de activitate, pe măsura numărării voturilor.

Legea electorală din 1 decembrie 1988 prevede ca viitorul Congres al deputaților populari ai Uniunii Sovietice să se întrunească, în prima sa sesiune, cel tîrziu după două luni de la desfășurarea alegerilor legislative.

**În această
săptămînă...**

Beirut. Tensiunea se menține la cote înalte

În ultimele zile, situația deosebit de preocupantă din capitala libaneză s-a caracterizat prin confruntări puternice între combatanții musulmani și creștini, care s-au soldat cu zeci de morți și răniți, numărul obuzelor, ce au căzut asupra cartierelor de est ale Beirutului, fiind de cîteva mii. Luptele între cele două părți rivale, intensele bombardamente au creat o adevărată psihoză în rîndul populației civile, mii de familii din capitală refugindu-se, în special, în localități din sudul țării.

Zilele trecute, în regiune s-a produs un nou incident căruia i-au căzut victime militari din cadrul Forței interimare a O.N.U. pentru menținerea păcii în Liban (UNIFIL). Astfel, trei irlandezi au fost uciși, vehiculul în care se aflau fiind aruncat în aer de explozia unei mine. Accidentul s-a petrecut pe o șosea utilizată, în mod curent, de „căștile albastre” din sectorul în care se află desfășurat contingentul irlandez, la limita „centurii de securitate”, ce se întinde pe o suprafață de 850 kmp, creată abuziv de Israel în sudul Libanului. Cu acești ultimi trei militari, numărul victimelor din cadrul contingentului irlandez se ridică la 29. De la desfășurarea în regiune, în 1978, a forțelor UNIFIL, 163 de militari de diferite naționalități și-au pierdut viața. Acest atentat, despre care nu se știe încă dacă viza sau nu în mod direct „căștile albastre”, pune, însă, în evi-

dență situația delicată a forțelor O.N.U. de menținere a păcii, aflate ca „tampón” între grupările libaneze de rezistență, sprijinite de combatanți palestinieni, hotărîte să se opună ocupării de către Israel a sudului Libanului, pe de-o parte, și așa-numita Armată a Libanului de Sud (ALS), finanțată, echipată și susținută, în acțiunile sale, de forțele armate israeliene, pe de altă parte.

Situația politico-militară deosebit de critică în care se află țara a fost din nou analizată, săptămîna aceasta, la Tunis, de Comitetul pentru bune oficii al Ligii Arabe în problema Libanului. Președintele Comitetului, Jaber Al-Sabah, ministrul kuveitian de externe, a trimis, zilele trecute, la Beirut, un reprezentant special pentru convorbiri cu Michel Aoun și Selim Al-Hoss — șefii celor două guverne care își revendică reciproc legitimitatea, în vederea încetării conflictelor.

Sesiunea Adunării Naționale Populare

La 20 martie au început, în capitala R. P. Chineze, lucrările sesiunii a doua a celei de-a VII-a Adunări Naționale Populare. De la tribuna forului legislativ chinez, premierul Consiliului de Stat, Li Peng, a prezentat celor peste 2 000 de deputați un raport asupra activității guvernului — principalul document supus dezbatelor.

Îmbunătățirea climatului economic al Chinei și perfecționarea ordinii economice sînt punctele centrale ale construcției și reformei în China în cursul acestui an și în anul următor — a declarat premierul Li Peng, care a subliniat că, pentru realizarea acestor obiective, guvernul chinez va depune eforturi intense în următorii doi sau mai mulți ani. Între obiectivele menționate, notăm: reducerea creșterii economice excesive și a dezvoltării la un nivel rezonabil; reducerea ratei inflației în așa fel încît rata creșterii prețurilor în 1989 să fie, în mod semnificativ, mai scăzută decît în 1988; o și mai importantă reducere a acestei rate în 1990 și în anii următori; realizarea unui echilibru fundamental în domeniile finanțelor, creditelor, aprovizionării cu materiale și devizelor; stabilirea și îmbunătățirea normelor economice necesare și a controlului la nivel macroeconomic, a sistemului de supraveghere; promovarea, în mod activ, a edificării unei noi ordini economice socialiste în domeniul materiilor prime; depunerea unor eforturi serioase în vederea reajustării unei serii de sectoare economice, astfel încît să se obțină o creștere importantă a producției agricole de bază și atenuarea presiunilor în sectoarele energetic, al materiilor prime și transporturilor.

Anul trecut, economia națională a înregistrat un ritm constant de creștere, a spus Li Peng. În 1988, produsul național brut și venitul național au cunoscut creșteri — calculate în prețuri comparate — de 11,2 și, respectiv, 11,4 la sută față de anul precedent.

Premierul a apreciat inflația și creșterea prețurilor drept cele mai dificile probleme cu care se confruntă în prezent China. El a afirmat că inflația se datorează creșterii economice excesive, necesităților de investiții și consum, precum și depășirii ofertei de către cerere.

După ce s-a referit la rezultatele obținute de Consiliul de Stat și organele administrative la toate nivelurile în scopul îmbunătățirii economiei, premierul Li Peng a evidențiat că punctul central al reajustării economice, în momentul de față, constă în reducerea cererii, restrîngerea masei monetare și controlul asupra monedei.

Înaltul demnitar chinez a subliniat, în continuare, că agricultura și sectoare industriale de bază — cum sînt cele energetice, al transporturilor, materiilor prime și produselor semifinite — trebuie să fie dezvoltate, în timp ce creșterea industriei prelucrătoare trebuie ținută sub control, pentru ca ea să se dezvolte concomitent cu sectoarele industriale de bază.

China — a arătat premierul Li Peng — nu va adopta forma de proprietate particulară, negînd sistemul socialist.

În vederea dezvoltării comerțului, a cooperării economice și tehnologice cu alte țări, este imperios necesar — a subliniat premierul Li Peng — ca R. P. Chineză să transpună în practică strategia de dezvoltare a regiunilor de coastă și să continue să dezvolte economia orientată spre export.

Li Peng s-a pronunțat pentru întărirea democrației socialiste și a sistemului juridic socialist, pentru consolidarea și menținerea situației politice caracterizate prin stabilitate, unitate, democrație și armonie. El a cerut Consiliului de Stat și organelor administrative la diferite niveluri să respecte normele formulate de Comitetul Central al partidului și de Consiliul de Stat privind garantarea unei administrații corecte. „Trebuie să ne menținem orientarea de a sluji socialismul și poporul” — a spus, în acest context, premierul chinez.

Abordînd problema reunificării pașnice a patriei, premierul Li Peng a spus că, prin declarațiile comune chino-britanică și chino-portugheză, contactele economice între China, Hong Kong și Macao se vor dezvolta în continuare, contribuind în mare măsură la reformă și la deschiderea spre exterior a Chinei, la prosperitatea și stabilitatea Hong Kongului și Macao. Este adevărat — a spus Li Peng — că autoritățile din Taiwan au luat unele măsuri pentru a îmbunătăți relațiile cu China, dar ele continuă să se cramponeze de poziția ce „exclue contacte, convorbiri sau compromis” și refuză tratative de pace. Mai mult, ele au intensificat politica „diplomației suple”, încercînd să creeze „două Chineză” sau „o Chină, un Taiwan”, ceea ce contravine intereselor fundamentale și aspirațiilor compatrioților de ambele părți ale Strimtorii Taiwan. „În ce ne privește, ne pronunțăm pentru «reunificarea pașnică» și «o țară, două sisteme» și ne opunem cu fermitate oricăror declarații sau fapte ce ar putea duce la independența Taiwanului”.

Referindu-se la o serie de aspecte ale vieții mondiale, premierul chinez a arătat că factorii care duc la încordare internațională și tulburări nu au fost eliminați încă, și instaurarea unei păci trainice necesită eforturi perseverente din partea tuturor țărilor și popoarelor. De aceea, guvernul chinez propune instaurarea unei noi ordini politice internaționale.

În condițiile unei astfel de ordini, toate țările, mari sau mici, puternice sau slabe, vor fi egale și se vor respecta reciproc, fără ca vreuna din ele să urmărească hegemonia sau să-și impună voința. Problemele interne ale fiecărei țări vor fi soluționate de țara respectivă, iar problemele internaționale de interes comun vor fi reglementate împreună de către toate statele prin consultări. Țările cu sisteme sociale sau ideologii diferite sau care se află în diferite etape de dezvoltare vor menține relații prietenești și toate disputele internaționale vor fi rezolvate prin negocieri pașnice, nu prin forță sau amenințarea cu folosirea forței. Guvernul chinez va continua politica sa externă independentă, de pace și va acorda prioritate cooperării economice și tehnologice cu alte țări.

În continuare, premierul Li Peng a abordat relațiile R. P. Chineze cu statele de pe toate continentele, punînd în evidență disponibilitatea țării sale spre dialog și concluzare.

Premierul chinez a declarat, în încheiere, că decalajul dintre Nord și Sud se adîncește și că tendința tot mai accentuată spre protecționism comercial a țărilor dezvoltate agravează dificultățile cu care se confruntă statele în curs de dezvoltare. Țărilor dezvoltate le revine răspunderea de a le ajuta pe cele în curs de dezvoltare în creșterea lor economică și de a găsi, prin consultări, soluții adecvate în problema datoriei. În condițiile în care promovează activ cooperarea Sud-Sud, China este în favoarea dezvoltării cooperării Nord-Sud prin dialog și pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pe baza egalității și avantajului reciproc, a spus premierul chinez.

I. Olteanu

„Revoluția sandinistă este opera poporului”

Intr-un interviu acordat în exclusivitate agenției spaniole „EFE”, ministrul de interne al Nicaragiei, Tomas Borge, a declarat, între altele: „Noi, sandiniștii, am fost mai buni militari decît economiști”. Cu toate acestea — a adăugat el — „vom obține victoria în cadrul viitoarelor alegeri”, programate pentru 25 februarie 1990. T. Borge (singurul în viață dintre creatorii Frontului Sandinist de Eliberare Națională — F.S.L.N.) a subliniat, totodată, că „alegerile vor fi cinstite. Nu am nici o îndoială că le vom cîștiga”.

În opinia sa, este mai greu să conduci economia unei țări decît să lupți într-un război, dat fiind că, pentru dirijarea economiei, sînt necesare cunoștințe specifice, răbdare și multă pasiune. „Războiul, dimpotrivă, nu este un lucru complicat, mai ales cînd există convingerea că lupți pentru o cauză dreaptă. Nu am acceptat sub nici o formă o înfrîngere și aceasta a însemnat că jumătate din victorie era asigurată. Revoluția sandinistă, care a triumfat în Nicaragua la 19 iulie 1979, este opera poporului, de aceea sîntem convinși că,

la noi, nu se pot întîmpla evenimente similare celor cu care s-a confruntat, recent, Venezuela”, a adăugat T. Borge. Aceasta, „chiar dacă muncitorii o duc mai greu decît cei din Venezuela, iar lucrătorii de pe plantații lucrează în condiții mai dificile decît cei din Costa Rica”. „Nu există forță în lume capabilă să distrugă revoluția sandinistă”, a subliniat ministrul, care a menționat că, în prezent, țara sa a intrat într-o nouă etapă, care presupune o schimbare a mentalității. „Acum trebuie să ne pregătim pentru instaurarea păcii, bineînțeles după ce elementele «contras» vor fi anihilate”, a spus el. „Va trebui, de asemenea, să pregătim noile generații pentru a conduce Nicaragua”.

T. Borge s-a referit, pe de altă parte, la lupta Nicaragiei împotriva agresiunilor de tot felul puse la cale de S.U.A.

În încheiere, ministrul nicaraguan și-a exprimat convingerea că economia țării va fi relansată — „nu imediat”, dar „vom progresa. Nicaragua este o țară a lui Sisif, dar și a lui Prometeu”, a conchis interviuul.

Moment electoral

La începutul acestei luni, șeful statului tunisian, Zine El Abidine Ben Ali, și-a prezentat oficial candidatura pentru alegerile prezidențiale ce vor avea loc la 2 aprilie, ea fiind sprijinită de toate cele șase partide politice legale. Concomitent, va fi ales și noul for legislativ al țării.

Ben Ali este președintele partidului de guvernământ — Adunarea Constituțională Democratică (ACD). În februarie 1988, Comitetul Central al Partidului Socialist Desturian (PSD) a hotărât schimbarea denumirii acestui partid în Adunarea Constituțională Democratică; adunare, în loc de partid, în intenția de a concretiza mai bine voința de deschidere a președintelui Ben Ali; constituțională, cu referire la trecut, deoarece cuvântul se traduce în arabă prin desturian, dar și pentru a ilustra „reinnoirea”; democratică, pentru a confirma procesul inițiat de la 7 noiembrie 1987, de cind la conducerea statului se află actualul președinte. De-a lungul anilor, partidul și-a schimbat de mai multe ori denumirea. Desturian, la crearea sa, el a devenit Neodesturian, pentru că, în 1963, să se transforme în Partidul Socialist Desturian.

Alături de ACD, în viața politică tunisiană există alte cinci partide legalizate: Partidul Comunist Tunisian (interzicerea, la care s-a recurs în 1963, a fost ridicată pe 18 iulie 1981); Mișcarea Socialiștilor Democrați, recunoscută legal în 19 noiembrie 1983; Partidul Unității Populare, recunoscut la aceeași dată; Partidul Social pentru Progres, legalizat la 12 septembrie 1988, Adunarea Socialist Progresistă, legalizată la aceeași dată.

Așa cum afirma președintele Ben Ali, în actuala situație caracterizată prin profunde innoiri, în Tunisia se urmărește dezvoltarea unei democrații reale. În acest sens, autoritățile tunisiene și-au concentrat acțiunea, în special în două direcții fundamentale: revitalizarea, pe de o parte, a instituțiilor constituționale, cum

sînt Camera Deputaților și Consiliul economic și social, pentru a le permite să-și asigure din plin misiunea lor, iar, pe de altă parte, instituirea noilor structuri care să completeze și să întărească instrumentele democratice; în acest sens, cel mai bun exemplu este crearea unui Consiliu constituțional. „Aceste instituții — declara șeful statului tunisian — reprezintă o platformă solidă pentru a face ireversibil procesul angajat în țară, pe care noi nu încetăm să-l consolidăm”.

Camera Deputaților (numită astfel din aprilie 1976) reprezintă parlamentul țării, bazat pe un sistem unicameral. El este compus din 125 de deputați aleși pe o perioadă de cinci ani, prin vot direct și secret. În cadrul ultimelor reforme, s-a stabilit ca vîrsta minimă a candidaților pentru portofoliul de deputat să se modifice de la 28 la 25 de ani. Parlamentul își exercită puterea legislativă prin votarea legilor țării, examinînd, totodată, planurile de dezvoltare economică. De asemenea, el controlează activitatea guvernului, care, de la reforma din 1976, răspunde în fața șefului statului și a Camerei Deputaților. În cazul demisiei președintelui țării sau a unei situații în care nu își poate exercita funcția, aceasta este preluată de președintele parlamentului, pînă la noi alegeri, ce trebuie să se desfășoare într-un interval ce nu poate depăși 45—60 de zile. Șeful statului, ales pe cinci ani, poate să dețină trei mandate.

În cadrul „noii ere” de dezvoltare, un rol deosebit este acordat punerii în practică a planurilor economice. „Creșterea economică — preciza președintele Ben Ali — nu este doar o intenție; ea constituie o necesitate vitală”. În prima jumătate a a-

nilor '80, accentul a fost pus pe consolidarea realizărilor obținute, un interes deosebit fiind acordat diversificării ramurilor economice, impulsiei sectoarelor exportatoare, creării de locuri de muncă. Deși realizările din ultimele decenii au fost impresionante, Tunisia — se arată — este confruntată cu o serie de dificultăți majore, ce necesită anumite schimbări. Potrivit documentelor oficiale, trebuie intensificată crearea locurilor de muncă, dezvoltarea regională, ca și a tehnologiei.

Cu o populație de peste șapte milioane de locuitori (47 locuitori pe kmp), Tunisia are o rată de creștere demografică de 2,6 la sută, 50,6 la sută din populație fiind sub 20 de ani. Se estimează că, în anul 2000, populația țării va fi de 10,5 milioane. De aici, preocuparea firească a autorităților Tunisiei privind asigurarea de locuri de muncă pentru tineret. În 1986, datorită mai multor factori negativi (scăderea prețului la petrol, a veniturilor din turism, la care s-a adăugat o slabă recoltă), Tunisia a fost nevoită să-și modifice planul de dezvoltare. În august 1986, dinarul tunisian a fost devalorizat cu 10 la sută pentru a mări competitivitatea exporturilor.

Conform celui de-al șaptelea plan (1987—1991) este urmărită creșterea productivității, a locurilor de muncă, concomitent cu menținerea stabilității financiare. Această creștere se bazează pe dezvoltarea sectorului agricol cu aproximativ 6 la sută și a industriei manufacturiere, cu 6,3 la sută, față de 0,9 și, respectiv, 5,5 la sută în planul precedent. De notat că, în sectorul agricol, urmează să fie făcute investiții în valoare de 2.000 milioane dinari, ceea ce reprezintă 19,2 la sută din investițiile pe întregul plan de cinci ani. Se are, totodată, în vedere crearea unui fond pentru ajutorarea agricultorilor ale căror recolte au fost distruse de calamități naturale. Anul trecut, datorită secetei și a invaziei de lăcuste, recoltele au fost grav afectate.

Punerea în aplicare a prevederilor actualului plan a adus Tunisiei, în acești primi doi ani, succese importante în numeroase domenii de activitate, ceea ce conferă țării stabilitate, atât din punct de vedere politic, cit și economico-financiar.

Ștefan Cârja

În această săptămână...

U. E. O. — opinii controversate

Apărarea vest-europeană a constituit principala temă a dezbaterilor congresului organizat la Florența (21—23 martie) de Comisia pentru problemele generale (comisia politică) a Adunării Uniunii Europene Occidentale (U.E.O.), la care au participat peste 200 de personalități ale vieții politice, diplomatice și universitare din țările membre.

U.E.O. — ce grupează unele țări membre ale Pieței comune și NATO — este, din 1954, unica organizație vest-europeană cu competențe în materie de securitate și apărare. Din organizație fac parte Italia, Franța, Marea Britanie, Olanda, R.F.G., Belgia și Luxemburg iar, de la 14 noiembrie 1988, Spania și Portugalia (deși incorporarea acestor două țări în organizație va avea loc, de facto, în momentul în care

Cortés-urile și, respectiv, Adunarea Republicii vor fi ratificat protocolul de aderare). La actuala reuniune, s-a abordat și problema lărgirii U.E.O., prin aderarea Greciei și Turciei, ambele — membre ale NATO. Contenciosul pe care aceste două țări îl au în relațiile bilaterale reprezintă — arată președintele U.E.O., Charles Goerens — „motivul fundamental pentru care, deocamdată, Grecia și Turcia nu pot adera la organizație”.

Intr-un moment în care, pe drumul și așa dificil al dezarmării se întrezăresc primii pași — e adevărat, modești —, cînd forurile în care se negociază dezarmarea și destinderea pe continentul european au devenit tot mai numeroase, tendințele manifestate de unele voci din cadrul U.E.O. spre modernizarea armamentelor și integrarea militară vest-europeană nu fac decît să submineze eforturile de dezarmare și tratativele în curs. Unii participanți la congres au subliniat că noul climat de încredere din Europa a provocat, în rîndul opiniei publice din țările membre ale U.E.O., reacții pe care organizația „le privește cu îngrijorare.” Astfel, ministrul italian al apărării, Valerio Zanone, declara că „reducerea

amenințării atenuază dorința popoarelor occidentale de a-și asuma obligații militare”.

Între altele, a fost abordată și problema raporturilor dintre U.E.O. și NATO, avîndu-se în vedere că toate țările membre ale organizației fac parte și din alianța nord-atlantică. S-a subliniat — arată agenția „EFE” — „necesitatea de a se evita ca revitalizarea proiectului comun de apărare a Europei occidentale să provoace divizări în cadrul alianței”. „Reactivarea” și „revitalizarea” U.E.O. — a subliniat secretarul general al organizației, belgianul Alfred Cahen — „nu trebuie să se realizeze în afara NATO”, dar aceasta „nu înseamnă că nu există un «pilon» vest-european în cadrul alianței nord-atlantice”.

De remarcat, în același timp, că o serie de participanți și-au exprimat poziții mai nuanțate, în consens cu actualele exigențe de diminuare a încălzirii pe continent. Carl Arens, președintele Comisiei pentru problemele generale ale U.E.O., a afirmat că obiectivul fundamental al acestui organism, în actualul climat de pe continent, este „de a garanta securitatea (vest)-europeană cu mai puține arme și mai puțini soldați”.

Problema palestiniană în centrul activității politico-diplomatice

Problema palestiniană, în întreaga sa complexitate, se plasează, astăzi mai mult decât oricând, în centrul activității politico-diplomatice regionale și internaționale urmărind demararea unui proces de pace, care să conducă la rezolvarea globală, unanim acceptată și viabilă, a conflictului din Orientul Mijlociu, permițând tuturor popoarelor regiunii să conviețuiască într-un climat de liniște, bună înțelegere și colaborare reciproc avantajoasă. În acest context, sint de menționat contactele politico-diplomatice desfășurate în ultima decadă a lunii martie, cit și cele prevăzute pentru prima săptămână din aprilie, care ar putea juca un rol important, în perspectivă, pentru punerea în mișcare a mecanismului unui real proces de pace în regiune. În ordine cronologică, ar fi de subliniat: reluarea negocierilor dintre S.U.A. și O.E.P., întâlnirea tripartită la nivel înalt egipteano-iordaniano-palestiniană, convorbirile avute de regele Fahd al Arabiei Saudite la Bagdad și Cairo, vizita pe care urmează s-o întreprindă președintele Egiptului, Hosni Mubarak, la Washington, urmată de aceea a premierului israelian, Yitzhak Shamir.

Dialogul dintre S.U.A. și O.E.P., început la 16 decembrie anul trecut, în cursul președinției lui Ronald Reagan, a fost reluat, după o întrerupere de trei luni, de noua Administrație americană, la 22 martie, când ambasadorul Statelor Unite la Tunis, Robert Pelletreau, s-a întâlnit cu o delegație a centralei palestinienilor condusă de Yasser Abed Rabbo, membru al Comitetului Executiv al organizației. Convorbirile desfășurate la palatul „Dar al-Diafa”, la 15 km de capitala tunisiană, au durat patru ore și jumătate. Ele au fost calificate de liderul O.E.P., Yasser Arafat, drept „pozitive și serioase”, noua Administrație americană „arătând interes” pentru avansarea procesului de pace în Orientul Mijlociu. Conform declarațiilor părții palestinienilor, Washingtonul ar fi de

acord, în principiu, cu convocarea unei conferințe internaționale de pace pentru reglementarea situației din regiune.

Observatorii politici din zonă consideră că dialogul americano-palestinian constituie un pas înainte pe direcția procesului de pace, Washingtonul înțelegând, acum, că includerea O.E.P. în negocieri, oricum s-ar desfășura ele, constituie o condiție obligatorie, organizația palestiniană fiind un interlocutor ce nu mai poate fi ignorat dacă se dorește să se ajungă, în mod real, la un rezultat pozitiv. Acest adevăr de necontestat va constitui, probabil, și baza de plecare în dialogul egipteano-american la nivel înalt, ce urmează să aibă loc, cu începere de la 3 aprilie, în capitala Statelor Unite.

În pregătirea vizitei sale la Washington, președintele Egiptului, Hosni Mubarak, s-a întâlnit, la 25 martie, în orașul Ismailia, de pe Canalul Suez, cu regele Hussein al Iordaniei și cu președintele Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat. La sfârșitul convorbirilor tripartite, în cadrul unei conferințe de presă comune, președintele Mubarak a afirmat că întâlnirea la nivel înalt egipteano-iordaniano-palestiniană a subliniat „necesitatea de a se ajunge la o reglementare justă și durabilă a problemei palestinienilor”. De asemenea, s-au examinat căile spre convocarea unei conferințe de pace pentru Orientul Mijlociu „unde să fie expuse toate pozițiile noastre”. Întrebat dacă are în vedere noi propuneri privind participarea palestiniană la negocierile de pace, președintele Mubarak a spus că O.E.P. este unicul reprezentant al poporului palestinian și că „nu căutăm idei noi, deoarece obiectivul este clar”. Șeful statului egiptean a vorbit, în continuare, despre „semnele pozitive care vin atât din partea Statelor Unite, ca și din partea statelor europene”, formulând „speranța” că Israelul va răspunde rezonabil față de ceea ce „toată lumea, inclusiv Statele Unite, acceptă”.

Regele Hussein al Iordaniei a reiterat sprijinul său față de Organizația pentru Eliberarea Palestinei, în vederea realizării obiectivului ei „de a recupera drepturile poporului pe care-l reprezintă”.

Președintele Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat, a afirmat, la rândul său, că forul suprem al Organizației — Consiliul Național Palestinian (parlamentul în exil) „va aproba relațiile privilegiate iordaniano-palestinienilor, bazate pe o confederație, dacă așa vor decide cele două țări” (Iordania și Palestina). Liderul palestinian a declarat, de asemenea, că cei trei interlocutori au fost de acord cu convocarea unei reuniuni arabe la nivel înalt, la Riad sau Rabat, „pentru a cristaliza un plan arab exhaustiv”.

Tot în contextul contactelor politico-diplomatice în vederea deschiderii unui proces real de pace în Orientul Mijlociu, se

Ankara. Testul alegerilor locale

După cum relevă agențiile de presă, Partidul Patriei (ANAP), al premierului Turgut Ozal, a înregistrat o serioasă înfrângere la scrutinul local de duminică, 26 martie, situându-se, cu numai 21,71 la sută din voturi, pe locul al treilea între cele șapte partide care și-au disputat preferințele electoratului. Organizate la un an și jumătate de la ultima consultare națională, din noiembrie 1987, și la câteva luni de la referendumul constituțional din toamna lui 1988, alegerile locale au avut ca miză desemnarea a 1984 de primari ai localităților urbane, a membrilor consiliilor orașenești și rurale, precum și ai consiliilor din cele 67 de departamente ale țării. În capitalele provinciale, potrivit ultimelor rezultate, formațiunea de guvernământ a reușit să-și asigure doar conducerea a trei primării, pierzând, în schimb, importantele posturi de primar deținute la Ankara, Istanbul (cel mai mare oraș al țării), Izmir și în alte localități.

Principalul beneficiar al scrutinului de duminică este considerat Partidul Social Democrat Populist (P.S.D.P.), condus de Erdal Inönü, care s-a situat pe locul întâi, cu 28,21 la sută din voturi, obținând un mare număr din locu-

rile disputate. În principalele trei orașe, ca și în alte localități, P.S.D.P. a preluat de la ANAP conducerea consiliilor municipale. Pe locul al doilea, după P.S.D.P., dar înaintea formațiunii de guvernământ, s-a situat Partidul Căii Juste (P.Y.D.), care a întrunit 25,55 la sută din sufragii. Condusă de fostul premier Süleyman Demirel, această formațiune își confirmă, astfel, audiența dobândită în unele cercuri și sectoare ale electoratului pe care, inițial, mizează și partidul premierului Turgut Ozal.

Grupare nouă pe scena politică a țării, ca și celelalte formațiuni, Partidul Patriei a întrunit 41 la sută din voturi la alegerile generale din noiembrie 1983, primele organizate după guvernarea militară anterioară de trei ani. De atunci, însă, el a vădit o tendință continuă de îngustare a bazei electorale. Deși cu o largă majoritate parlamentară după ultimele alegeri generale, din 1987, datorită și sistemului electoral în vigoare, el a obținut, totuși, doar 36 la sută din voturi atunci, în condițiile în care alte formațiuni s-au arătat în avans. În sfârșit, la referendumul constituțional de anul trecut (care a avut ca obiect tocmai reprogramarea alegerilor locale desfășurate duminică), ANAP a întrunit 35 la sută din sufragiile unui electorat apreciat la 28 de milioane.

Potrivit observatorilor, în cei aproape

șase ani de când se află la putere, guvernul premierului Turgut Ozal a acționat, îndeosebi, pentru liberalizarea economiei, realizând o rată înaltă de creștere (o medie de circa 7 la sută în ultima perioadă) și ajungând, pentru prima dată, la un excedent al balanței de plăți. Totuși, menținerea unei rate înalte a inflației (aproximativ 80 la sută) și scăderea nivelului de trai au determinat nemulțumiri în rândurile populației, îndeosebi ale păturilor mijlocii și sărace. Această stare de spirit și-a spus cuvântul la alegerile locale, prin noul recul înregistrat de partidul de guvernământ.

În urma scrutinului, P.S.D.P. și celelalte partide din opoziție au cerut demisia guvernului și organizarea anticipată a alegerilor generale programate pentru 1992. Anterior, premierul însuși avansase ca posibilă o atare opțiune, în cazul în care formațiunea sa nu ar fi obținut un rezultat convingător. Totuși, după importante reșezări de duminică, el a declarat, la o conferință de presă, că acestea nu vor antrena nici o schimbare a aritmeticii parlamentare din ultimii ani. Ca atare, primul ministru a subliniat că va rămâne în funcție până la sfârșitul actualului mandat, respingând devansarea scrutinului general din 1992. Totodată, a fost anunțată, pentru zilele acestea, o remaniere ministerială.

I. M.

situează și vizita de patru zile în Egipt, începută luni de regele Fahd al Arabiei Saudite, care urmează imediat după cea întreprinsă de suveranul saudit în Irak. Se consideră că, pe agenda convorbirilor la nivel înalt egipteano-saudite de la Cairo, problema palestiniană va ocupa un loc de frunte, întărind poziția președintelui Mubarak la apropiatul dialog cu factorii de răspundere americani și, în primul rând, cu șeful Casei Albe, George Bush.

În sfârșit, un moment important pentru viitorul procesului de pace în Orientul Mijlociu îl va constitui vizita la Washington a premierului israelian Shamir, anunțată pentru luna aprilie. După cum se știe, între actuala conducere israeliană și Administrația americană există unele neconcordanțe de opinie privind modul de desfășurare și de participare la procesul de pace din Orientul Mijlociu, evidențiate atât în cursul convorbirilor avute, nu de mult, la Washington, de ministrul israelian al afacerilor externe, Moshe Arens, cât și de declarațiile ulterioare ale unor factori de răspundere din Israel. Principala divergență provine de la tratativele Administrației americane cu O.E.P. și de la refuzul conducerii guvernului israelian de a avea orice fel de contacte cu organizația palestiniană.

Premierul israelian este așteptat să vină la Washington cu un plan viabil privind soluționarea problemei palestinene, punctul nodal al oricărui proces de pace în Orientul Mijlociu. Or, respingerea în continuare de Israel a dialogului cu O.E.P., recunoscut de toată lumea drept unic reprezentant al poporului palestinian, plasează întregul edificiu într-un cerc vicios din care cu greu s-ar putea ieși. Acest lucru este înțeles tot mai limpede de diverse cercuri din Israel, care își dau seama că încetarea revoltei palestinienilor din teritoriile ocupate și conviețuirea pașnică cu vecinii din zonă sînt strîns legate de soluționarea corectă a drepturilor legitime ale poporului palestinian la o patrie proprie, liberă și independentă, popor reprezentat, indiferent de opiniile sau dorințele unora sau altora, doar de O.E.P.

Sînt semnificative, în această direcție, concluziile la care au ajuns serviciile de informații israeliene, prezentate — conform relatărilor presei israeliene și agențiilor de presă internaționale — spre examinare guvernului. Doar Organizația pentru Eliberarea Palestinei poate reprezenta poporul palestinian și vorbi în numele acestuia iar, dacă Israelul va rămîne la fel de inflexibil ca și pînă acum, această opțiune va submina, în mod grav, relațiile cu S.U.A., cu atât mai mult cu cît O.E.P. s-a alăturat taberei arabe pragmatice care sprijină negocierile cu Israelul — ar sublinia acest document ajuns, nu se știe cum, la cunoștința opiniei publice. Documentul respectiv ar conține mai multe opinii privind posibilitatea procesului de pace în Orientul Mijlociu, subliniind printre altele că: nu există o conducere palestiniană de alternativă în teritoriile ocupate, și negocierile nu sînt de conceput fără participarea sau consimțămîntul O.E.P.; organizația palestiniană și-a atenuat, în mare măsură, poziția față de Israel, demonstrînd, astfel, că și-a schimbat orientarea politică anterioară; revolta din teritoriile ocupate poate lua sfîrșit doar în cazul în care vor fi realizate progrese care să corespundă intereselor poporului palestinian; dialogul S.U.A.—O.E.P. este o realitate; Washingtonul așteaptă, din partea Israelului, idei noi referitoare la reglementarea problemei palestinene. În caz contrar, relațiile dintre S.U.A. și Israel vor fi grav periclitate; planul diplomatic al S.U.A. prevede crearea unui climat pentru negocieri între Israel și palestinieni. Reprezentanții palestinieni aleși din teritoriile ocupate ar urma să participe la prima etapă a acestor negocieri, iar O.E.P. la runda finală.

Existența documentului respectiv, care ar preconiza un dialog cu O.E.P., a fost negată imediat de primul ministru Shamir, care a declarat, răspunzînd la o întrebare în cadrul unei conferințe de presă: „Nu sînt la curent cu o asemenea concluzie stabilită de serviciile de informații”. Ulterior, directorul cabinetului primului ministru a recunoscut existența

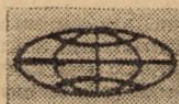
raportului menționat, dar a afirmat că acesta „nu conține recomandări de tip operativ pentru guvern”.

Conform ziarului israelian „Independent”, „Haaretz”, liderul Partidului Muncii și vicepreședinte al guvernului, Shimon Peres, propune, la rîndul său, un plan de pace care ar include crearea unui stat palestinian demilitarizat și negocieri cu reprezentanții palestinieni. La negocieri ar urma să participe palestinieni din teritoriile ocupate, aleși în cadrul unor alegeri libere, supravegheate de observatori internaționali, precum și reprezentanți ai O.E.P. Planul ar implica retrocedarea Cisjordaniei și Gaza și stabilirea unui stat palestinian avînd, între altele, ca instituții, un parlament suveran și un corp de poliție, dar fără forțe armate. Israelul, statul palestinian și Iordania ar urma să conviețuiască „după modelul Beneluxului”. Shimon Peres ar urma să prezinte acest plan după vizita pe care o va efectua în S.U.A. premierul Shamir.

Relatăriile cu privire la acest plan, dezmințit în primul moment de S. Peres, vin după declarațiile făcute de liderul Partidului Muncii, la o recentă reuniune a reprezentanților organizațiilor evreiești din Israel, desfășurată la Ierusalim, în cadrul căreia nu a exclus posibilitatea ca partidul său să se retragă din coaliția guvernamentală, în următoarele luni sau pînă la sfîrșitul anului. „În lunile următoare vom lua o hotărîre. Dacă vom găsi o soluție comună (cu partenerii din guvern ai Partidului Muncii) va fi bine. În caz contrar, va trebui să facem o opțiune istorică”, a afirmat S. Peres.

Supus la presiuni tot mai accentuate, atât externe cît și interne, premierul Shamir va avea o misiune dificilă la Washington, cunoscînd și poziția declarată a actualei Administrații americane privind mecanismele procesului de pace în Orientul Mijlociu, în cadrul căruia problema palestiniană este considerată, pe bună dreptate, că ocupă locul central.

Crăciun Ionescu

În această săptămînă...

Africa de Sud. Compromis pentru soluționarea crizei politice?

Șeful statului sud-african, Pieter W. Botha, a cîștigat prima rundă a confruntării cu Partidul Național (PN, de guvernămînt), refuzînd să demisioneze. Dar, potrivit unor opinii citate de agențiile de presă, ar fi fost realizat un compromis care prevede retragerea sa în a doua jumătate a anului, după organizarea de alegeri anticipate.

Citînd „surse guvernamentale la nivel înalt”, cotidianul „The Star”, care apare la Johannesburg, menționează că „soluția de compromis” ar fi fost realizată cu prilejul unei întîlniri între Botha și succesorul său la conducerea PN, ministrul educației, Frederick de Klerk.

Prin devansarea alegerilor legistati-

ve, compromisul respectiv ar fi dat, astfel, în parte, satisfacție membrilor Partidului Național. După scrutin, un colegiu electoral reprezentînd cele trei camere ale parlamentului (a albilor, indienilor și metișilor) se va reuni pentru a desemna un nou șef de stat. Acest colegiu fiind dominat de partidul majoritar în camera albilor, este neîndoielnic că de Klerk va fi ales.

Observatorii apreciază, însă, că un asemenea compromis ar implica un risc major pentru de Klerk, deoarece l-ar obliga să-și apere mandatul de deputat de Vereeniging (70 km sud de Johannesburg), foarte amenințat de extrema dreaptă. Acesta este, evident, unul dintre motivele pentru care Partidul Național ar prefera o demisie a lui Pieter W. Botha înainte de alegeri.

Intr-o declarație, Frederick de Klerk a afirmat că șeful statului a fost invitat să ia cuvîntul, la 6 aprilie, în fața membrilor grupului parlamentar al Partidului Național. Va fi pentru prima oară de la declanșarea crizei cînd Botha va vorbi în fața celor 130 de deputați ai PN. Două zile mai tîrziu, la 8 aprilie, va avea loc o reuniune extraordinară a acestui grup parlamentar la care vor putea participa alți membri ai partidului, a spus de Klerk, care a precizat, însă, că șeful statului nu a fost invitat.

Pieter W. Botha a prezidat, la 22 martie, la Capetown, o ședință a guvernului, în cursul căreia au fost abordate problema împărțirii prerogativelor între șeful statului și liderul PN pe durata perioadei de „coabitare”, precum și problema crucială a datei alegerilor legislative. Acest ultim punct se află în centrul actualei crize guvernamentale. Partidul Național dorește, de fapt, să se prezinte la urne de îndată ce este posibil, pentru a profita de recente eșecuri suferite de opoziția de extremă dreaptă și de diferențele din rîndurile opoziției liberale. Dar, într-un interviu televizat, șeful statului, singurul în măsură să hotărască data scrutinului, a exclus o asemenea eventualitate. Din punct de vedere constituțional, Pieter W. Botha are posibilitatea să nu organizeze alegeri pînă în luna martie, anul viitor. Mandatul său coincide cu cel al parlamentului, și el poate rămîne, deci, încă un an. Tocmai această perspectivă i-a determinat pe cei 130 de membri ai grupului parlamentar al PN să adopte, în unanimitate, imediat după interviul lui Pieter W. Botha, o rezoluție în care se exprimă dorința ca de Klerk — ca lider al partidului de guvernămînt — să devină, de asemenea, și șef al statului.

Spre „ora independenței” — a început numărătoarea inversă

„Ziua Z” — când debutează procesul de proclamare a independenței Namibiei — a fost fixată la 1 aprilie a.c. Acordul tripartit — Angola, Africa de Sud, Cuba — și cel bipartit — Angola, Cuba —, semnate la 22 decembrie 1988, la New York, urmînd Protocolul de la Brazaville, au stabilit evenimentele ce au precedat și urmează datei de 1 aprilie: respectiv, calendarul retragerii trupelor cubaneze din Angola, cel al principalelor momente referitoare direct la Namibia: retragerea trupelor sud-africane din Namibia, data alegerilor pentru Adunarea Constituantă — ș.a.m.d. Totodată, la Națiunile Unite, s-au aprobat aceste documente și, de asemenea, au fost fixate componența U.N.A.V.E.M. — „Misiunea O.N.U. de verificare în Angola” (20 civili, 70 militari din Argentina, Algeria, Brazilia, Congo, Cehoslovacia, India, Iordania, Iugoslavia, Norvegia și Spania, comandați de generalul brazilian Ferreira Gomes) și componența U.N.T.A.G. — „Grupul de Asistență al Națiunilor Unite pentru perioada de Tranziție”. „Căștile albastre” — 4 650 persoane: trei batalioane de infanterie întărite, 300 observatori militari, circa 1 700 militari, ce se vor ocupa cu aprovizionarea tehnico-materială, și personalul Statului Major, alcătuit din aproximativ 100 militari — sînt comandate de generalul locotenent indian Dewan Prem Chand. Bangladesh-ul, Finlanda, Kenya, Malaezia, Togo, Venezuela și Iugoslavia contribuie cu trei batalioane de infanterie. U.N.T.A.G. va supraveghea încetarea focului în Namibia (între combatanții S.W.A.P.O. și trupele sud-africane), retragerea trupelor sud-africane, desfășurarea alegerilor (1 noiembrie) și organizarea vieții politice în teritoriu, pînă la proclamarea independenței. Primul contingent al „căștilor albastre” a sosit la Windhoek, la 10 martie, acestuia urmîndu-i celelalte.

De asemenea, la O.N.U., reprezentantul Națiunilor Unite pentru Namibia, Martti Ahtisaari, și reprezentantul permanent al Africii de Sud la O.N.U., Jeremy Shearer, au semnat acordul cu privire la administrarea în comun a Namibiei în perioada de tranziție, care conține prevederi privind statutul U.N.T.A.G. S-a anunțat, în același timp, că, începînd de la 15 mai, se are în vedere reîntoarcerea treptată în teritoriu a tuturor refugiaților namibieni (69 000 persoane) din Angola, Zambia și Botswana, astfel încît să fie prezenți la alegerile de la 1 noiembrie.

În paralel, în perioada scursă pînă acum, Cuba a repatriat cu anticipație din Angola primii 3 000 militari ai săi, ce trebuiau — conform acordurilor — să revină în patrie pînă la 1 aprilie. De asemenea, la Luanda și, respectiv, Havana au avut loc (februarie și martie) primele două reuniuni ale comisiei militare mixte (Angola, Cuba, Africa de Sud) pentru supravegherea acordurilor de pace în Africa australiană, la care au asistat, ca observatori, U.R.S.S. și S.U.A.

Dar intervalul scurs pînă acum nu a fost lin, în special dacă avem în vedere situația propriu-zisă din teritoriu. Mai întîi, Pretoria nu a abandonat practica manevrelor politice, astfel încît surse autorizate,

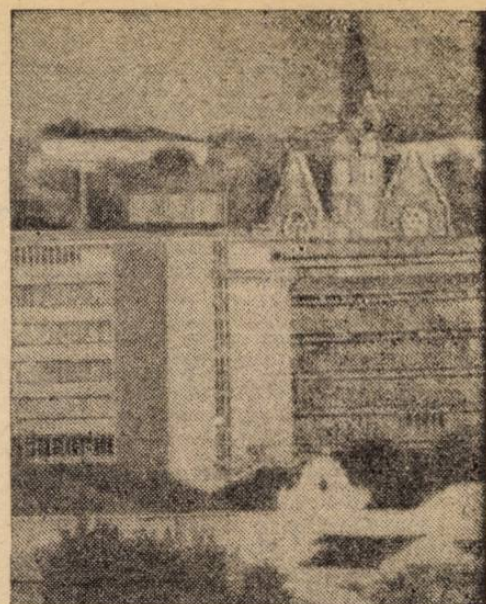
citate de agențiile de presă, subliniază că tentativele respective confirmă faptul că autoritățile sud-africane nu doresc ca S.W.A.P.O. să preia puterea în Namibia. În al doilea rînd, se pare că există chiar o convență cu anumite cercuri occidentale ale căror interese economice, politice și chiar strategice ar fi periclitare în aceeași eventualitate.

Cu toate acestea, aspirațiile de libertate, independență și progres social ale poporului namibian — pe care S.W.A.P.O. (Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest) le-a înscris în programul său și pentru realizarea cărora a luptat cu arma în mînă peste 22 de ani, ducînd, astfel, cel mai lung război de eliberare din istoria contemporană — sînt mai aproape ca oricînd de a fi îndeplinite.

Avînd 824 000 kmp, pe care trăiesc 1 200 000 de locuitori, Namibia este situată în sud-vestul Africii și se învecinează cu Angola, Zambia, Botswana, Africa de Sud și Oceanul Atlantic. În vest — deșertul Namib, și — în est — platourile înalte — sînt cele două mari regiuni naturale ale țării. Deșertul Namib — desfășurat în lungul litoralului pe aproape 1 200 kilometri (lățime 60 kilometri) — are zone cu dune ce ating 150 metri, în sud, și podișuri fragmentate de ueduri adînci, în nord. Tufele spinoase de accacia și tamarix sînt singura vegetație care se întîlnește, alături de planta unică tumboa (zona Walvis-Bay). Pe țărîm se adună focile, lei de mare și cormoranii. Platourile înalte Kaoko — Ovamboland (în nord), Damaraland — Hereroland (centru) și Namaqualand (în sud) se întind pe cea mai mare parte a teritoriului. Tot la capitolul condițiilor naturale, trebuie notat că apele sînt temporare, doar Cunene, Okavango și Orange făcînd excepție. În Kalahari și Ovamboland există lacuri temporare (așa-numitele pan): În sfîrșit, vegetația este predominant ierboasă, cu savane în nord, stepe și scrub în Damaraland, în timp ce fauna, de o impresionantă diversitate, include antilope — puku, impala —, maimuțe, lei, elefanți etc.

Pe coastele acestui teritoriu, locuit de triburi ovambo, boșmane și damara, au ajuns, în secolul al XV-lea, primii europeni — portughezii. Două secole mai tîrziu, Namibia este ocupată de populația nama, iar în veacul următor, de triburi herero (bantu).

Prospectat de reprezentanții „Companiei Germane a Sud-Vestului African”, condusă de un anume Lüderitz, în același timp cu pastorii „Societății Misionare Germane”, teritoriul a fost invadat, pur și simplu, de cetățeni ai Reichului bismarkian. În 1889, neguțători germani ridică drapele țării lor pe 500 000 hectare din zona Lüderitz-Bay, „achiziționate” de la un lider local. Un an mai tîrziu, teritoriul, avînd întinderea de azi, devine protectorat german. Tot atunci se pune capăt rivalității anglo-germane, prin semnarea unui acord (iulie 1890) prin care Walvis-Bay, unicul port cu apă adîncă, rămîne enclavă britanică. O lungă fișie de pămînt leagă teritoriul de fluviul Zambezi — este banda Ca-

Imagine din Windhoek, capitala Namibiei

privi, ce și-a luat numele de la cel al cancelarului german de atunci. Așa-numiților „administratori”, veniți cu miile din Germania, nu le-a trebuit multă vreme să se arate ceea ce erau: colonizatori cu pumn de fier. La începutul anilor '90, comisarul imperial al Reichului, Heinrich Göring, tatăl viitoarei căpetenii naziste, și adjunctul lui, căpitanul Kurt von François, distrug sistematic structurile socio-politice locale. Pînă la începutul secolului nostru, Berlinul a confiscat, fără menajamente, pămînturile și animalele indigenilor, în special ale hereroșilor și namașilor. Excesele îi determină pe șefii locali să îndemne la revoltă. Între 1904 și 1907, în urma diverselor campanii militare ale colonilor, două treimi din populația din centru și sud au fost masacrate. Din acești ani datează formula de tristă celebritate, pe care a lansat-o generalul von Trotha: „Vernichtungsbefehl” (ordin de distrugere) — „Nu menajați nici un bărbat, nici o femeie, nici un copil!”.

Totodată, etniile întregi au fost obligate să se deplaseze în zone aride, unde au pierit de inaniție. Supraviețuitorii, adunați în tabere de concentrare, au sucombat din cauza muncii forțate. Colonizarea germană s-a soldat cu decimarea a trei sferturi din populație, iar noii ocupanți, imigranți reprezentînd cei mai săraci oameni din metropolă, au fost antrenati în edificarea unei așa-numite „Germanii australe”. Ca orice proiect artificial, și acesta s-a prăbușit odată cu primul război mondial. În 1915, armatele anglo-sud-africane, comandate de generalii Louis Botha și Ian Smuts, ocupă teritoriul. Africa de Sud are în vedere anexarea sa integrală ca a cincea provincie, fapt pe care Societatea Națiunilor, abia creată, îl respinge. Oficial, Africa de Sud-Vest (cum se numea, atunci, Namibia) capătă statutul de teritoriu sub mandat al Societății Națiunilor, administrat de Uniunea Africii de Sud (proclamată Republica Africa de Sud în 1969). Deși existau competențe clare stabilite pentru mandat, Africa de Sud nu ține seama de ele și înăbușă sistematic revoltele populației indigene. Trimiși în regiunile cele mai aride, negrii vor fi constrînși să aibă permis de circulație în zonele albilor, iar, trei ani mai tîrziu (1925), aceste rezervații de mină de lucru sînt „arendate” unei „Agenții guvernamentale pentru mină de lucru”, care va organiza sistemul muncii forțate sub contract, abolit abia în 1972!

În 1946, Africa de Sud nu acceptă să plaseze teritoriul sub tutela O.N.U., căreia îi neagă orice filiație cu Societatea Națiunilor. Devenind, în 1948, partid de guvernămînt în Africa de Sud, Partidul Na-

țional va extinde, și la Namibia, politica sa de apartheid, accelerind, în același timp, procesul de anexare a teritoriului. Domeniile sănătății, educației, muncii și circulației persoanelor vor fi organizate după principiul apartheidului, albi (8 la sută) controlind integral aceste sectoare. În 1964, debutează și politica de bantustanizare, populația fiind subdivizată în 11 grupuri etnice, 10 dintre ele, compuse din negri și mețiși, „preiau” două cincimi din teritoriu (zonele aride), iar al 11-lea (albi) primește cele trei cincimi rămase — cea mai fertilă și mai rentabilă economic zonă a teritoriului.

Cu timpul, șefi locali, personalități, inclusiv cele religioase, adresează petiții Consiliului de tutelă al O.N.U., care supraveghează evoluția din teritoriu.

În 1957, un grup de studenți și muncitori creează „Congresul Poporului Ovambo” (O.P.C.), condus de Toivo Ja Toivo, devenit mai târziu „Organizația Poporului Ovambo” (O.P.O.), care se pronunță pentru abolirea muncii forțate, libertate de circulație și dispariția oricărei forme de discriminare rasială. Pretoria reacționează în forță, arestează liderii O.P.O. și dizolvă organizația.

La 19 aprilie 1960, se creează S.W.A.P.O. — Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest —, condusă de Sam Nujoma. Revendicările S.W.A.P.O. privind acordarea independenței teritoriului sint respinse de Africa de Sud, care înăsprește represiunea.

În continuare, problema Namibiei a revenit cu insistență pe agenda Adunării Generale a O.N.U., care, în 1961, cere abolirea apartheidului și pregătirea acestui teritoriu pentru independența deplină, sub egida O.N.U. Așa cum avea să facă și cu alte rezoluții ale O.N.U., Africa de Sud a nesocotit această hotărâre. Față de refuzul aplicării rezoluțiilor sale, Adunarea Generală a Națiunilor Unite decide, în 1966, să preia Africa de Sud-Vest (numită Namibia din iunie 1968) sub administrarea directă a O.N.U. În acest sens, în vederea administrării și pregătirii teritoriului pentru independență, Adunarea Generală creează, în 1967, Consiliul O.N.U. pentru Namibia, ai cărui membri, dorind să studieze situația la fața locului, nu au primit, însă, din partea autorităților sud-africane, permisiunea de a intra în țară. Sesizată și ea, Curtea Internațională de Justiție a considerat, în iunie 1971, ilegală prezența autorităților sud-africane în Namibia. Cu toate acestea, Africa de Sud a adoptat, între timp, o serie de măsuri vizind consolidarea prezenței sale prin divizarea arbitrară a populației indigene și prin continuarea politicii de apartheid.

Interesele sud-africane sint de ordin economic, politic și strategic. Primele au în vedere, mai ales, bogățiile minerale namibiene, despre care revista engleză „The Economist” arată că valoarea totală a întregii producții extractive anuale este estimată la aproximativ 360 milioane de dolari, circa 50 la sută revenind diamantelor. Zăcămintele de diamante prețioase de la Orangemund sint cele mai mari din lume. Producția anuală a „C.D.M.” („Consolidated Diamond Mines”, proprietate exclusivă a „Companiei De Beers”) a fost, în mod constant, de 1,6 milioane carate de-a lungul citorva ani. C.D.M. este cea mai mare sursă de profituri în cadrul grupului „De Beers”, furnizind circa 53 la sută din profiturile obținute de acest grup. De asemenea, țara dispune de bogate resurse de metale de bază. Cel mai mare producător de cupru și plumb este „Tsumeb Corporation”, care exploatează trei mine, furnizind 80 la sută din producția de metale de bază. Proprietarii sint, printre alții, „Amax”, „Newmont Mining” (S.U.A.), „Selection Trust” (Marea Britanie) și „Union Corporation” (Africa de Sud). În ce privește uraniul, mina Rossing se situează pe primul loc ca im-

SWAPO

Un moment deosebit în apariția unei formațiuni politice naționale îl constituie înființarea, la 19 aprilie 1960, a Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest — SWAPO. Imediat după crearea sa, SWAPO se afirmă drept cea mai importantă mișcare politică din Namibia. Obiectivul ei îl constituie eliberarea teritoriului de sub ocupația sud-africană, formarea unui stat independent și democratic, abolirea discriminării rasiale, înfăptuirea de reforme democratice. SWAPO a cîștigat sprijinul masiv al poporului namibian. În 1963, O.U.A., și în 1973, O.N.U. recunosc SWAPO ca unicul reprezentant legitim al poporului namibian. La 26 august 1966, SWAPO a declanșat lupta armată pentru cucerirea independenței naționale.

Referindu-se la actualul context politic din Namibia și la principalele evenimente ce vor urma, într-o declarație făcută presei la Lisabona — la finele săptămînii trecute —, Sam Nujoma și-a exprimat convingerea că organizația pe care o conduce va fi sprijinită pe deplin de poporul namibian la alegerile ce vor avea loc în noiembrie. „99 la sută dintre namibieni sprijină programul vizind realizarea independenței, elaborat de SWAPO, și, ca urmare, avem certitudinea că vom învinge”, a declarat Sam Nujoma.

Dind glas sentimentelor de solidaritate militantă a poporului român cu lupta popoarelor pentru cucerirea, apărarea și consolidarea independenței lor naționale, Partidul Comunist Român a stabilit, încă din anul 1970, relații de prietenie și solidaritate cu Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest. Membră, din anul 1972, a Consiliului O.N.U. pentru Namibia, România a participat activ la lucrările acestui organism, în cadrul căruia a inițiat o serie de programe de asistență și de pregătire a cadrelor namibiene.

La București și pe pămînt african, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit, de mai multe ori, cu Sam Nujoma, liderul SWAPO, prilejuri cu care secretarul general al Partidului Comunist Român a reafirmat, de fiecare dată,

Sam Nujoma : SWAPO — reprezentantul legitim al poporului namibian

solidaritatea militantă a partidului și statului nostru, a poporului român cu cauza dreaptă a poporului namibian, precum și hotărîrea fermă de a-l sprijini în activitatea ce o desăfoară, sub conducerea SWAPO, pentru scuturarea jugului dominației străine, pentru realizarea aspirațiilor sale de libertate, independență, pace și progres social.

În nenumărate rînduri, Sam Nujoma și-a exprimat, în declarații oficiale, înalta apreciere față de sprijinul consecvent și deplin acordat de România, de președintele Nicolae Ceaușescu, luptei nobile a poporului namibian.

Astfel, el arăta : „Doresc din toată inima să transmit României, personal președintelui Nicolae Ceaușescu, marile noastre prieten, cele mai fierbinți mulțumiri pentru sprijinul consecvent și deplin pe care poporul român l-a acordat și îl acordă luptei nobile a poporului namibian pentru înfăptuirea idealurilor sale legitime de libertate și independență. Sprijinul României a fost permanent, de la începerea acestei lupte, un sprijin politic, diplomatic, material și moral. Acesta a constituit și constituie un ajutor direct dat luptei noastre drepte. Aș vrea, totodată, să subliniez și faptul că România, ca membră deosebit de activă a Consiliului O.N.U. pentru Namibia, participă nemijlocit la eforturile reale pe care majoritatea statelor membre ale Națiunilor Unite le depun pentru înlăturarea dominației coloniale și asigurarea accesului Namibiei la o independență reală.”

portanță și dezvoltarea ei extensivă a costat aproximativ 300 milioane dolari pînă în 1977 ; ea va fi — se estimează — cel mai mare producător de uraniu din lume. Producția de oxid de uraniu, începută în 1976, a fost prevăzută să atingă, rapid, 5 000 tone pe an. Majoritatea contractelor de vânzări au fost fixate, inclusiv un contract pe cinci ani totalizind 7500 tone, și al cărui beneficiar a fost Comisia de energie atomică din Marea Britanie. „Rio Tinto Zinc” deține 51 la sută din capital ; restul revine corporației „Industrial Development” din Africa de Sud, societăților „Total” din Franța și „Uranengesellschaft” din Germania occidentală.

Cît privește interesele politice, care și explică încrîncenarea cu care Africa de Sud a refuzat să discute problema namibiană, Pretoria se consideră amenințată de succesele luptei de eliberare desfășurate într-o serie de state vecine — inclusiv din Angola. De altfel, acesta a și fost motivul pentru care Africa de Sud a declanșat, în 1975, agresiunea în Angola, trupele sale pătrundind pe teritoriul angolez, sub pretextul că apără sistemul hidroelectric Cunene, a cărui centrală energetică se află în Namibia, iar barajele în Angola — ca urmare a unui acord încheiat, în 1969, între guvernul de la Pretoria și fostele autorități portugheze.

În 1978, după alte două rezoluții, Consiliul de Securitate al O.N.U. adoptă Rezoluția 435, ce va servi ca bază pentru organizarea procesului ce precede proclamarea independenței. În perioada ce a urmat, problema namibiană s-a aflat în impas total. Documentul a fost avut în vedere constant în cadrul negocierilor ce au debutat în februarie 1988 și s-au încheiat în noiembrie, la ele luind parte Angola, Africa de Sud, Cuba și S.U.A. De reținut că negocierile respective au privit toate problemele referitoare la pacea în întreaga regiune australă și s-au finalizat prin amintitele acorduri de la 22 decembrie.

Așadar, Namibia se află în pragul „orei independenței”, moment, el însuși, cu rezonanțe deosebite, profunde în viața poporului său. Este, de aceea, cu atît mai important ca perioada care urmează să fie liniștită și fără obstacole, astfel încît aspirațiile seculare ale acestui popor — căroră S.W.A.P.O. le-a consacrat întreaga sa luptă — să devină realitate, iar pe cuprinsul Namibiei să fluture, cît mai curînd, steagul libertății, consacînd de facto împlinirea aspirațiilor vitale ale poporului său.

Dumitru Constantin

Atmosferă preelectorală

Programate, în principiu, pentru 18 iunie, alegerile parlamentare din Grecia se apropie cu repeziune. Atât evenimentele de pe scena politică a țării (diverse evoluții, decantări, reasezări și mutații în raportul de forțe), cât și manifestările organizate pe planul confruntării guvern-opoziție vădesc o pronunțată și dinamică atmosferă preelectorală.

De fapt, perspectiva alegerilor din luna iunie — al treilea scrutin național organizat de la venirea socialistilor la putere, în octombrie 1981 — mobilizează de mai mult timp forțele politice elene. Pe fundalul unor evoluții controversate, legate, îndeosebi, de așa-numitul „scandal Koskotas” (vezi „Lumea” 48/1988) și de unele desistări din sinul guvernului, toate principalele partide din opoziție, începând cu Noua Democrație (dreapta liberală, cel mai important), au solicitat demisia actualului cabinet și organizarea anticipată a consultării electorale. Această ambianță și-a găsit expresia încă o dată, la 9 martie, prin moțiunea de cenzură depusă în parlament de Noua Democrație și prin cererile de demisie la adresa guvernului, formulate și de alte forțe politice, ca urmare a repetatelor încercări de implicare în recente scandaluri economico-financiare a unor membri ai echipei ministeriale. Totuși, după cum s-a mai anunțat, moțiunea de cenzură a opoziției conservatoare a fost respinsă cu majoritate de voturi (155 contra 123), ceea ce a permis, în opinia comentatorilor, o întărire a poziției Mișcării Socialiste Pănelene (P.A.S.O.K.) pe scena politică a țării. De altfel, prezentarea ei, în actualele circumstanțe, a fost apreciată ca o „greșeală de tactică” de către chiar unele partide din opoziție, votul din parlament permițând

Premierul Andreas Papandreu: încredere în șansele P.A.S.O.K.

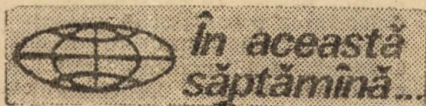
socialiștilor să-și reafirme unitatea și solidaritatea, încrederea în șansele lor electorale pentru 18 iunie.

Respingând categoric acuzațiile formulate împotriva guvernului, ca și a sa personal, premierul Andreas Papandreu a insistat în mai multe rânduri, în ultimele luni, asupra încercării unor „centre de decizie străine și din țară” de a provoca subminarea poziției cabinetului socialist și destabilizarea vieții politice interne. După ultimele atacuri la adresa sa (prin

intermediul unui interviu acordat revistei americane „Time” de ex-milionarul G. Koskotas, fugit și arestat în S.U.A., în luna noiembrie, ca urmare a implicării lui în diverse malversațiuni fiscale și tentative de șantaj), primul ministru a atras atenția asupra tentei „preelectorale” a actualei campanii și a diverselor evoluții legate de ea. Totodată, declarând că S.U.A. „complotază împotriva guvernului elen”, el a reiterat cererea privind extrădarea lui Koskotas și judecarea lui de către tribunalele grecești.

Problema scandalurilor economico-financiare și a controverselor iscate de opoziție pe marginea lor a fost abordată de Andreas Papandreu și la 26 februarie, la Pireu, cu ocazia unui miting ce a deschis, în fapt, campania electorală a partidului său, Mișcarea Socialistă Pănelenă. Menționând că, în acest sens, vor fi aduse toate clarificările necesare, șeful guvernului a relevat activitatea comisiei interparlamentare speciale însărcinate cu elucidarea cazului. (De altfel, chiar în această perioadă, membrii organismului amintit se vor deplasa în S.U.A., conform unei hotărâri a forului legislativ elen, pentru audierea lui Koskotas, deținut într-o închisoare din Massachusetts; ulterior, la 10 mai, un juriu american ar urma să decidă dacă ex-bancherul va fi sau nu extrădat în Grecia). Cu același prilej, primul ministru a reafirmat principalele componente ale programului de schimbări structurale al P.A.S.O.K. („Allaghi”), subsumabile necesității de stabilizare, dinamizare și modernizare a economiei, de asigurare a unui progres constant în toate domeniile. Pentru următorii ani, prefigurați deja prin planul de dezvoltare economico-socială pe perioada 1988—1992, P.A.S.O.K. își propune, în continuare, asigurarea unei creșteri dinamice a produsului național brut (cu o medie anuală de 3,3 la sută), diminuarea și mai accentuată a inflației (14 la sută în 1988, față de 15,7 în 1987, și peste 20 la sută anterior), reducerea deficitului bugetului de stat (considerată o preocupare centrală pe plan economic), realizarea echilibrului balanței de plăți, sporirea volumului investițiilor de stat și particulare, extinderea consumului intern etc.

Referitor la politica externă, primul ministru a reiterat opțiunea fundamentală a P.A.S.O.K. privind întărirea independenței și suveranității, orientările vizând înălțurarea divizării Europei în alianțe opuse și promovarea unui spectru de re-

Nou ajutor american pentru grupurile „contras”

Președintele S.U.A., George Bush, a anunțat că liderii Congresului au acceptat să sprijine cererea sa privind menținerea „ajutorului umanitar” (economic) acordat forțelor „contras”, pînă la desfășurarea alegerilor în Nicaragua, programate pentru februarie 1990. Un acord între reprezentanții în Congres ai partidelor republican și democrat, semnat la 24 martie, „prezintă liniile directoare ale politicii S.U.A. în această regiune” și prevede cooperarea Congresului cu organele executive în vederea realizării acestei politici, a arătat președintele american.

Noul ajutor, constind din îmbrăcăminte, hrană, medicamente etc., se ridică la suma de 45 milioane dolari, destinată, apreciază observatorii, să asigure „supraviețuirea forțelor contras”, ca mijloc de presiune asupra guvernului de la Managua, S.U.A., a declarat, drept justificare, Jim Wright, președintele Camerei Reprezentanților, își vor putea, astfel, îndeplini inclusiv „responsabilitatea morală” față de rebeli, pe care „i-a recrutat și i-a adus în situația în care se află, azi, ei și familiile lor”. Presa americană apreciază, pe de altă parte, că se înregistrează, totuși, o oarecare schimbare a politicii S.U.A. față de Nicaragua; se are în vedere faptul că, spre deosebire de trecut, nu au mai fost acordate ajutoare militare, care au întreinut ofensiva armată antisandinistă. În sfîrșit, alți observatori remarcă acordul dintre democrați și republicani pe tema în discuție, după ce mandatul lui Ronald Reagan fusese marcat de aprinsele controverse dintre Executiv și Congres.

După anunțarea recente decizii americane, Nicaragua a cerut Statelor Unite să respecte prevederile acordului încheiat, la 13—14 februarie a.c., la San Salvador, de președinții centro-americani, prin care s-a stabilit demobilizarea, repatrierea sau reinstalarea, în țările, a elementelor „contras” nicaraguane, aflate pe teritoriul Hondurasului. Decizia S.U.A. — se arată într-o declarație oficială — încearcă „să salveze imaginea” politicii eșuate americane față de Nicaragua. Ea este, însă, „ireconciliabilă” cu acordurile de pace din America Centrală, a declarat un responsabil al Ministerului de externe nicaraguan. În ciuda noii măsuri a S.U.A., precizează documentul oficial, guvernul de la Managua va continua, cu hotărîre, pe drumul edificării păcii și perfecționării democrației interne.

La bazele din Honduras, se află încartiruiți, circa 13 000 de membri ai grupurilor „contras”, la 31 martie urmînd a se încheia livrarea ultimelor tranșe ale ajutorului, de 27 milioane de

lații „multidimensionale“. În același context, abordând problema viitorului statut al bazelor americane din Grecia, el a reafirmat că orice eventual nou acord în această privință va fi supus aprobării popoului, în cadrul unui referendum; viitoarele înțelegeri, se subliniază la Atena, vor trebui să satisfacă, în mai mare măsură, „interesele naționale majore“ ale țării. O atenție specială a acordat premiul relațiilor cu Turcia, arătând că actuala orientare — de dialog, de nerecurgere la forță — va fi continuată; după aprecierile sale, această cale va contribui, mai devreme sau mai târziu, la restabilirea unei conlucrări normale între cele două țări vecine, cu toate problemele actuale referitoare la Cipru și la Marea Egee.

În opinia comentatorilor, declarațiile și luările de poziție ale premierului Papan-dreu, ca și deznodământul recentului vot asupra moțiunii de cenzură din parlament marchează revenirea Mișcării Socialiste Pănelene la o atitudine mai ofensivă în contextul evoluțiilor din ultimele luni, conform, de altfel, și unor deziderate exprimate anterior. Aceluiași scop i se subsumează și noua remaniere ministerială, de la mijlocul lunii, a 16-a de la venirea socialiștilor la putere. Păstrând intacte principalele portofolii, primul ministru a dorit, desigur, să asigure continuitatea și stabilitatea acțiunii guvernamentale în actuala conjunctură; procedind, în același timp, la unele schimbări și comprimări de posturi, el a urmărit să asigure o mai mare „flexibilitate“ a schemei guvernamentale, așa încât candidații P.A.S.O.K. să poată acționa „mai eficient“ în cursul campaniei electorale. Principala modificare operată, în acest context, se referă la înlocuirea lui A. Koutsoyiorgas din funcția de ministru la președinția guvernului, după ce acesta demisionase cu puțin timp înainte; în ultimele luni, numele lui Koutsoyiorgas a fost frecvent amintit în controversele legate de „scandalul Koskotas“, dar fostul ministru a respins categoric orice acuzație formulată la adresa sa.

Atmosferei preelectorale i se circumscrie și prezentarea de către guvern — în chiar zilele de intensificare a campaniei

de dreapta împotriva sa și de depunere a moțiunii de cenzură în parlament — a unei noi legi electorale, apropiată, în esență, de sistemul proporționalității simple. La alegerile precedente, din iunie 1985, a funcționat un sistem diferit, favorabil, în opinia generală, marilor formațiuni. Acum, potrivit noilor reglementări, diferite partide din opoziție, inclusiv P.C. din Grecia și Noul Partid al Stângii Elene, ar putea sconta pe un număr mai mare de mandate în Camera Deputaților (300 de locuri), în condițiile menținerii sau sporirii bazelor electorale. De aici, atitudinile în general favorabile noului proiect, deși unele critici și rezerve nu au lipsit. Pe de altă parte, P.C. din Grecia (a treia forță politică a țării, cu 10 membri în parlament), Noul Partid al Stângii Elene și alte formațiuni, care au încheiat, recent, „Alianța forțelor democratice și progresiste“, și-au reafirmat hotărârea de a prezenta liste proprii la viitoarele alegeri, ceea ce semnifică, deocamdată, refuzul oricărei colaborări cu P.A.S.O.K.

La nivelul întregii opoziții parlamentare, evenimentele și evoluțiile din ultimele luni au creat o stare de spirit favorabilă schimbării, contestării unor segmente importante ale gestiunii economice și ale acțiunii practice a P.A.S.O.K. Desigur, cel mai radical în această privință s-a dovedit a fi partidul Noua Democrație, dornic, după insuccesele din 1981 și 1985, să refacă terenul pierdut și să revină la putere. Încurajată și de un ușor avans obținut la ultimele alegeri municipale, în octombrie 1986, opoziția conservatoare a promovat o campanie susținută împotriva guvernului socialist, punind în cauză atât opțiunile și realizările lui pe plan intern, cât și unele opțiuni externe. La mitingul de debut al campaniei sale electorale, organizat, la 19 martie, în cunoscuta piață „Sin-tagma“ din Atena, liderul ei, Constantin Mitsotakis, a reiterat cererea de demisie imediată adresată primului ministru, încercând să acrediteze ideea unei victorii „sigure“ la apropiatul scrutin parlamentar. Cu toate acestea, evoluțiile legate de recenta moțiune de cenzură și deznodământul votului din parlament au vădit, cel puțin la acest nivel, menținerea unui echi-

libru relativ stabil de forțe; pe de altă parte, audiența reală a Noii Democrații, ca și a celorlalte formațiuni, va fi demonstrată abia în fața urnelor.

Cît privește „Alianța forțelor democratice și progresiste“, ai cărei protagoniști sînt P.C. din Grecia, Noul Partid al Stângii Elene și unele personalități independente, demisionate din P.A.S.O.K., obiectivul ei principal îl constituie „contracararea“ ofensivei forțelor de dreapta, afirmarea unei alternative reale la actuala situație. Din diferite motive, membrii Alianței au formulat critici la adresa acțiunii guvernamentale, mai ales în ultimul an, solicitînd, ca și alte forțe politice, demisia guvernului și devansarea scrutinului din iunie. Încă în plin proces de stabilire a liniilor sale programatice, pe plan economic, politic și social, noua grupare și-a început campania electorală la 15 martie, printr-un miting organizat în piața „Omonia“ din Atena, prilej cu care revendicările ei au fost puternic reafirmate.

Din punctul de vedere al guvernului, actualul moment de confruntări, decantări și precizări de poziții constituie doar începutul unui proces ce ar urma să se dezvolte și să cunoască noi manifestări în perioada de mai puțin de trei luni rămasă pînă la alegeri. Convinși că va obține un al treilea mandat consecutiv din partea electoratului (ceea ce ar reprezenta un fapt mai puțin obișnuit în viața politică elenă), P.A.S.O.K. și-a afirmat hotărârea de a-și dinamiza și intensifica acțiunile, corespunzător exigențelor actualei etape. Cel de-al doilea congres al său, programat pentru luna aprilie, va constitui, fără îndoială, un moment decisiv în această privință. În același timp, opoziția — de dreapta, ca și de stînga — vădește o atitudine preponderent critică față de acțiunea guvernamentală, deși, evident, pornind de la platforme și orientări programatice radical diferite.

Evoluțiile în curs și confruntarea electorală propriu-zisă sînt apreciate ca un moment de importanță deosebită în viața politică elenă.

I. Madoșa

dolari, aprobat anul trecut de Congresul american. Prin alocarea de noi fonduri, prezența grupurilor „contras“ în Honduras se prelungește cu circa un an. Președintele acestei țări, Jose Azcona (despre care „The New York Times“ afirmă că „a cedat, se pare, presiunilor S.U.A.“ în acest sens), a arătat, într-o încercare de justificare a noului ajutor american — după cum comentează agenția „EFE“ —, că Hondurasul va respecta acordul de pace din America Centrală precizînd, însă, că demobilizarea elementelor „contras“ va trebui să întîrzie mai multe luni. La rîndul său, ministrul de externe hondurian, Carlos Lopez, a afirmat că „rebelii trebuie să plece, dar demobilizarea lor va trebui să fie voluntară“, întrucît nu se intenționează folosirea armatei naționale în acest gen de acțiuni. De precizat că, înaintea recente decizii a S.U.A., președintele Jose Azcona a primit, la Tegucigalpa, vizita a doi trimiși speciali ai Casei Albe; pe de altă parte, o delegație diplomatico-militară honduriană s-a întîlnit, la Wa-

shington, cu membri ai conducerii așa-numitei „Rezistențe nicaraguane“, al cărei sediu se află la Miami.

Recenta măsură americană stîrnește, în regiune, îngrijorare, cu atât mai mult cu cît, înainte de mijlocul lunii mai, urmează să aibă loc o nouă reuniune la nivel înalt centro-americană, al cărei obiectiv este să stabilească, între altele, condițiile concrete ale deja

programatei demobilizări a forțelor rebele antisandiniste. „Acțiunile diplomatice trebuie să cedeze locul celor militare“, a declarat, la Washington, Jim Wright. Opinia generală este, însă, că menținerea pe rol a grupurilor „contras“ îngreunează procesul regional de pace, contravenind, pe de altă parte, inițiativelor în acest sens adoptate de șefii de stat din America Centrală.

Alegeri parlamentare în Laos

Circa 1,8 milioane de cetățeni cu drept de vot din Laos au fost chemați la urne, la 26 martie, în cadrul primelor alegeri generale desfășurate în această țară după anul 1975. 121 de persoane au candidat pentru cele 79 de mandate parlamentare. Rezultatele nu vor fi cunoscute mai devreme de o săptămînă — au indicat surse guvernamentale. Potrivit acelorași surse, citate de agenția „EFE“, cea mai urgentă sar-

cină a noului for, constituit în urma recentului scrutin, va fi redactarea unei noi Constituții. Au fost, totodată, dezmințite unele știri despre efectuarea unor schimbări în guvernul de la Vientiane, după scrutinul din 26 martie.

Comentînd pe marginea recentului eveniment, agențiile de presă amintesc cîteva date generale despre Laos — acest stat din sud-estul asiatic, cu o suprafață de 236 000 kmp și o populație de 3,5 milioane locuitori. Cu un venit de numai 150 de dolari pe cap de locuitor, Laosul se află în categoria celor mai sărace țări în curs de dezvoltare.

„Planul Brady”: semnificații ale unor reformulări de poziție

— reacții controversate —

Un element nou a intervenit de curând în abordările privind grava și preocupantă problemă a datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare. În urmă cu două săptămâni, în cadrul unei conferințe special organizate de către Brookings Institution și Comitetul Bretton Woods din Washington, Nicholas Brady, secretarul pentru finanțe în noua Administrație a S.U.A., a expus o serie de considerente care au fost apreciate de majoritatea observatorilor ca marcând reorientări în poziția americană; Statele Unite fiind principala putere economică și financiară a lumii occidentale, primul creditor guvernamental și țara de origine a celor mai importante bănci particulare creditoare, poziția Administrației americane a fost și este de natură să influențeze masiv abordările concrete, pe ansamblu, în problema datoriilor.

Prin atitudinea adoptată, Statele Unite s-au dovedit, ani de zile, a fi reduta inflexibilității, de care s-au lovit, până la urmă, orice încercări de a se lua în considerare, în această problemă, abordări altele decât cele așa-numite „uzuale”, „convenționale” sau „tradiționale”, deși actuala îndatorare externă a țărilor în curs de dezvoltare, prin amploarea și acuitatea fără precedent, reclama, în mod obiectiv, abordări noi. Faptul că noua Administrație reformulează unele opțiuni în domeniu și include, printre mijloacele de reglementare avute în vedere, chiar și reduceri de către creditorii ale datoriilor nu poate să nu rețină atenția.

Dar caracterul surpriză al reorientărilor este doar parțial. Ele intervin la capătul unui proces de reevaluare a opțiunilor, care se desfășoară de mai multe luni și ale cărui semne își făcuseră, încă mai înainte, apariția. În fața eșecului evident al abordărilor „uzuale”, „convenționale” sau „tradiționale”, care au dus mai mult la agravarea decât la soluționarea problemei datoriilor — instaurându-se un fel de cerc vicios al îndatorării și blocajului economic — începuseră, atît în organizații economice internaționale (inclusiv în cele cu profil monetar-financiar), cit și în cercurile guvernamentale și chiar bancare occidentale, să se discute pe larg și mai concret despre mecanisme de reducere, sub o formă sau alta, a datoriilor țărilor în curs de dezvoltare (și nu numai a celor către instituții guvernamentale, dar și a celor către bănci particulare).

Reorientările „pluteau în aer”, cum se spune, fiind oarecum previzibile. Motivațiile lor și contextul în care se pregăteau au fost amplu analizate, de curând, în revista noastră (vezi „Lumea” nr. 9, 10 și 11/1989). Amintim, aici, doar principalele momente (începînd din primăvara anului 1988): acceptarea, de către principalele țări occidentale industri-

alizate, de a avea în vedere, în cazul țărilor celor mai puțin dezvoltate și numai pentru acea parte din datorie contractată pe lângă instituții guvernamentale (dar nu și pe lângă bănci private), unele facilități (fie ștergeri parțiale de datorii, fie prelungiri ale termenelor de rambursare, fie reduceri ale dobînzilor); preconizarea de către secretariatul U.N.C.T.A.D., ca mijloc de reglementare, a unei degrevări a celor mai îndatorate 15 țări în curs de dezvoltare de o parte reprezentînd 30 la sută din datoriile lor către bănci private occidentale; acordul Comitetului Interimar al F.M.I. de a se folosi „formule tehnice, bazate pe mecanismele pieței, care să sporească fluxurile financiare și care să reducă stocul datoriei țărilor în curs de dezvoltare”; aprecierile Băncii Mondiale cu privire la faptul că, în problema datoriilor, „este necesară o nouă strategie care să includă o reducere a datoriilor, băncile private trebuind să beneficieze de încurajare, inclusiv prin reforme ale fiscalității în țările lor de origine, pentru a proceda la reduceri ale creanțelor lor”; planul japonez privind emiterea de către țările în curs de dezvoltare a unor titluri financiare pe termen lung, care, garantate dintr-un fond special creat pe lângă F.M.I., să fie folosite pentru „răscumpărarea” la prețurile curente (mai mici) ale pieței, a unei părți din datoria lor veche; planul francez care, în vederea realizării unei asemenea „răscumpărări”, preconizează crearea unui fond de garanție alimentat din alocații de „Drepturi Speciale de Trăgere” (mijloace internaționale de plată emise de F.M.I., a căror unitate este reprezentată de valoarea medie a unui coș de monede principale); planurile Institutului Economic Internațional din Washington, Institutului de Studii Economice din Berlinul occidental, unui grup de bancheri și analiști financiari americani, concernului bancar vest-german „Deutsche Bank”, președintelui marii corporații „American Express” — toate prevăzînd, pe baza luării în considerare a caracterului nerecuperabil al multor rambursări, o reducere de către bănci a unei părți din creanțele lor pe lângă țări în curs de dezvoltare (prin diferite formule tehnice, denumite „opțiuni alternative”, care cuprind fie „răscumpărări” de datorii, fie conversiuni de datorii în investiții, în ambele cazuri reducerea datoriilor rezultînd indirect din exploatarea diferenței dintre valoarea inițială a acestora și prețurile mai scăzute, cu rabaturi între 20 și 80 la sută, la care sînt evaluate ele actualmente la punerea în vînzare de către creditorii pe „piața secundară” — vezi „Lumea” nr. 10 și 11/1989).

Noua poziție adoptată de S.U.A. vine să confirme tendința spre o schimbare în atitudinea Occidentului în problema da-

toriilor și, mai ales, anticipările asupra conținutului de fond al acestei schimbări.

Care sînt, în esență, considerentele prezentate în ceea ce, acum, se numește „planul Brady”? Se apreciază că, în ultimele luni, s-a procedat la o analiză profundă a strategiei de pînă acum în abordarea problemei datoriilor, evaluîndu-se unde aceasta a operat și unde nu, rezultatele obținute, progresele înregistrate și neîmplinirile. S-a ajuns la concluzia că „datoria externă a țărilor în curs de dezvoltare constituie o problemă cu adevărat internațională a cărei soluționare depinde de un mare efort de cooperare al întregii comunități mondiale”. Se consideră că unele din principiile care au stat la baza strategiei de pînă acum îndeplinesc valabilitatea: creșterea economică în țările debitoare este esențială în rezolvarea problemei datoriilor; ajustările economice condiționează obținerea unei creșteri economice suficiente; resursele externe de finanțare continuă să fie necesare pentru țările debitoare; soluțiile trebuie căutate în baza abordării „de la caz la caz” (avînd în vedere problemele diferite existente de la țară la țară). În același timp, se spune, „a venit timpul de a se lua în considerare noi modalități care ar putea ghida eforturile comune și contribui la o soluționare”.

În formularea sugestiilor asupra noilor pași de întreprins, se arată că s-a procedat la largi consultări, ținîndu-se cont de punctele de vedere ale celorlalte principale țări creditoare, ale țărilor debitoare, precum și ale instituțiilor financiare internaționale și băncilor particulare. Între noile acțiuni sînt menționate: utilizarea mai eficientă a resurselor de finanțare existente; menținerea importanței rol al instituțiilor financiare internaționale; „încurajarea unor reduceri, pe baze voluntare, în nivelul datoriilor și al serviciului datoriei, recunoscîndu-se, totodată, însemnătatea continuării unor noi finanțări”. Se apreciază că țările debitoare trebuie să acorde o atenție deosebită adoptării unor politici care să încurajeze fluxurile de investiții din străinătate, să sporească economisirea internă în vederea majorării investițiilor și să promoveze o inversare în actualele tendințe de evaziune de capitaluri din țările în curs de dezvoltare (ținînd cont că, în unele din țările respective, cuantumul acestor capitaluri este cvasicomparabil cu stocul datoriei externe).

În același timp, comunitatea creditorilor — băncile comerciale, instituțiile financiare internaționale și guvernele occidentale — se consideră că „ar trebui să aibă în vedere reduceri ale datoriilor pentru multe țări debitoare”. În acest sens, se precizează că gama formulelor tehnice de reducere a datoriilor prin mecanismele de piață ar trebui lărgite, iar constrîngerile economice și legislative, care împiedică în prezent recurgerea la formulele de reducere a datoriilor, ar trebui relaxate. Se propune băncilor particulare să renunțe, pentru o perioadă de trei ani, la acele clauze (existente în prezent în contractele de credit) care le obligă să negocieze nu separat, ci pe baze mutuale și prin consensul fiecăreia dintre ele, orice acord cu o țară debitoare (și care sînt considerate, în momentul de față, „o importantă barieră în calea reducerii datoriilor”, avînd în vedere că unele bănci, în general cele mari și cu resurse financiare mai substanțiale sînt dispuse să accepte asemenea reduceri, spre deosebire de băncile, de regulă, mai mici și cu resurse mai scăzute). O diferențiere ar urma să se stabilească între datoriile „vechi” (care ar putea face obiectul negocierii unor reduceri) și datoriile „noi” rezultînd din noi finanțări (pentru care clauzele menționate ar urma să se mențină).

În ce privește instituțiile financiare in-

ternationale, se apreciază că rolul lor ar trebui să se manifeste în continuare, prin intermediul recomandărilor pe care le fac și prin sprijinul financiar pe care îl acordă, în influențarea „promovării în țările debitoare a unor politici economice sănătoase”. Totodată, aceste instituții ar urma să susțină și să încurajeze țările debitoare și băncile particulare în eforturile de a găsi căi și mijloace de reducere a datoriilor și serviciului datoriei. Instituțiile respective ar putea chiar pune la dispoziție fonduri pentru realizarea acestor reduceri. Astfel, creditele acordate ar putea fi utilizate, în parte, pentru finanțarea unor planuri de reducere a datoriilor, după cum fondurile oferite ar putea fi folosite pentru garantarea indirectă a operațiunilor de conversiune a unei părți din datorii în titluri financiare („răscumpărarea” de către țările debitoare, la prețurile cu rabat existente pe „piața secundară”, a unei părți din datoriile lor, prin emisiuni de noi titluri financiare pe termen lung, achiziționate de foștii creditori sau de alți deținători străini de fonduri). De asemenea, capitalurile puse la dispoziție de instituțiile financiare internaționale ar putea servi la finanțarea reconstituirii rezervelor valutare ale țărilor debitoare, în cazul în care operațiunile de „răscumpărare” s-ar efectua cu mijloace mobilizate din aceste rezerve, și, totodată, la garantarea parțială a plăților în contul dobinzilor la acele datorii reduce în urma „răscumpărărilor” cu rabat. Se precizează că negocierile privind reducerile de datorii ar urma să se desfășoare direct, în cadrul și potrivit condițiilor pieței, între debitori și creditori, rolul instituțiilor financiare internaționale fiind doar de a sprijini și încuraja, dar nicidecum de a conduce sau dirija tranzacțiile.

Prin multe din prevederile sale și, în-deosebi, prin luarea în considerare a unor reduceri de către creditori în nivelul datoriilor și al serviciului datoriei (povara anuală de plată formată din amortismente plus dobinzi), „planul Brady” a fost considerat ca o abdicare tacită dar semnificativă de la „planul Baker” (vezi „Lumea” nr. 10/1989), lansat în 1985 de secretarul pentru finanțe de atunci al S.U.A. (actualmente secretar de stat în noua Administrație), care pornea de la concepția că problemele ar putea fi soluționate doar prin noi finanțări și că ar fi de-ajuns de a le condiționa de „ajustări economice” în țările debitoare pentru ca aceste țări să depășească dificultățile economico-financiare. De fapt, retractările de la „planul Baker” sînt parțiale, multe din principiile care au stat la baza acestuia fiind, după cum s-a și precizat, menținute, ceea ce și imprimă un caracter parțial reorientărilor de poziție. Aceasta explică, de altfel, reacțiile destul de controversate la „planul Brady”, ținînd cont

atît de noile prevederi care vin în întîmpinarea unei soluționări a problemei datoriilor, cît și de menținerea unor prevederi din strategia anterioară, care s-a dovedit a nu fi în măsură să facă față dimensiunilor și implicațiilor grave ale acestei probleme.

În primul rînd, se evidențiază că, prin sublinierea expresă a păstrării așa-numitei abordări „de la caz la caz”, o schimbare de atitudine în problema datoriilor nu înseamnă nicidecum și o renunțare la această abordare, pîrghia prin care debitorii sînt puși individual în fața frontului comun al creditorilor.

În al doilea rînd, deși se acceptă, pentru prima dată, un efort al creditorilor în soluționarea problemei datoriilor (prin reducerile de datorii la care ar proceda), se condiționează, însă, recurgerea la aceste reduceri de întreprinderea de către țările debitoare a unor „ajustări economice” care ar urma să fie nu cele considerate necesare de țările respective, ci acelea reclamate de creditori. În acest domeniu se și concentrează majoritatea criticilor „planului Brady”, numeroase țări în curs de dezvoltare exprimîndu-și îngrijorarea în-deosebi în legătură cu faptul că, în planul respectiv, se accentuează asupra condiționărilor impuse de instituțiile financiare internaționale, care ar urma să influențeze, prin creditele sau garanțiile oferite pentru efectuarea operațiunilor de reducere a datoriilor, promovarea anumitor politici economice (care, pînă acum, nu au constituit decît împovărătoare programe de austeritate economică).

În al treilea rînd, se lasă clar să se înțeleagă că eventualele degrevări de datorii nu pot constitui, în nici un caz, un principiu, chiar dacă se va proceda „de la caz la caz” la acestea, un indiciu clar într-o atare direcție fiind și precizările referitoare la caracterul temporar și, oricum, doar „pe baze voluntare” al recurgerii și, respectiv, participării la asemenea degrevări.

În al patrulea rînd, se subliniază, în mod explicit, că eventualele reduceri de datorii ar urma să fie efectuate nu prin măsuri administrative (de genul hotărîri de ștergere de datorii), ci prin așa-numitele „mecanisme de piață” (precum „răscumpărări” de datorii vechi la actualele prețuri mai reduse ale pieței, conversiuni de datorii în investiții sau alte asemenea scheme ce fac parte din așa-zisul pachet de „opțiuni alternative”), avertizîndu-se, cel puțin indirect, că nu vor beneficia de reduceri de datorii decît acele țări debitoare care vor accepta scheme din sfera „mecanismelor de piață”.

În sfîrșit, în problema controversată a garantării operațiunilor de reducere a datoriilor (vezi „Lumea” nr. 10 și 11/1989), S.U.A., în ciuda reorientărilor stabilite, par să adopte o poziție mai reticentă de-

cît alte țări occidentale industrializate. În esență — nu se acceptă implicarea deschisă și directă a guvernelor occidentale creditoare în garantarea noilor titluri financiare (sau a plăților în contul acestor titluri) care ar înlocui datoria veche în urma operațiunilor de „răscumpărare” cu rabat, garanții pe care băncile particulare le pretindeau în mod expres. Se prevede, însă, o anumită implicare, în acordarea unor asemenea garanții, a instituțiilor financiare internaționale (F.M.I., Banca Mondială), dar tot într-o formă mai mult indirectă și nu directă, cum ar fi în cazul în care o agenție internațională ar emite ea însăși titlurile (prevedere a „planului Perez”) sau cum, într-o formă mai „diluată”, preconizează planurile japoneze și franceze (vezi „Lumea” nr. 11/1989). De altfel, în planul american se menționează clar că se urmărește „de a face cît mai mic costul riscurilor transferate asupra guvernelor creditoare și asupra contribuabililor fiscali din țările occidentale” și se precizează că este exclusă dirijarea eventualelor operațiuni de reducere a datoriilor de către instituțiile financiare internaționale, acestea urmînd să se desfășoare prin mecanismele pieței. Reacția cercurilor bancare la planul Brady este semnificativă. Într-o scrisoare adresată Comitetului Interimar al F.M.I. (care se va întruni, în reuniunea anuală de primăvară, la începutul lunii aprilie) de către directorul general al Institutului Internațional de Finanțe (care exprimă poziția a 160 de principale bănci din 28 de țări), se cer precizări exprese tocmai asupra garanțiilor și, în special, asupra sumelor pe care F.M.I. și Banca Mondială ar urma să le pună la dispoziție în acest scop și asupra modului în care aceste instituții intenționează să se implice și să ofere garanții pentru operațiunile de reducere a datoriilor.

Apariția planului Brady deschide, fără îndoială, posibilități de reorientare în abordările de ansamblu de pînă acum în problema datoriilor. Anticipări asupra dezvoltărilor ulterioare în această problemă sînt, însă, greu de făcut. Considerentele exprimate de secretarul pentru finanțe al S.U.A. nu constituie, deocamdată, decît propuneri. Oficialități americane au ținut să precizeze că nu este vorba, de fapt, de un plan propriu-zis, încheiat și articulat, care să includă precizări cifrice (deși „Wall Street Journal” a desconsiprat unele dimensiuni cifrice avute în vedere) și formule tehnice operaționale. Un prim moment al conturării unor precizări îl va constitui apropiata reuniune de primăvară a Comitetului Interimar al F.M.I. (instanța operativă a organizației), unde „planul Brady” va fi discutat și unde vor fi consemnate primele reacții concrete atît ale țărilor creditoare, cît și ale celor debitoare.

dr. Ilie Șerbănescu

Coordonate malteze

Republica Malta, stat insular mic, cu o suprafață de numai 316 kmp și o populație de 380 000 de locuitori, este situată în partea centrală a Mării Mediterane. Malta și-a dobîndit pe deplin atributurile independenței și suveranității naționale la 31 martie 1979, cînd ultimele trupe britanice au părăsit teritoriul țării — dată semnificativă care a devenit sîrbătoare națională.

Avînd în vedere faptul că economia malteză a fost, în mod tradițional, ba-

zată pe agricultură și pe o industrie artizanală, pe creșterea animalelor și pescuit, autoritățile de la La Valetta acționează pentru dezvoltarea și diversificarea sectoarelor de bază ale economiei, realizarea unei industrii naționale. Agricultură beneficiază de însemnate investiții; programele de acțiuni privind dezvoltarea acestui important sector al economiei avînd în vedere, în primul rînd, introducerea, în circuitul agricol, a noi suprafețe de teren arabil.

În plan extern, Malta, țară neutră și nealiniată, se pronunță pentru demili-

tarizarea bazinului mediteranean, pentru transformarea sa într-o zonă denuclearizată, într-o regiune de colaborare rodnică și reciproc avantajoasă, în interesul păcii.

Între România și Malta s-au stabilit și se dezvoltă relații de prietenie și colaborare, care cunosc o evoluție ascendentă. Hotărîtoare pentru dezvoltarea, pe mai departe, a colaborării româno-malteze pe multiple planuri au fost întîlnirile și convorbirile la cel mai înalt nivel.

Măsurî împotriva violentei și terorismului

Începînd de la 1 aprilie, la Bogota vor debuta reuniunile din cadrul „mesei de lucru”, avînd ca principal scop eradicarea violentei și restabilirea păcii interne. Dialogul astfel inițiat va avea ca participanți reprezentanți ai guvernului, partide-
lor politice, mi c rilor insurgente, bisericii, sindicatelor.

Începerea reuniunilor multilaterale din cadrul „mesei de lucru” — avînd, în fapt, caracterul unui dialog național — face parte din acordul stabilit recent între guvernul columbian (liberal) și una din principalele grupări insurgente, „Mi carea 19 aprilie” (M-19). Alături de restabilirea păcii, printr-un proces de reconciliere națională, dialogul își propune să identifice reformele politice, economice și sociale — pentru a căror realizare insurgen ii au luat calea luptei armate —, reforme apreciate și de guvern ca necesare succesului unui asemenea proces, la care, în perspectivă, se speră să participe toate grupările opoziției armate din Columbia.

Viitoarea „masă de lucru” se înscrie în seria inițiativelor, din ultimele luni, determinate de recrudescen a violentei, ale cărei cauze sînt multiple și complexe. La 1 septembrie 1988, guvernul columbian a lansat un plan propriu de pace, prin care s-a cerut insurgen ilor afirmarea voin ei de reconciliere, demobilizarea militară și trecerea la reintegrarea lor în viața civilă. „M-19” este singura din cele șase grupări columbiene de gherilă care a acceptat planul de pace guvernamental; celelalte organizații au calificat ini iativa oficială drept „un ultimatum”; ele au cerut, pe de altă parte, includerea tuturor sectoarelor politice interne la dialogul preconizat. Au urmat, în lunile ulterioare, o serie de faze intermediare de negocieri, care au antrenat tot mai multe for e interne; în același timp, liderii „M-19” au decis o încetare unilaterală a focului, încă în septembrie trecut, urmată de o măsură similară adoptată, la 28 februarie a.c., de For ele Armate Revolu ionare Columbiene (F.A.R.C.), cea mai veche și numeroasă mișcare de gherilă din ț r . Apoi, la 17 februarie, a avut loc, în localitatea Ibagu , capitala provinciei Tolima, o int lnire a 1500 de reprezentanți din partea guvernului, partidelor politice, bisericii, organizațiilor țărănești, sindicale și patronale, care au discutat condi iile viitorului dialog cu grupurile de gherilă, cauzele generale ale violentei interne, perspectivele restabilirii păcii. Au participat, între al ii, consilierul preziden ial pentru pace, Rafael Pardo Rueda, foștii președinți Julio Cesar Turbay Ayala (liberal), Belisario Betancourt și Misael Pastrana (conservatori), președintele Uniunii Patriotice (U.P., partid de st nga), Bernardo Jaramillo, procurorul general al republicii, Horacio Serpa Uribe. Concluziile reuniunii au fost dezbătute, ulterior, de Consiliul Național al Securitat ii, condus de șeful statului, Virgilio Barco. Între aceste concluzii s-a aflat necesitatea unor acțiuni ferme și concrete împotriva grupurilor paramilitare de extremă dreapta, inclusiv prin modificarea legislației actuale, care, în ceea ce privește instruc iunile de luptă contrainsurgent , prevede existența „grupurilor de autoapărare”. De asemenea, se cere guvernului începerea unui dialog direct cu toate cele șase mi c ri insurgente, reunite în cadrul „Coordonării de gherilă Simon Bolivar”, formată în septembrie 1987.

Pe de altă parte, după mai multe discu ii indirecte, ini iate în decembrie trecut

în provincia columbiană Cauca, continua-te, apoi, în ianuarie și februarie, în provincia Tolima și la Ciudad de Mexico, la 17 martie — de data aceasta în cadrul primului dialog direct — autorita ile guvernamentale și „M-19” au ajuns la un acord de pace. Ministrul de interne, Raul Orejuela Bueno, și comandantul „Mi c rii 19 aprilie”, Carlos Pizarro Leon-Gomez, au discutat, în localitatea Santo Domingo, din provincia muntoasă Cauca, con inutul problemelor ce vor fi abordate de apropiata int lnire multisectorială, respectiv „masa de lucru”. S-a stabilit, cu acest prilej, existența, la Santo Domingo, a unei „zone neutre”, numită și „orașul păcii”, unde s-au regroupat principalii membri și lideri ai mișcării și unde nu vor avea loc lupte, ci, din contră, armata va asigura securitatea celor prezen i. „M-19” a desemnat, de asemenea, pe cei 12 reprezentanți ai săi, care vor participa la dezbaterile „mesei de lucru”, ce vor avea un caracter public, deschis. Prin aceste decizii, „M-19”, numărînd circa o mie de membri, a încheiat prima fază de „destindere politică”, marcată de încetarea unilaterală a focului, dialog direct cu guvernul și desemnarea purtătorilor de cuv nt pentru ulterioarele convorbiri multisectoriale de pace. Urmează cea de-a doua fază bazată pe planul guvernamental de pace, constînd din concentrarea insurgen ilor în „zona neutră” și începerea propriu-zisă a negocierilor cu guvernul și partidele politice, pentru ca, în lunile ce vin, etapele următoare să constea în demobilizarea militară a insurgen ilor și integrarea acestora în viața civilă. Autorita ile s-au angajat, în acest cadru, să protejeze „zona neutră” și să garanteze deplina securitate a emisarilor „M-19”, care au sosit, în aceste zile, la Bogota. De menționat, aici, că înțelegerile realizate la 17 martie reprezintă un al doilea acord de pace între „M-19” și guvernul columbian, primul fiind realizat, în 1984, cu cabinetul fostului președinte Belisario Betancourt. După zece luni de func ionare, definite prin încetarea luptelor, fostul acord a încetat să existe; el fusese realizat fără participarea partidelor politice și în condi iile în care armata se opunea oricărui dialog cu gherilă.

„M-19 nu poate construi singură pacea; este necesară participarea tuturor forțelor politice, inclusiv a tuturor mi c rilor opoziției armate”, a declarat Carlos Pizarro Leon-Gomez, preciz nd că „M-19” a decis să treacă la dialog „pentru a nu da prilej dușmanilor să pună pe seama noastră odioasele crime pe care le comit”. A arătat, de asemenea, un lucru unanim recunoscut în Columbia: una din principalele cauze ale violentei cresc nde — numai în 1988 s-au înregistrat peste 4000 de mor i — și ale valului de asasinat e politice din ultima vreme o constituie existența organizațiilor paramilitare, de extremă dreapta, în număr de 140, conform cifrelor guvernului. Obiectivele acestora sînt apărarea marilor latifundii, lupta împotriva mi c rilor insurgente și a partidelor și organizațiilor de st nga. Găsesc, în acest sens, alia i în elemente conservatoare

Președintele Virgilio Barco anun înd planul guvernamental de pace

din armată. Activitatea „escadroanelor mor ii” (cum mai sînt numite), de extremă dreapta, se adaugă, pe de altă parte, permanențelor răfuieli și reglări de conturi ale mafiei drogurilor, prin cele două principale clanuri ale sale, „Cartelul de la Medell n” și cel de la Cali (două orașe columbiene).

Uniunea Patriotică (U.P.) a devenit, în ultimii ani, una din țintele predilecte ale extremei drepte. Creat în 1985, partidul este, azi, a treia for   politică din ț r  și unica grupare a st ngii cu reprezentare în parlament. Circa o mie de membri ai U.P. au căzut victime ale atentatelor politice, inclusiv fondatorul și primul său președinte, Jaime Pardo Leal. Actualul său președinte, Bernardo Jaramillo, s-a auto-exilat, la 28 februarie a.c., în urma proliferării amenin  rilor cu moartea. De asemenea, șeful departamentului rela ii externe al U.P., Jose Antequera, a fost ucis, la 3 martie a.c., pe aeroportul din Bogota, c nd se pregătea, din aceleași motive, să părăsească ț r . Între victime se numără parlamentari, deputați de provincii, primari. De asemenea, la 27 februarie a.c., au fost asasinat i patru membri ai Partidului Comunist, între care Teofilo Forero, din Secretariatul C.C. al P.C. din Columbia, și Antonio Sotelo, alt membru al conducerii comuniste.

Președintele partidului liberal (la guvern), Julio Cesar Turbay Ayala, a recunoscut existența unui „plan sistematic” de exterminare a liderilor politici și de blocare a eforturilor de reconciliere națională. Într-un comunicat comun, semnat împreună cu Partidul Comunist și Uniunea Patriotică, se cere guvernului adoptarea de m sur i adecvate pentru eradicarea valului de violen e și punerea sub acuz tie a celor vinova i. În ultimul timp — ar t , de asemenea, scriitorul și ziaristul columbian Arturo Alape —, se practică, mai ales, un tip de „violen   selectivă”, destinată să elimine lideri populari, în cadrul unui plan minu ios îndreptat, cu precădere, împotriva Uniunii Patriotice. Spectrul atentatelor s-a lărgit, apoi, către alte grupări politice de st nga, apoi către sindicate și organizațiile profesionale și țărănești. Anul 1988 a fost marcat, pe de altă parte, de masacrele colective împotriva populației civile, mai ales de la sate. Scopul este să se anihileze, fizic, influen a st ngii legale și a celei insurgente în r ndul unor importante sectoare ale populației, care constituie baza socială a forma iunilor de st nga. Masacrele colective, ca formă a violentei politice, ar t  Arturo Alape, își au originea în luptele dintre liberali și conservatori, devenite, în 1948—1949, un adevărat război civil, c nd „legea” de bază o constituia exterminarea fizică a adversarilor politici. (După această perioadă, cele două partide politice au constituit, în 1954, aș -numitul „front național”, acord prin care au condus alternativ ț r , p n  în 1976).

Conform aprecierii majorita ii observa orilor, valul de asasinat e indică o accen-

tuare a acțiunii sectoarelor tradiționale de dreapta, care și-au construit propriile lor organe represive, ucigând inclusiv funcționari și oameni ai legii, puși să investigateze o serie de crime. Pe de altă parte, recrudescența violenței coincide cu restabilirea dialogului guvern-insurgenți. Obiectivul urmărit este tulburarea necesarului climat de destindere pe care îl reclamă continuarea acestor negocieri și extinderea lor viitoare către alte mișcări de gherilă. Sectoare ale oligarhiei latifundiare, unii membri ai armatei și traficanții de droguri s-au lansat într-o amplă „ofensivă a terorii”, prin grupurile paramilitare, orientate împotriva oricărei posibile „schimbări” în societate și, mai ales, a sporirii „spațiului politic” al Uniunii Patriotice, ca „alternativă democratică de stînga” față de centrele tradiționale ale puterii interne. În acest context, din ordinul șefului statului, ministrul apărării, generalul Manuel Guerrero Paz, a cerut Procuraturii generale să deschidă o anchetă în legătură cu presupusa participare a unor membri ai armatei la crimele

politice din ultima vreme. Cererea a survenit după denunțul formulat de Uniunea Patriotică, care a acuzat o serie de militari de implicare în organizarea și acțiunile desfășurate de „școlile de ucigași plătiți” și de grupurile paramilitare de extrema dreaptă. Denunțul Uniunii Patriotice indică nume, locuri și unitățile militare ale căror membri ar putea fi implicați într-o serie de asasinat individuale și colective. De altfel, șase ofițeri — cinci din armată și unul din cadrul poliției — sînt, în prezent, arestați sub acuzarea de „terorism” în legătură cu uciderea a 43 de persoane, la 11 noiembrie 1988, în localitatea Segovia. Alți patru ofițeri și subalterni ai lor din batalionul „Volligeras” se află reținuți sub acuzarea de a fi participat la uciderea a 50 de țărani, în provinciile Uraba și Cordoba, din nord-estul Columbiei.

Recrudescența, sub diferite forme, a violenței a determinat, în ultima vreme, organizarea, la Bogota și în alte orașe columbiene, a unor manifestații populare pentru pace, adevărate „marșuri ale vie-

ții”. Cerînd o acțiune mai fermă din partea guvernului, populația sprijină ultimele sale inițiative și decizii, inclusiv recentul dialog direct cu una din principalele mișcări insurgente. Dezbaterile din cadrul apropiatei „mese de lucru” sînt programate să se încheie înainte de 11 iulie, cînd începe sesiunea ordinară a Congresului columbian. Acestea, afirmă observatorii, vor concretiza posibilitatea ca „M-19” să se transforme într-un partid politic legal. Reintegrarea membrilor săi în viața civilă ar trebui să se producă înainte de începerea procesului electoral premergător alegerilor de anul viitor, respectiv în ultimul trimestru al anului în curs. Se așteaptă, în același timp, inițiative din partea guvernului în ce privește demobilizarea grupurilor paramilitare — există o serie de sugestii neoficiale în acest sens —, ca și continuarea luptei împotriva mafiei drogurilor, ca o contribuție decisivă la procesul complex al restabilirii păcii interne.

Anca Voican

„Ofensiva terorii”

Poliția antinarcoptică din Columbia, anunță agenția „E.F.E.”, a distrus cel mai mare laborator de rafinare a cocainei descoperit pînă acum în țară, dispunînd de o capacitate de prelucrare de o tonă de cocaină pe zi. Laboratorul avea mai multe instalații interconectate, un solar de uscare a frunzelor de coca, un depozit și posibilitate de găzduire pentru 60 de persoane. Se afla instalat la o fermă particulară din cîmpia estică a Columbiei, în apropierea unui aeroport clandestin. În ianuarie a.c., poliția a distrus o sută de asemenea aeroporturi și 12 laboratoare în regiunea Antioquia, lingă Medellin, sediul uneia din cele mai puternice mafii a drogurilor.

Avioane, nave, aparatul digestiv uman, cutii de flori, butelii de sampon, reviste, scutecele unui copil — sînt tot atîtea modalități de „export” al cocainei, circa 310 tone pe an, care se îndreaptă spre S.U.A. (80 la sută) sau Europa. Diferitele stragemme reușesc, în mare parte, să înșele controalele vamale: din cele 360 tone, cite se încearcă a fi „exportate” anual, 310 ajung la destinație și doar 50 de tone (16 la sută) sînt depistate și confiscate. Conform unui studiu al Asociației băncilor columbiene, încasările anuale ale traficantilor de droguri columbiene se ridică la 7,1 miliarde dolari, din care, scăzîndu-se cheltuielile de producție, transport și confiscări, rămîn venituri nete de 4 miliarde dolari. Cea mai mare parte a acestui drog nu este scoasă din Columbia cu ajutorul așa-numitelor „catiri” (traficantii cu amănuntul, în general pasageri de avioane), ci cu o întreagă flotă de avioane contractate de către mafie, sau folosindu-se liniile aeriene comerciale, unde cocaina este camuflată în fuselajul avioanelor sau între mărfurile legale. Americani, foști combatanți în războiul din Vietnam, capabili de „zboruri sinucigase”, erau, pînă în 1984, piloții predilecți ai avioanelor mafiei drogurilor, ale căror prime puncte de destinație se aflau în diverse locuri din America Centrală, de unde se reîmbarca „produsul” pentru S.U.A. sau Europa, cu sprijinul altor mafii, între care cea siciliană. Acum însă — scrie agenția „E.F.E.” — piloții pirați sînt aventurieri columbieni sau mercenari de alte naționalități sud-americane, în general foști aviatori civili sau militari.

Metoda cea mai frecventă folosită de „catiri”, între care s-au aflat regine ale frumuseții, sportivi, teroreri, este să înghețe cocaină ambalată în fine pungi de plastic, cusute cu fir chirurgical și de dimensiunea unui bob mare de strugure. Fiecare „catir” poate, astfel, transporta pînă la un kilogram de cocaină, ceea ce înseamnă 19 000 de dolari, dacă drogul este vîndut „en gros” în S.U.A., sau 50 000

Percheziție a poliției în zona unor plantații de coca și a unor laboratoare de prelucrare a cocainei

de dolari, dacă este dus în Europa. Mișunea sa ajunge să fie, uneori, tragică, pentru că ruperea întimplătoare a ambalajului în stomac produce, fără excepție, moartea.

Violența crescîndă a dus, pe de altă parte, la realitatea că aproape trei la sută din populația Columbiei este posesoare de arme. Statistici recente ale Industriei militare („Indumil”), organism al statului care controlează importul, fabricarea și expediția de arme, arată că 800 000 de columbiensi posedă, în mod legal, o armă. Numai în luna ianuarie a acestui an, au fost înregistrate 2 600 de morți violente, fiind un fapt frecvent depasirea polițienilor sau marilor proprietari de pămînturi însoțiți de escortă personală, puternic înarmată. „Restricțiile în vânzarea de arme sînt din ce în ce mai severe, iar controalele tot mai ample”, au declarat surse ale „Indumil”. Există, însă, numeroase arme cumpărate pe piața neagră, de care se folosesc grupurile paramilitare și ucigașii plătiți. Mare parte din banii rezultați de pe urma traficului de droguri se investește, de asemenea, în armament. Cei care cumpără cocaină sînt și cei ce vînd arme, arată surse ale „Indumil”, precizînd că au fost capturate, în Columbia, arme neomologate, care nici nu au fost importate legal și nici nu se produc în țară.

„Narco-dreapta” se află în spatele „planului de exterminare” împotriva „stingii” columbiene, afirmă agenția „E.F.E.”, citînd concluzii ale poliției, după identificarea cadavrului unuia din ucigașii care, la 3 martie, l-au asasinat pe Jose Antequera,

pe aeroportul din Bogota. Numai anul acesta, au fost uciși peste 50 de reprezentanți ai stingii, iar, din 1985, cînd a fost formată „Uniunea Patriotică”, au pierit aproape o mie dintre membrii săi. Singurul dintre pistolarii care au murit — atîns fiind de gloanțele trase de membrii escortei lui Antequera și cea a senatorului liberal Ernesto Samper, rănit în același atentat — a fost identificat, de serviciul de dactiloscopie al F-2 (poliția secretă), drept Luis Mona Hincapié, de 22 de ani, originar din Medellin. Acesta a participat la atentat sub numele de Alfredo Gomez, conform biletului de avion pe care îl avea asupra sa. Fiu al unui zidar și cu studiile medii neterminate, tîndrul era un ucigaș profesionist, care, în urmă cu cîțiva ani, avusese strînse legături cu banda de asasini plătiți „Los Priscos”, acuzați de uciderea lui Guillermo Ungo, directorul ziarului din Bogota, „El Espectador”, în decembrie 1986. Acesta își închiriază serviciile autorilor morali ai crimelor comise și sînt cunoscuți pentru legăturile lor cu „Cartelul din Medellin”, principala mafie a drogurilor din Columbia, care introduce 80 la sută din cocaina vîndută pe piața S.U.A. Pablo Escobar Gaviria, „capul” cartelului, a fost acuzat drept instigator al morții lui G. Ungo, pentru care i-a contractat pe „Los Priscos”. Tot pe seama sa este pusă asasinarea, la 24 aprilie 1984, a lui Ricardo Lara Bonilla, ministrul justiției în acea vreme. Asasinarea lui Jaime Pardo Leal, fondatorul și primul președinte al Uniunii Patriotice, comisă la 11 octombrie 1987, a fost, de asemenea, atribuită unor ucigași plătiți de Gonzalo Rodriguez Gacha, alias „el mexicano”, șeful operativ al aceluiași cartel.

Conform experților, traficantii de droguri stimulează organizarea multor grupuri paramilitare și a bandelor criminale, dînd naștere fenomenului numit „narco-dreapta”: respectivi traficanți, care au investit, în proprietăți funciare și în cirezi de vite, o parte a veniturilor lor, apar asociați ai fermierilor propriu-zis, ca și ai unor membri ai armatei și poliției, angajîndu-se în războiul comun împotriva elementelor de stînga. Investigațiile, de pildă, ale asasinării lui Jaime Pardo Leal au revelat că, de la locuința lui Rodriguez Gacha, s-au dat mai multe telefoane la unități militare și de poliție, cu cîteva zile înainte și după atentatul amintit. O serie de apeluri telefonice s-au efectuat și de la locuința lui William Infante, considerat autorul moral al crimei și care își ispășește în S.U.A. pedeapsa la închisoare pe viață, acuzat de trafic de droguri. De altfel, Pablo Escobar, Rodriguez Gacha, doi ofițeri ai armatei, unul al poliției, un primar și mai mulți ucigași plătiți au fost acuzați, la începutul acestei luni, de un „asasinat colectiv” în rîndul unor țărani din Segovia. S-a decis punerea lor sub arest, procesul aflîndu-se în curs.

Ample demonstrații au avut loc în Berlinul occidental (imaginea de sus) și în alte orașe din R.F.G., între care Dortmund (jos), împotriva recrudescenței neonazismului

Sociale

La Viena au luat sfârșit lucrările celei de a 31-a sesiuni a Comisiei O.N.U. pentru dezvoltare socială, la care au participat delegați din 30 de țări membre ale comisiei, precum și din partea unor organizații internaționale și guvernamentale. S-a subliniat că, în ultimul timp, în numeroase țări s-au agravat problemele legate de șomaj, foamete și inegalitate socială și că pentru soluționarea acestora este necesară unirea eforturilor diferitelor țări, la nivel regional și internațional. Au fost adoptate o serie de rezoluții vizând soluționarea problemelor tineretului, îmbunătățirea situației actuale a familiei, bătrînilor și invalizilor, sporirea ajutorului acordat țărilor africane în vederea ameliorării situației lor critice pe plan social-economic.

Relații

Prioritățile politicii externe a U.R.S.S. pornesc de la luarea în considerare a intereselor naționale ale celorlalte țări, de la necesitatea creării unui sistem de securitate calitativ nou, a declarat ambasadorul sovietic în S.U.A., Iuri Dubinin, în cadrul unei întâlniri cu corespondenți de presă străini acreditați la Washington, precum și cu reputați ziariști americani, scrie agenția „TASS”. Referindu-se la perspectivele relațiilor sovie-

to-americeane, I. Dubinin a subliniat că, deși în prezent Administrația Bush efectuează o analiză multilaterală a strategiei sale, relațiile dintre cele două țări nu stagnează. Acest fapt este relevant, între altele, de vizita pe care secretarul de stat american, James Baker, o va efectua la Moscova, în cursul căreia se va întâlni și cu Mihail Gorbaciov. Ambasadorul sovietic a arătat, totodată, că Uniunea Sovietică se pronunță categoric împotriva modernizării armamentelor nucleare tactice, deoarece aceasta contravine fundamental procesului inițiat de reducere a confruntării militare în Europa.

Neamestec

Mexicul nu va admite, sub nici un motiv, amestecul străin în treburile sale interne, sau presiuni de orice natură ar fi din afară, care să-i știrbească suveranitatea națională sau autoritatea puterii — a spus ministrul adjunct de interne mexican, Manlio Fabio Beltrones. El a subliniat că țara sa nu va permite nici unei puteri străine să se substituie voinței colective a poporului mexican. „Țara noastră nu așteaptă răscumpărări, sprijin sau contribuții străine pentru soluționarea propriilor ei probleme” — a arătat Manlio Fabio Beltrones, subliniind, în acest context, că „unitatea națiunii reprezintă condiția indispensabilă pentru găsirea celor mai adec-

10000+1

vate soluții la problemele cu care se confruntă țara, între care problema datoriei externe și cea a dezvoltării”.

Experiență

Stabilitate și unitate politică, orientări politice corespunzătoare condițiilor concrete ale fiecărei țări și o rată de creștere adecvată — acestea sînt principalele trei aspecte ale experienței Chinei în dezvoltarea economică și socială, a declarat secretarul general al P.C. Chinez, Zhao Ziyang, cu prilejul unei întâlniri cu președintele Ugandei, Yoweri Museveni, care a efectuat o vizită în China. Conducătorul chinez a evidențiat că situația internațională actuală oferă țărilor în curs de dezvoltare un bun prilej de a progresa din punct de vedere economic și de a reduce decalajul dintre ele și statele industrializate.

„Maree”

În timp ce efectua manevre pentru a evita ciocnirea cu un aisberg, petrolierul american „Exxon Valdez” a eșuat într-o zonă de recifi de pe coasta Alaskăi, deversînd în mare peste 200 000 de barili de petrol. Accidentul, care s-a produs la 40 km nord de portul Valdez (Alaska), poate pune în pericol bancurile de somn și crevești, ca și viața altor specii, cum ar fi balenele și lei de mare, care se concentrează în această regiune. Petrolul s-a extins pe o amplă suprafață de peste 330 kmp, iar încercările de neutralizare chimică au eșuat. Vasul transporta 1,2 milioane barili de țiței, provenit de la terminalul petrolier maritim din Alaska, pe care îl aducea

în portul Valdez. Autoritățile de coastă au închis portul și au cerut companiilor din zonă — unde se află cele mai mari puturi petroliere ale S.U.A. — să-și reducă producția cu 43 la sută. Actuala „maree neagră” este cea mai masivă poluare de acest fel din istoria S.U.A. În zonă, unde operațiunile de pompare a petrolului au început în 1977, a fost decretată starea de urgență.

Serial

Portugalia negociază, în aceste zile, ultimele detalii ale unui acord cu BBC, pentru producerea unui serial de televiziune consacrat descoperirilor geografice portugheze. Filmul va trebui terminat înainte de Expoziția universală de la Sevilla, din 1992 (cînd se va aniversa împlinirea a 500 de ani de la descoperirea Americii). Serialul, constînd din patru episoade cu o durată de o oră și jumătate fiecare, se va numi „Călătoria spre Indii” și va cuprinde perioada dintre domnia infantei-lui don Enrique și descoperirea rutei maritime spre India. Firul conducător îl va reprezenta istoria unei familii apropiate de infante; unul din descendenții acestei familii face parte din echipajul lui Vasco da Gama, care a ajuns la Calcutta în 1498.

Interviu

Pakistanul dorește „relații bune cu U.R.S.S.”, a declarat primul ministru pakistanez, Benazir Bhutto, într-un interviu acordat ziarului austriac „Standard”. Ea a precizat că retragerea trupelor sovietice din Afganistan a creat o perspectivă favorabilă în acest sens.

Membrii Comisiei comune — Angola, Cuba, R.S.A. — au fost primiți, la Palatul Revoluției din Havana, de președintele Fidel Castro. Participanții la această a doua reuniune a comisiei au discutat problemele referitoare la faza actuală de îndeplinire a acordului tripartit realizat în decembrie trecut, privind reglementarea situației din sud-vestul Africii

Demisie

Președintele Agenției spațiale americane N.A.S.A., James Fletcher, și-a prezentat demisia, care va deveni efectivă la 8 aprilie. Această demisie intervine după ce N.A.S.A. a descoperit o mică defecțiune la sistemul de răcire al unui din motoarele navei spațiale „Discovery”, întoarsă din recenta sa misiune la 18 martie a.c.

„Radiografie”

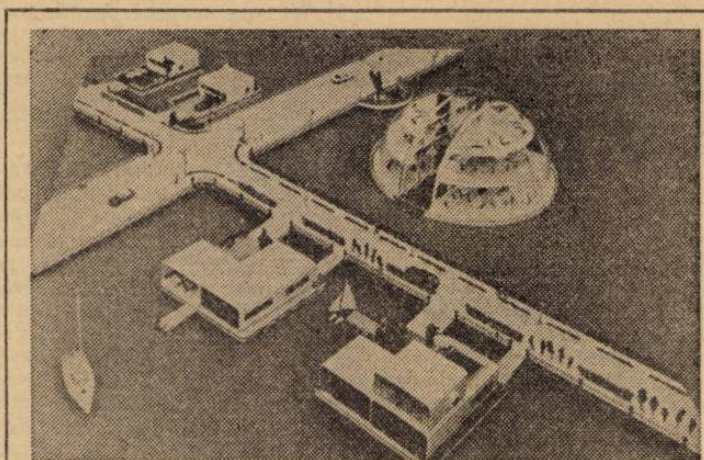
Revista de stînga italiană „Avvenimenti” a publicat date despre ceea ce a denumit „radiografia” prezenței militare străine în țară: 113 baze și instalații, aparținînd, în special, Alianței atlantice și S.U.A. Datele au fost culese de un grup de studii al Centrului de documentare antimilitaristă din Milano. Un comunicat al revistei afirmă că raportul conține cifre „nicio-dată făcute publice” de sursele oficiale și „necunoscute” de către parlament. Datele provin de la surse accesibile și neprotejate prin indicativul „top secret”, din publicații ale N.A.T.O., reviste militare, documente ale unor comisii ale Congresului american, a rată revista. Ultimul raport oficial al Ministerului apărării, din februarie 1986, precizează publicația, indică existența a 13 baze militare străine în Italia. Revista afirmă că s-ar afla 5 depozite nucleare, 3 baze conduse direct de S.U.A., 16 de Alianța atlantică, 14 baze de rachete și 1500 de focoaie nucleare americane. Depozitele nucleare se află în provincia Veneto, vecină cu Elveția, Austria și Iugoslavia, unde se găsește cel mai mare număr de instalații militare străine (25). Regiunile flancului sudic al N.A.T.O., al cărui centru de operațiuni este la Napoli, găzduiesc peste 70 de instalații militare, mai ales în insulele Sardinia și Sicilia (22 în prima și 19 în a doua). Portul Crotone, din sudul țării, în Calabria, va fi probabil „militarizat”, arată revista, după ce va primi, în 1991, cele 72 de avioane americane „F-16”, ce urmează a fi aduse de la baza S.U.A. din Torrejon (Spania).

Arhivă

Leandro Garcia, spaniol rezident în Franța, a predat, la 22 martie a.c., autorităților de la Madrid, arhiva Statului major al armatei terestre republicane din timpul războiului civil spaniol, pe care o avea în custodie de 50 de ani. Documentele, aflate în dezordine și într-o precară stare de conservare, se găseau în locuința lui L. Garcia, acum în vîrstă de 90 de ani. Cîntărind 400 kg, ele i-au fost date de locotenent-colonel Manuel Estrada Manchon, fost șef al Statului major în timpul guvernului lui Largo Caballero,

La Londra, a avut loc o demonstrație a cadrelor medicale în sprijinul îmbunătățirii asistenței sanitare în Marea Britanie

În capitala japoneză a fost prezentată macheta viitorului oraș plutitor, denumit „Marinas”, ce urmează a se construi în Golful Tokio. Originalul oraș va acoperi o suprafață de 370 ha de apă și va totaliza aproximativ 15 000 de locuințe pentru 50 000 de persoane

În turnul televiziunii din Berlin, a fost organizată cea de-a cincea ediție a expoziției internaționale „Navi”, de construcții și modele de nave. Cele 250 de exponate, realizate în miniatură, s-au bucurat de aprecierea numeroșilor vizitatori

și de căpitanul Luis Aransaiz. L. Garcia, care trăia deja în Franța la izbucnirea războiului civil spaniol (1936), a decis să ia parte la lupte, în cadrul serviciului de informații, sarcina sa fiind să păstreze documentele amintite pînă cînd va fi necesar. În timpul celui de-al doilea război mondial și al ocupării Franței de către trupele germane, și-a

schimbat de mai multe ori domiciliul pentru a apăra arhiva. Predînd-o autorităților de la Madrid, el a declarat că a fost, întotdeauna, ferm hotărît să o încredințeze statului spaniol, odată cu instalarea unui guvern democratic. Documentele au fost depozitate la Arhiva istorică națională, cu sediul în Salamanca.

Restaurare

„Cartierul chinezesc” din Havana, care, în vremurile sale de glorie, a fost cel mai mare din America Latină, a intrat în plină restaurare, ca parte a programului de redare a istoriei și culturii acestui oraș, scrie agenția „Prensa Latina”. Restaurarea, au declarat arhitecții, nu se va face în sensul clasic al cuvîntului, întrucît acest cartier nu se baza pe construcții tipice; aici, într-o zonă de arhitectură europeană eclectică, populația de origine chineză a adus obiceiurile și tradițiile ei. Cartierul datează de la mijlocul secolului trecut, la începutul celui actual fiind deja locuit de 10 000 de imigranți chinezi și avînd o multitudine de restaurante, magazine, teatre, farmacii etc. Proiectul de restaurare a acestei zone tradiționale a Havanei include refacearea restaurantului „Pacífico”, a unei străzi de acces spre acesta, pe care se vor afla diverse magazine, o școală de „kung fu” și alte atracții specifice.

Poziție

Secretarul general al Partidului Socialist din Chile, Clodomiro Almeyda, a declarat, la Havana, că este necesară modificarea Constituției chilene, astfel încît să poată fi organizate alegeri libere în această țară. El a evidențiat necesitatea imperioasă a instituirii unui sistem pe deplin democratic în Chile. Cu prilejul alegerilor din decembrie 1989, stînga chiliană, alături de toate forțele democratice din țară, va avea de jucat un rol important în viața politică din Chile, a conchis C. Almeyda.

„Ariane”

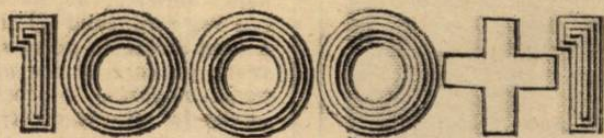
Naveta spațială „Ariane” va efectua cea de-a 13-a ieșire a sa în spațiu la 1 aprilie, cînd va lansa pe orbită un satelit de televiziune și telecomunicații scandinav, au informat surse de la centrul spațial respectiv. Satelitul scandinav, aparținînd întreprinderii „Nordiska Satellitaktiebolaget”, face parte dintr-un program comun între Suedia, Norvegia și Finlanda pentru difuzarea de programe de televiziune și transmiterea de date. Surse de la „Aerospatiale”, întreprinderea care comercializează naveta, au arătat că pregătirile de lansare se desfășoară normal, la baza specială de la Kuru (Guyana franceză).

Raporturi

Ministrul de externe mongol, Tse Gombosuren, va efectua o vizită în China la 30 martie, a informat postul de radio Ulan Bator, citat de agenția „China Nouă”. Va fi pentru prima dată, de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre cele două țări, în 1949, cînd un ministru de externe mongol conduce o delegație într-o vizită în China.

Participanții la „marșul de primăvară” de la Munchen au cerut reducerea cheltuielilor militare ale R.F.G. și alocarea sumelor astfel eliberate pentru construcția de locuințe și crearea de noi locuri de muncă

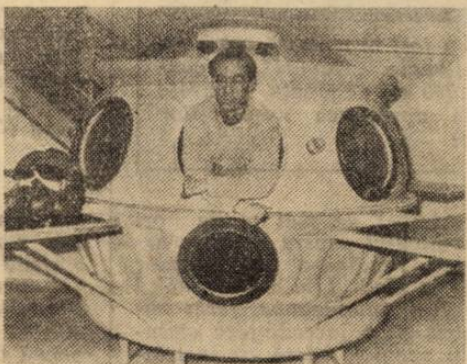
„Paiele albe”

O agresivă plantă de proveniență asiatică, numită în popor „paiele albe”, împiedică procesul de reimpădurire naturală a unei importante zone verzi din bazinul hidrografic al Canalului Panama, arată Ramiro Castrejon, secretar tehnic al Comisiei mixte a mediului înconjurător, unul din organismele bilaterale create prin tratatul Torrijos-Carter, semnat de S.U.A. și Panama în 1977. Această plantă, a precizat R. Castrejon, a fost adusă, în anii '60, de către trupele americane așezate pe cele două maluri ale Canalului, în scopul de a se crea „scenarii de război” asemănătoare celor din Vietnam și a se realiza, astfel, o mai bună pregătire militară pentru războiul dus de S.U.A. în țara menționată. Planta, din familia trestiei de zahăr (fără a fi, însă, comestibilă), se află răspândită în bazinul hidrografic al Canalului, care asigură apa necesară funcționării acesteia

căi interoceanice, creând numeroase probleme ecologice. „Paiele albe” ating o înălțime de peste 2 m și o viteză de creștere mai mare decât a restului vegetației, producând despădurirea — în ritmul de 2 500 ha pe an — a unei importante zone verzi, ceea ce amenință viitorul amintitului bazin hidrografic. Acesta reprezintă „pământul natural” și principala sursă de apă potabilă a orașelor Ciudad de Panama și Colon, aflate la cele două capete ale Canalului.

Interdicție

Din motive de securitate, aeroportul londonez Heathrow a interzis, începând de la 23 martie, aducerea la bord, de către pasageri, a radiocasetofoanelor. Măsura este destinată să evite repetarea unor atentate, cum a fost cel de la 21 decembrie 1988, împotriva unui avion al companiei PANAM, cind explozia unei bombe ascunse într-un asemenea aparat a dus la moartea a 270 de persoane.

Fumio Niwa, în vîrstă de 38 de ani, din Yokohama, este prezentat la bordul nacelei balonului său cu aer cald, cu care intenționează să efectueze primul voiaj solitar transpacific din istoria omenirii. Balonul, pe care îl va folosi în această călătorie de 8 000 km, are un diametru de 17 m, iar nacela sa este construită din material plastic armat

Vestigii romane

Italia dispune de 40 la sută din totalul operelor monumentale de artă din lume, un patrimoniu cultural-artistic pentru care se acordă — în scopuri de restaurare sau întreținere — doar 0,24 la sută din cheltuielile publice ale statului, scrie agenția „EFE”. Prăbușirea recentă, la 17 martie, a turnului din Pavia — 78 m înălțime și o vechime de peste o mie de ani — a redeschis polemica în legătură cu nivelul acestor investiții și soarta operelor de artă. Un alt element regretabil: distrugerea muzeului Torlonia, din Roma, ale cărui 77 de săli au fost transformate în 97 de miniapartamente, în subsolul cărora zac 620 de sculpturi grecești și romane, ce reprezentau cea mai importantă colecție particulară de artă veche din lume.

Cazul este unul din sutele care se petrec ori s-au întâmplat deja de-a lungul timpului, pentru că nu există palmă de pământ italian care să nu găzduiască vestigii ale unor epoci apuse. Dar, scrie „EFE”, în multe situații problema se rezolvă îngropându-se la loc ceea ce se descoperă, pentru că nimeni nu îndrăznește să dea ordinul de a se distruge ceea ce s-a găsit și pentru că nu există fonduri de continuare a săpăturilor. În ultimii ani, de pildă, la primăria din Roma se discută aprins — fără a se ajunge încă la o soluție concretă — despre începerea lucrărilor de înlăturare a asfaltului care acoperă vechile foruri imperiale, pentru a se reda capitalei italiene această importantă parte a istoriei sale. Căci, în anii '30, Mussolini a acoperit importante vestigii cu un bulevard ce leagă Colosseumul cu piața Veneția — dar nu pentru a facilita traficul, ci pentru a reface ideea „marșurilor victoriei”, care se efectuau, pe acest traseu, în timpul împăraților romani.

Deși se numără printre țările cu multe autoturisme, în Italia nu se construiesc parcări subterane și nu există nici terenuri disponibile la suprafață, motivele fiind cele enunțate. Patrimoniul de monumente vechi reprezintă, pe de altă parte, o importantă sursă de venituri și de locuri de muncă: cifra medie a turiștilor care vizitează, anual, Italia este de 54,5 milioane, din care 17,5 milioane practică așa-numitul „turism cultural”. Deastore, cum a fost prăbușirea turnului din Pavia (patru persoane au fost ucise, iar 15 rănite), duc, uneori, la decizii rapide de investiții pentru restaurarea monumentelor celor mai grav afectate. Ministerul culturii dispune, însă, de fonduri în valoare de 225 milioane de dolari pe an, echivalând, de pildă, cu costul construcției a 15 km de autostradă. În perioada de după război, conservarea monumentelor istorice a însemnat cheltuieli de ordinul a 3,6 miliarde dolari, apreciindu-se că, în următorii 50 de ani, vor fi necesare alte 44,5 miliarde dolari, conform calculului făcut de Centrul de studii și cercetări economico-sociale din Florența. Motivele degradării, în continuare, a operelor monumentale sînt deja cunoscute: poluarea aerului cu gazele de eșapament, ploile acide, vibrațiile provocate de traficul nu numai terestru, ci și al avioanelor supersonice.

Convorbiri

La Tokio, a avut loc ședința grupului de lucru permanent pentru tratatul de pace dintre U.R.S.S. și Japonia, creat în urma înțelegerii realizate în cursul vizitei efectuate în Japonia, la sfîrșitul anului trecut, de ministrul sovietic al afacerilor externe, Eduard Șevardnadze. Delegația sovietică a fost condusă de Igor Rogaciiov, adjunct al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., iar cea niponă — de Takakadzu Kuriyama, adjunct al ministrului de externe al Japoniei. Partea sovietică și-a expus concepția cu privire la tratatul de pace, a prezentat explicații asupra tuturor problemelor care ar putea constitui conținutul documentului. Delegația niponă, scrie agenția „TASS”, a prezentat concepțiile sale privind așa-numita problemă teritorială și a declarat că își va expune poziția la viitoarea întîlnire a grupului de lucru. Începerea activității Grupului de lucru

permanent pentru tratatul de pace dintre Japonia și U.R.S.S. constituie un nou pas în relațiile japonezo-sovietice, a arătat ministrul de externe nipon, S. Uno, în cadrul unei conferințe de presă organizate după o ședință a guvernului. El și-a exprimat satisfacția față de convorbirile sovieto-japoneze desfășurate la Tokio, menționînd că dialogul bilateral se dezvoltă pozitiv. Ministrul a subliniat că este „multumit de caracterul discuțiilor purtate, care s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră”.

Observatori

Adjunctul ministrului de externe guatemalez, A. Riveria, a declarat că Organizația Națiunilor Unite nu va trimite „căști albastre” în America Centrală, ci observatori militari pentru a verifica, la fața locului, aplicarea prevederilor acordurilor de pace „Esquipolas II”. Observatorii militari ai O.N.U. nu vor fi înarmați, a precizat el.

Rubrică realizată de Anca Voican

Fuziune nucleară în laborator

Doi oameni de știință au anunțat că au realizat cu succes fuziunea nucleară în laborator. Dacă descoperirea lor va fi confirmată, aceasta va însemna un progres uriaș pe calea „îmblinzirii” forțelor nucleare, care stau la baza energiei solare și a bombei cu hidrogen. Aceasta ar putea să deschidă calea utilizării, în secolul viitor, a unei surse de energie practic nelimitate, curate și ieftine.

Se pare că cei doi chimiști, profesorul Martin Fleischmann, de la Universitatea Southampton (Marea Britanie), și profesorul Stan Pons, de la Universitatea Utah (Statele Unite), au realizat, în condiții simple de laborator, ceea ce nu s-a realizat, până în prezent, în cadrul giganticelelor proiecte de cercetare nucleară, al căror cost anual se ridică la sute de milioane de dolari.

Fuziunea nucleară eliberează energia prin unirea unor atomi ușori, cum sunt cei de deuteriu și tritium; ea prezintă o serie de avantaje față de **fisiunea nucleară** — procesul de divizare a atomilor grei, cum sunt cei de uraniu și plutoniu, pe baza căruia funcționează, în prezent, toate centralele nucleare.

Fuziunea este o reacție mult mai „curată” decât fisiunea, deoarece produce foarte puține deșeuri radioactive. Materia primă pentru fuziune — deuteriul — este abundentă în apa mărilor. Mai mult decât atât, reactoarele de fuziune ar fi, prin natura procesului, mai sigure decât reactoarele de fisiune nucleară, deoarece procesul de fuziune s-ar opri automat, în cazul unei defecțiuni.

Din punct de vedere tehnic, experiențele realizate de profesorii Fleischmann și Pons, în laboratoarele Universității Utah, nu sunt mai complicate decât experiențele practice efectuate de elevi la orele de chimie. Ei folosesc tehnici electrochimice pentru realizarea fuziunii nucleelor de deuteriu, captați într-un electrod din paladiu, un metal asemănător cu platina.

„Noi am deschis porțile către un nou domeniu de cercetare”, declară profesorul Fleischmann. „Aven motive să credem că descoperirea noastră va putea fi transformată destul de ușor într-o tehnologie pentru producerea energiei termice și electrice, dar mai avem încă mult de lucrat ca să-i demonstrăm mai bine validitatea, iar, apoi, să punem la punct mijloacele practice de producere a energiei”.

Fizicienilor le vine greu să creadă că nucleole de deuteriu pot fi comprimate atât de mult, încât să permită realizarea fuziunii, ca în cazul experienței de la Universitatea Utah. Experții în materie de la Atomic Energy Authority, din Marea Britanie, iau însă lucrurile în serios, deoarece profesorul Fleischmann, în vârstă de 62 de ani, membru al Societății Regale, și profesorul Pons, în vârstă de 46 de ani, sunt oameni de știință eminenți, care au reputat numeroase succese în cercetările lor din domeniile electrochimiei. „Poziția noastră este sceptică, dar, în același timp, deschisă”, declară Mick Lomer, șeful laboratorului de fuziune al Atomic Energy Authority, din Culham, Oxfordshire. „Ne vom strădui să reproducem experiența în laboratoarele noastre, în săptămânile următoare”.

Profesorii Fleischmann și Pons sunt convinși că au realizat fuziunea nucleară, și nu o reacție chimică convențională, deoarece se degajă o mare cantitate de căldură și se formează unii dintre produșii de fuziune, cum ar fi tritiul, neutronii și razele gamma. „Caracterul experienței este ridicol de simplu, și, totuși, atât de incredibil într-o oarecare măsură, încât ne-am decis să nu recurgem la subvenții din afară, ci să ne finanțăm singuri primele experimente”, declară profesorul Fleischmann.

S-a crezut dintotdeauna că centralele nucleare pe bază de fuziune trebuie să fie complexe gigantice, necesitând investiții de proporții. În cazul în care experiența de la Utah va putea fi comercializată, s-ar putea realiza celule de fuziune la scară redusă, și chiar portabile.

Cei doi oameni de știință și-au făcut publică descoperirea în cadrul unei conferințe de presă organizate la Salt Lake City, detalii suplimentare urmând să fie publicate, în cursul lunii mai, în revistele de specialitate. Universitatea Utah a făcut demersuri pentru omologarea brevetului de invenție.

Cu toate că experiența poate să pară destul de simplă pentru chimiști, cei doi au atras atenția că ar fi bine ca oamenii de știință neexperimentați să nu încerce să o realizeze, înainte de publicarea unor date suplimentare: în timpul uneia dintre experiențele efectuate la Salt Lake City, s-a degajat o cantitate atât de mare de căldură, încât electrodul de paladiu s-a topit și s-a evaporat.

În cazul experienței de la Universitatea Utah, curentul electric circulă între electrodul din paladiu și anodul din platină, printr-un tub izolat, plin cu apă grea. Apa grea conține deuteriu, izotopul greu al hidrogenului, care se găsește în stare naturală în apa de mare. Electrodul din paladiu, din centrul celei, absoarbe un mare volum de deuteriu. Sub influența curentului electric, nucleole de deuteriu se comprimă atât de mult, încât unele dintre ele fuzionează.

Fleischmann declară că, pentru obținerea aceluiasi efect, prin comprimarea gazului de deuteriu, presiunea ar trebui să depășească o mie de milioane de milioane de milioane de milioane de atmosfere (10 la puterea 27 atmosfere).

Până în prezent, celula a funcționat numai cu apă grea care conține deuteriu. Fleischmann și Pons consideră că, dacă ar folosi un amestec de deuteriu și tritium, care ar fi mai potrivit pentru fuziunea nucleară, s-ar degaja o cantitate și mai mare de căldură — poate chiar zece kilowați pe centimetru cub de paladiu. O astfel de experiență ar fi, însă, periculoasă, și ar fi necesare instalații speciale de înmagazinare.

Lucrările celor doi se deosebesc radical de uriașele proiecte de cercetări nucleare, subvenționate oficial, care încearcă să realizeze fuziunea prin încălzirea gazelor la temperaturi ce depășesc 100 milioane grade Celsius. Pe plan mondial se investesc, anual, mai bine de un miliard de dolari pentru cercetările în domeniul fuziunii nucleare.

Ideea pe care se bazează recenta experiență își are originile la finele anilor '60, când Fleischmann a efectuat studii în domeniul separării izotopilor de hidrogen într-un electrod de paladiu. Rezultatele la care a ajuns i s-au părut „stranii” și l-au determinat să creadă că s-ar putea provoca reacții nucleare într-un electrod. Pons a ajuns la concluzii similare, în timpul cercetărilor sale, desfășurate în anii '70. Cei doi au discutat despre modalitățile de transpunere în practică a acestei idei, pe vremea când lucrau împreună la Universitatea Southampton, în Marea Britanie, și, mai târziu, la Universitatea Utah. „Fiecare dintre noi am reușit experiențe aparent imposibile. În cazul de față, miza era atât de mare, încât nu am putut rezista tentației de a ne pune ideea la încercare”, declară Fleischmann.

Rezervele de materie primă pentru fuziune sunt inepuizabile. Energia degajată prin fuziunea deuteriului conținut în 0,028 metri cubi de apă de mare ar fi egală cu cea degajată prin arderea a zece tone de cărbune. Spre deosebire de arderea combustibililor fosili, fuziunea nu contribuie la accentuarea efectului de seră și nici la producerea ploilor acide.

(După „The Financial Times”)

SENEGAL

Eforturi

pentru dezvoltarea economică

Referindu-se la eforturile depuse de Senegal — țară care, la 4 aprilie, împlinește 29 de ani de la proclamarea independenței — revista „Jeune Afrique” arată că ele au dat rezultate considerabile, fapt demonstrat de accelerarea creșterii economice, scăderea inflației și îmbunătățirea situației plăților externe. Dacă măsurile prevăzute vor fi aplicate riguros și dacă nu se vor înregistra evoluții externe defavorabile, la sfârșitul deceniului, Senegalul va reuși să realizeze

un echilibru al balanței de plăți compatibil cu o susținută creștere economică, arată un expert.

Este vorba, deci, de o situație favorabilă, datorită politicii economice duse de Senegal după 1983. Se prevede menținerea orientării care are drept obiective o rată a inflației de 3,4 la sută, o nouă reducere a deficitului balanței comerciale și o creștere a produsului intern brut, de 3,5 la sută, deci un ritm superior celui al sporului populației de 3,1 la sută. Autoritățile din Dakar arată că este necesar ca acest program de adaptare structurală să fie în conformitate cu capacitățile și resursele Senegalului. Vor fi continuate reformele începute în agricultură, industrie și sectorul public.

Între România și Senegal s-au stabilit și se dezvoltă relații de prietenie și colaborare, care au fost puternic impulsionate de convorbirile la cel mai înalt nivel de la București și Dakar, prilejuri cu care, de fiecare dată, s-au identificat noi domenii și sectoare de cooperare reciproc avantajoasă.

Dimensiuni noi ale exploataării

În această a doua jumătate a anilor '80, situația clasei muncitoare din țările capitaliste este determinată de o foarte complicată împletire de factori și condiții. Economistii Rolf Gutermuth și Kurt Schumacher apreciază că, în acest sens, pot fi distinse mai multe tendințe principale, între care: o anumită înviorare economică, care, în pofida unei relative creșteri conjuncturale a numărului locurilor de muncă și salariilor, nu a dus la o reducere a șomajului de masă și nici nu a compensat, în general, scăderea salariilor reale; o masivă strategie de raționalizare a concernelor, care încearcă, pe baza celor mai moderne tehnologii, corelate cu forme „mai flexibile” de salarizare, ca, prin intensificarea exploataării

în domeniul folosirii forței de muncă, situația este complexă, înregistrându-se evoluții contradictorii. Începând din 1986, în unele țări capitaliste s-a consemnat o anumită creștere economică. Și totuși, în pofida faptului că numărul locurilor de muncă a sporit, uneori sensibil, pe ansamblul țărilor capitaliste, șomajul de masă continuă să se mențină la aceeași cotă ridicată. De mai mulți ani, în cele 24 de țări capitaliste dezvoltate membre ale O.E.C.D., șomajul se menține la nivelul de 31—31,5 milioane persoane, după cum se poate vedea și din tabelul I.

Estimări ale O.E.C.D. arată că situația va continua să fie critică și în cursul acestui an și chiar pentru perioada următoare. De pildă, pe ansamblul țărilor aces-

adaptări se realizează întotdeauna în dauna oamenilor muncii. Una din sursele creșterii șomajului este renunțarea la o parte din forța de muncă, ca urmare a aplicării, de către capitaliști, a unor tehnici noi, automatizate, care asigură atât raționalizarea producției, cât și creșterea gradului de exploatare a forței de muncă. Dar șomajul este sporit și prin deplasarea, de către companiile occidentale, a unor activități în alte țări, unde forța de muncă este mai ieftină. Deosebit de afectată de lipsa cronică de locuri de muncă sînt îndeosebi tinerii (vezi tabelul II) și femeile.

Chiar dacă, într-o serie de țări capitaliste, rata șomajului s-a redus întrucitva, în alte țări, cum ar fi Danemarca, Norvegia sau Noua Zeelandă, numărul celor lipsiți de dreptul de a munci a crescut. În alte țări vest-europene (Franța, Italia, Spania și Islanda), rata șomajului a depășit, anul trecut, nivelul din 1983, cînd s-a înregistrat un record al șomajului pe ansamblul țărilor capitaliste dezvoltate. În circa două treimi din cele 24 de țări membre ale O.E.C.D., rata șomajului a rămas apropiată de maximum ei conjunctural din 1983. Desigur, această situație se referă numai la numărul șomerilor înregistrați oficial, fără a se ține seama de persoanele descurajate în a mai căuta un loc de muncă, după eforturi zadarnice — ceea ce înseamnă alte câteva milioane de persoane ce renunță să se mai înregistreze la oficiile de plasare. În plus, stabilirea cifrei exacte a șomajului este dificilă și din alte două motive. În primul rînd, datorită faptului că nu toate statele capitaliste își calculează numărul șomerilor după aceleași criterii, comparabile unele cu altele. În al doilea rînd, pentru că oficiile de statistică ale guvernelor nu au interesul de a releva dimensiunea reală a fenomenului, ci, mai curînd, încearcă să atenueze realitatea și să o ascundă. De pildă, în Marea Britanie, în luna ianuarie a.c., a fost recunoscută, oficial, existența a 2,11 milioane de șomeri. Nu au fost luați, însă, în calcul 400 000 de tineri care efectuează cursuri de instruire de scurtă durată, precum și 110 000 de șomeri pe termen lung, care participă la un curs de reorientare profesională. Sociologul John McLanes, de la Universitatea din Glasgow, consideră că această „rezervă tăcută” totalizează 1,2 milioane de persoane, care ar trebui adăugate la cifrele oficiale pentru a obține o imagine cit de cit reală. Chiar și O.E.C.D. a fost nevoită să admită, cu prilejul publicării cifrelor anuale ale șomajului (28,5 milioane șomeri în 1988), că există o „rezervă tăcută” de aproximativ 10 la sută din forța de muncă activă.

Faptul că șomajul constituie un fenomen în continuă agravare este ilustrat și de evoluția noțiunii de șomaj de lungă durată: dacă, în urmă cu 10—15 ani, ea definea șomajul fără întrerupere de cel puțin șase luni, acum pragul este de un

TABELUL I : ȘOMAJUL ÎN PRINCIPALELE ȚĂRI CAPITALISTE OCCIDENTALE

Anul	S.U.A.	Japonia	R.F.G.	Franța	Marea Brit.	Italia	O.E.C.D.
nr. șomeri (mii de persoane)							
1970	4 088	593	149	262	602	616	7 800
1979	5 963	1 170	876	1 350	1 376	1 571	18 800
1980	7 637	1 140	889	1 451	1 665	1 698	18 400
1982	10 678	1 359	1 833	2 008	2 917	2 052	30 000
1984	8 539	1 608	2 281	2 310	3 047	2 391	30 600
1985	8 312	1 563	2 305	2 396	3 163	2 471	31 200
1986	8 237	1 668	2 228	2 517	3 289	2 578	31 300
1987	7 425	1 723	2 228	2 622	2 954	2 833	31 000
1988/I.	7 392	1 680	2 492	2 624	2 657	2 945	—
rata șomajului							
1970	4,9	1,1	0,7	1,7	2,6	3,2	
1979	5,8	2,1	3,8	7,3	5,4	7,7	
1980	7,1	2,0	3,8	7,8	6,8	7,6	
1982	9,7	2,4	7,5	10,3	12,1	9,1	
1984	7,5	2,7	9,1	11,6	12,6	10,4	
1985	7,2	2,6	9,3	10,3	13,1	10,6	
1986	7,0	2,8	9,2	10,7	11,6*	11,1	
1987	6,7	3,1	9,2	10,8	11,2	11,2	
1988/I.	6,1	2,8	9,8	12,9	9,6	12,4	

Sursa : „Main Economic Indicators” (editată de O.E.C.D.)

și printr-o redistribuire a veniturilor în dauna oamenilor muncii, să se adapteze la condițiile de reproducție și dezvoltare ale deceniului următor; o rezistență tot mai mare a sindicatelor la această strategie de exploatare promovată de capitalismul monopolist.

Într-adevăr, o serie de fenomene, care apar cu pregnanță reflectate și în paginile presei occidentale, relevă, la sfîrșitul actualului deceniu, o înrăutățire, de la an la an, a situației oamenilor muncii din lumea capitalului: crește continuu numărul „noilor săraci”, tot mai mulți oameni luptă din greu pentru a-și găsi o locuință pe măsură veniturilor lor în permanentă diminuare, mulți dintre ei fiind obligați să se adăpostească sub cerul liber, și, ca urmare a mizeriei social-economice, proliferază criminalitatea, narcomania etc.

Firește, factorul determinant al agravării situației oamenilor muncii din țările capitaliste este reprezentat de insuficiența locurilor de muncă, de imposibilitatea a zeci de milioane de oameni de a avea un venit asigurat, de a se realiza ca individualitate, aducîndu-și contribuția la viața economico-socială, la dezvoltarea societății și fiind recunoscuți de aceasta, în conformitate cu efortul depus.

În organizații, rata șomajului se va menține la cel puțin 7,5 la sută din populația activă, iar, în țările Europei occidentale, va crește la 11,0 la sută. Firește, lumea contemporană cunoaște o serie de transformări radicale, au loc procese de ample schimbări structurale, apar ramuri noi, profesii noi, și, totodată, dispar sau se diminuează o serie de activități economice. În societatea capitalistă, însă, aceste

TABELUL II : ȘOMAJUL JUVENIL ÎN PRINCIPALELE ȚĂRI OCCIDENTALE

Anul	S.U.A.	Japonia	R.F.G.	Franța	Marea Brit.	Italia
nr. șomeri (mii de persoane)						
1980	3 504	250	224	623	884	1 059
1982	4 368	305	552	861	1 297	1 273
1984	3 337	360	583	974	1 203	1 452
1985	3 205	350	564	907	1 233	1 478
1986	3 105	390	514	894	1 172	1 502
1987	2 841	400	480	831	987	1 536
rata șomajului						
1980	13,3	3,4	3,9	15,0	13,9	25,2
1982	17,0	4,3	9,5	19,0	23,1	29,7
1984	13,3	4,9	9,9	24,4	21,8	33,4
1985	13,0	4,8	9,5	25,6	21,7	33,7
1986	12,7	5,2	8,4	23,4	20,7	39,3
1987 ¹	12	5,75	7,75	25,75	18,0	41,75
1988 ²	11,5	6,25	7,25	28,25	15,0	43,75

„Asalt” asupra ofi-
ciilor de plasare a
„armatelor” de șo-
meri din țările capi-
taliste dezvoltate.
Imaginile prezintă
șirurile de șomeri, în
căutare de lucru, în
S.U.A. (dreapta),
R.F.G. (stinga) și
Franța (jos)

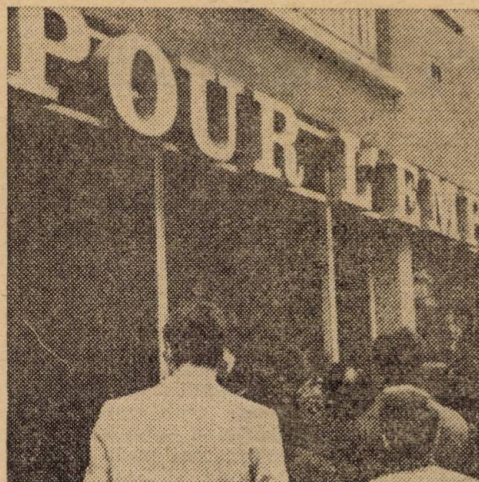
an și, în unele cazuri, de doi ani. În 1981, în Franța existau numai 200 000 de șomeri pe termen lung, pentru ca, în anul 1988, numărul lor să depășească 500 000. După cum se știe, însă, trecerea timpului înseamnă pierderea ajutorului de șomaj, care nu se acordă decât o anumită perioadă strict delimitată. Astfel, dacă la sfârșitul anilor '60 șomerii neindemnizați erau încă rari în Franța, astăzi 40 la sută dintre aceștia se află în această situație.

Consecințele dramatice

Situația gravă din domeniul ocupării forței de muncă în țările capitaliste se reflectă, în mod necesar, și în evoluțiile salariilor și veniturilor oamenilor muncii. Sub presiunea monopolurilor și Administrației, în S.U.A., de pildă, nivelul salariului real mediu s-a menținut, în prima jumătate a anului 1988, sub nivelul din anii '70. Și în Olanda, salariul real mediu a fost, între 1985 și 1987, cu 8—9 la sută sub nivelul celui din 1980.

Goana după profituri, nesocotirea drepturilor social-economice ale oamenilor muncii, în primul rând a dreptului la muncă, a făcut ca, în lumea capitalului, să se adâncească discrepanțele sociale, să se accentueze decalajul dintre bogați și săraci și să se adâncească și să prolifereze mizeria, care afectează pătri tot mai largi ale populației. În cele 12 țări membre ale Pieței comune, există în prezent, potrivit datelor oficiale, peste 44 milioane de săraci. Cel puțin aceasta era concluzia la care ajungea un raport al Comisiei C.E.E., dat publicității la Bruxelles, în toamna anului trecut. La capătul de jos al scării sociale a fost scotit cel care nu dispune decât de venituri ce se ridică la mai puțin de jumătate din venitul mediu. „Aceste cifre nu constituie, totuși, decât un aspect, fiindcă sărăcia nu este provocată numai de mărimea veniturilor — se arată în raport. Alte forme de sărăcie sînt locuințele pe jumătate dărimate sau supraaglomerate, lipsa de adăpost, întreruperea studiilor sau insuficiența lor, analfabetismul, accesul limitat la asistența medicală sau starea proastă a acesteia, lipsa unei rețele de ajutoare sociale sau condiții neadecvate de viață și de muncă. Din păcate însă, pentru aceste fenomene lipsesc date comparabile sigure”. Raportul făcea o legătură directă între lipsa de locuri de muncă și numărul șomerilor. Totodată, se amintea că, la mijlocul anilor '70, în Europa occidentală, numărul săracilor era mult mai mic, respectiv de 38 milioane. Comisia C.E.E. își exprima, însă, și regretul că statele membre ale Pieței comune nu au oferit date complete în această privință. Belgia a făcut cunoscut, de exemplu, doar faptul că fiecare a cincea familie trăiește în condiții de sărăcie, iar Marea Britanie că fiecare a patra.

Raportul relevă că, dacă circa 14 la sută din populația C.E.E. — deci cam fiecare al șaptelea locuitor al acestor țări — se află în situația de a fi sărac, aceasta se datorează, în principal, faptului că locurile de muncă nou-create, de care se face atita caz, sînt, în tot mai mare măsură, prost plătite. Potrivit intereselor patronatului, salariații dispun tot mai frec-

vent doar de contracte de muncă provizorii sau parțiale. Deosebit de afectate de sărăcie sînt anumite categorii ale populației: tinerii, femeile singure, bătrînii, pensionarii. Astfel, un studiu al Comisiei pentru problemele muncii, familiei și drepturilor civile din S.U.A. arată că situația tinerilor și a familiilor tinere s-a înrăutățit continuu în această țară, în ultimele două decenii. Potrivit documentului, în timp ce, în anul 1967, procentul tinerilor în vîrstă de sub 25 de ani, din totalul celor care trăiau sub pragul oficial al sărăciei, în S.U.A., era de numai 15,2 la sută, în 1986 ajunsese la 32,6 la sută, adică o creștere mai mult decât dublă. De asemenea, venitul mediu al tinerelor familii din S.U.A. a scăzut, în ultimii 20 de ani, cu 21,5 la sută. În 1967, aceste venituri reprezentau trei sferturi din media națională, în timp ce, în 1986, nu depășeau 52 la sută din aceasta, deși, spre deosebire de anii anteriori, în prezent, majoritatea tinerelor femei au, și ele, un loc de muncă. Potrivit studiului, deosebit de afectați sînt tinerii care nu au studii. Ei au suferit, între anii 1973 și 1986, cele mai mari reduceri ale veniturilor. În timp ce un absolut al unui colegiu a înregistrat, în această perioadă, o scădere cu numai șase la sută a veniturilor, cei care nu au o diplomă de absolvire a unei facultăți au suferit o pierdere de 42 la sută a veniturilor. Deosebit de afectați sînt tinerii de culoare — o reducere medie de 39,4 la sută a veniturilor lor.

Șomajul părinților îi afectează și pe copii. „Copiii suferă de pe urma șomajului în aceeași măsură ca și părinții și au reacții similare la această situație”, se arată într-un articol din săptămînalul vest-german „Die Zeit”. În aceeași relație se spunea: „Copiii se izolează de lumea exterioară, trăiesc un sentiment de frustrare că familia lor nu mai este apreciată pe plan social”.

Cine este, însă, sărac are și o speranță de viață mai redusă, releva un grup de sociologi britanici, autori ai unui studiu dat publicității la începutul acestui an la Manchester. Grupul, condus de profesorul Peter Townsend, ajungea la concluzia că, între 1981 și 1983, în cele 25 cele mai sărace cartiere ale acestui oraș industrial, au încetat din viață, anual, cu 1145 de oameni mai mult decât media pe țară. Chiar și cei mai tineri dintre cetățenii

britanici au de suferit de pe urma sărăciei. Astfel, în timp ce doar trei la sută din copiii nou-născuți în familiile bogate cîntăresc sub 2,5 kilograme, în cele care sînt afectate de sărăcie, procentul este de 14 la sută. Concluzia profesorului Townsend: „Sărăcia ucide. Nu fac o afirmație politică sau socială, ci o constatare științifică”.

Un fenomen determinat de șomaj și de corolarul acestuia, sărăcia, a început să cunoască o proliferare extraordinară în ultimii ani — lipsa de locuințe. Într-un recent comentariu al televiziunii vest-germane citat de agenția „ADN”, se arată că „locuințele au ajuns să constituie un lux în Germania federală pentru tot mai mulți oameni”. Ca urmare a neglijării construcțiilor de locuințe, au crescut foarte mult chirii și prețurile terenurilor. O situație similară se poate întîlni și în celelalte țări capitaliste dezvoltate, inclusiv în S.U.A. La începutul acestui an, președintele Ligii naționale urbane, din S.U.A., Terry Goddard, releva că, „în ultimii opt ani, au fost reduse 75 la sută din fondurile pentru construcțiile de locuințe ieftine. Oferta de locuințe, care să fie accesibile și pentru oamenii cu venituri mici, s-a redus drastic. Locuințele au ajuns una dintre cele mai stringente probleme ale S.U.A.”. Tot mai frecvent se înregistrează cazuri cînd cei fără locuință sînt oameni care au o slujbă, dar veniturile lor sînt atît de mici, încît nu pot plăti nici măcar costurile celei mai ieftine locuințe demne de acest nume.

În ultimele luni, spectrul inflației, fenomen care neliniștește profund pe oamenii muncii din lumea capitalului, a început să-și facă din nou apariția, la dimensiuni îngrijorătoare, în diferite țări occidentale, îndeosebi în Marea Britanie și S.U.A. În comentariile de presă se relevă că, în aceste zile, teama de inflație este tema predominantă a discuțiilor cercurilor de afaceri de pe Wall Street. În rapoartele băncilor, dar și în discuțiile majorității americanilor, este exprimată îngrijorarea că dolarul își va pierde, în continuare, din valoare. Ziarul cercurilor de afaceri „Wall Street Journal” arată că inflația se află din nou pe ordinea de zi în S.U.A. Nimeni — apreciază această publicație — nu mai crede că un miracol ar putea face ca situația să se redreseze. „Singurul miracol veritabil — releva „Wall Street Journal” — este că inflația nu s-a manifestat mai devreme”.

În țările capitaliste se înregistrează, deci, un adevărat cerc vicios: masele de oameni ai muncii își pierd tot mai mult puterea de cumpărare prin trecerea efectelor crizei și a tuturor consecințelor evoluției stihinice a economiei pe umerii lor, iar, ca urmare a acestui fapt, puterea de cumpărare scade, apărînd o situație falimentară în numeroase ramuri economice — ceea ce duce la noi concedieri și la înrăutățirea situației salariaților. Este, și aceasta, o expresie a neputinței unei orînduirii, bazate pe exploatarea celor mulți de o mină de privilegiați, de a se autodepăși, de a evolua într-o direcție umanistă.

R. Nădășan

Reziduurile toxice — ecologie și politică

„Locuitorii orașului New York aruncă, zilnic, 24.000 de tone de materiale. Amestecul acesta, socotit gunoi de cei care contribuie la stringerea lui, conține metale valoroase, recipiente re folosibili de sticlă, hirtie și plastic reciclabile și resturi alimentare bogate în elemente nutritive pentru sol. Mai conține cantități chiar și mai mari de resturi vătămătoare — mercur din baterii, substanțe toxice din solvenții utilizați la curățire, vopsele, substanțe conservante ale lemnului. Cantitățile de gunoaie în creștere și lipsa de locuri de depozitare constituie o plagă pentru orașele de pretutindeni. Autoritățile municipale din lumea întreagă luptă pentru găsirea celor mai bune metode de administrare a gunoaielor. Îndosebi în țările industrializate, accentul pus acum pe spațiul deschis și pe calitatea mediului înconjurător restrânge utilizarea terenurilor de depozitare. Gunoaiele sînt fie duse la mari distanțe, fie arse în crematorii concepute pentru recuperarea energiei, fie separate pentru a stringe materiale valoroase pentru reciclare — iar toate acestea în proporție sporită. Fragmentul acesta — extras dintr-o broșură publicată de Cynthia Pollock, sub egida Institutului Worldwatch din Washington, în urmă cu doi ani — sugerează dimensiunile și dificultățile în creștere ale problemei depozitării deșeurilor de orice fel, la scară planetară. Imaginați-vă că există în lume zeci de megalopolisuri și alte centre industriale care produc cantități enorme de deșeuri și care poluează mediul înconjurător; că există centrale nucleare care produc și ele reziduuri, cu mult mai nocive; că, în fiecare an, se descoperă sute de substanțe chimice noi și că mii de substanțe chimice sînt utilizate fără să se cunoască toate efectele asupra mediului sau ființei umane (și că, mai mult, un număr considerabil sînt utilizate, cu toate că se cunosc efectele vătămătoare). Pînă la urmă se constată o agresiune asupra mediului înconjurător pe două planuri: pe de o parte, munți de gunoaie urîtesc și infestază peisajul; pe de altă parte, enorme cantități de otrăvuri amenință viața sau echilibrul ecosistemului.

Problemele acțiunii nocive a omului asupra mediului înconjurător, în general, au devenit o preocupare majoră în ultimele două decenii, nenumărate conferințe internaționale organizate sub auspiciile O.N.U. propunînd planuri ori măsuri de remediere în diverse direcții specifice: poluarea apelor, sănătatea pădurilor, desertificarea, energia, clima ș.a. Se inițiază proiecte de recuperare a materialelor utile din munții de gunoaie și chiar utilizarea acestora la producerea energiei. Dar aspectul cel mai controversat, mai grav și, totodată, mai costisitor îl constituie deșeurile toxice.

Experții au probabil dreptate cînd afirmă — precum amintita Cynthia Pollock — că modificarea consumului și a obiceiurilor privind depozitarea reziduurilor ar

contribui la oprirea altor schimbări alarmante și poate ireversibile din biosferă. S-a vorbit mult, în ultimul timp, despre produse larg folosite, dar cu acțiune vătămătoare. Anumite spume și aerosoli conțin carbonați de fluor și clor, care pot distruge stratul de ozon protector al Pămîntului; poluanți încărcăți cu metale grele din fumul crematoriilor și agenți coloranți larg utilizați sînt implicați în vătămarea recoltelor și a sănătății umane. Se discută mereu mai mult despre „detoxificarea mediului“, despre reducerea administrării pesticidelor chimice (unele produse noi sînt extrem de toxice) în agricultură și înlocuirea lor cu „controlul biologic“. Fonduri considerabile sînt alocate cercetărilor pentru promovarea unor „tehnologii curate“ și a altor metode de a reduce poluarea toxică. Dar, în ciuda avertismentelor, se poate constata — cum au și făcut cercetătorii aceluiași Institut Worldwatch — că, în ce privește deșeurile chimice industriale, practic nici o țară nu a elaborat încă o strategie eficientă, pe termen lung.

Iar situația devine extrem de gravă cînd se pune problema depozitării uriașelor cantități de reziduuri toxice — dioxine, reziduuri nucleare ș.a. În anul 1988, acest dosar s-a adăugat marilor probleme internaționale, deoarece s-a constatat amploarea dobîndită de un fenomen grav: țările lumii dezvoltate încearcă să rezolve această problemă pe seama țărilor în curs de dezvoltare, unde preferă să depoziteze deșeuri de orice fel, în loc să recurgă la tratarea acestora. Agenția pentru Protecția Mediului Înconjurător din S.U.A. (EPA) estima la 2,2 milioane tone cantitatea gunoaielor toxice care trec anual frontierele. Nici o agenție internațională nu se ocupă de aceste deșeuri și, cu atît mai mult, de ceea ce se întîmplă după ce ele au fost depozitate în țările lumii a treia.

Dosarul este cit se poate de complicat, iar reglementarea dificilă, avînd în vedere profiturile la care ar trebui să renunțe multe industrii. În 1987, de pildă, numai industriile americane au produs 275 milioane tone de deșeuri primejdioase; pentru a scăpa de ele, s-a calculat că ar fi necesare 7,5 miliarde dolari. Revista „U.S. News and World Report“ oferea (spre sfîrșitul anului trecut) o seamă de date despre ce se întîmplă cu deșeurile industriale. Întrucît costul eliminării deșeurilor a sporit la 2.000 dolari pe tonă, iar locurile de depozitare sînt mereu mai reduse, exportul deșeurilor toxice a devenit o alternativă „atrăgătoare“, atît pentru S.U.A., cit și pentru multe țări din Europa occidentală. În 1987, firmele americane au „exportat“ 100.000 tone deșeuri toxice; în 1988, cifra a fost depășită. Depozitarea deșeurilor în țări din lumea a treia a dobîndit proporții de-a dreptul uriașe. O firmă din statul Washington a propus să umple o lagună din Insulele Marshall cu 25 milioane tone gunoaie. Organizația

Butoaie cu reziduuri toxice depozitate la Koko, în Nigeria

„Greenpeace“ a calculat că, pe teritoriul a cel puțin 11 țări în curs de dezvoltare, s-au plasat, începînd cu 1986, deșeuri din S.U.A. și Europa occidentală; alte 38 de țări au fost „abordate“ în același scop.

Domeniul permite și apariția traficantilor verosi. Afaceristul italian Gianfranco Raffaelli a obținut un profit de 4,3 milioane dolari, cînd a convins, în 1987, un fost pădurar nigerian să depoziteze mii de butoaie în ograda sa de lîngă portul Koko, pentru 100 dolari pe lună. Ulterior, au apărut rapoarte despre paralizii ale docherilor sau severe arsuri chimice; 19 persoane au murit de pe urma orezului contaminat cu substanța toxică scursă din butoaie. Sesizate, autoritățile nigeriene au arestat 54 de persoane și au obligat Italia să ridice deșeurile; Raffaelli a dispărut cu o zi înaintea sosirii poliției.

Afaceristul Mitchell Heath, din Noua Zeelandă, a avut ceva mai puțin noroc. Acesta s-a proclamat „regele Mitchara Heatara“, monarh absolut al „regatului Tetiti“, și a scris Agenției EPA din S.U.A. că pot fi depozitate deșeuri toxice în „regatul“ său; evident, contra unei sume considerabile. Dar guvernul de la Wellington — care administrează insulele Mutton Bird, în chestiune — a intervenit, împiedicînd transporturile de otrăvuri. Căutat de Interpol, „monarhul“ a fost prins la Manila.

Tot anul trecut, au avut loc odiseele căroră li s-a făcut multă publicitate. „Karin B“, o navă italiană, a încercat să depoziteze deșeuri toxice într-o țară africană; i s-a refuzat intrarea în port în ultima clipă, la fel s-a întîmplat în toate porturile vest-europene și „Karin B“ a revenit în Italia — nici azi nefiind descărcat. „Aventura“ lui „Khian Sea“ este și mai sinistă. Vreme de 27 de luni, vasul acesta s-a plimbat pe toate mările lumii, cu 11.000 tone de cenușă de la un crematoriu din Philadelphia, pe care nimeni nu le dorea — cel puțin 11 țări de pe patru continente au refuzat încărcătura, mai ales după ce depozitarea a 2.000 tone pe o plajă din Haiti a creat grave probleme mediului înconjurător. În cele din urmă, cenușa a fost aruncată undeva în Oceanul Indian (ample detalii despre tribulațiile „cargourilor cu otrăvă“ veți găsi consultînd revista noastră nr. 10—12 a.c.).

Pentru a reglementa, cit de cit, acest dosar, Programul Națiunilor Unite pentru

Mediul Înconjurător (UNEP) a chemat experți din 50 de țări, la Geneva, în luna noiembrie anul trecut, în ideea elaborării unui set de măsuri de securitate internațională. Aceștia au elaborat o convenție, care a fost dezbătută la Basel, în luna martie. Săptămîna trecută, reprezentanți din 116 țări (între care și România) s-au întrunit, în același oraș, pentru a dezbate proiectul de convenție internațională, primul document elaborat pentru acest domeniu.

Convenția a avut la bază o seamă de principii unanim acceptate: orice țară are dreptul să refuze încărcături cu reziduuri toxice; țările care doresc să le accepte trebuie să notifice faptul, în scris, către țara exportatoare, înainte ca transportul să înceapă; reziduurile trebuie tratate sau distruse cât mai aproape de sursă; transportul peste frontiere trebuie să constituie excepția și nu regula ș.a.

„Convenția de la Basel asupra controlului deplasărilor peste frontiere a reziduurilor periculoase și asupra eliminării lor” a fost încheiată la 22 martie și au subscris la ea 105 state. 34 de state și țările CEE au și semnat-o. Altele, între care majoritatea țărilor Africii (cele mai atinse) și marii producători de deșeuri toxice (S.U.A., U.R.S.S., Japonia, R. F. Germania ș.a.) vor prezenta convenția guvernelor lor pentru examinare și eventuale amendări. Reținînd, în general, principiile amintite anterior, convenția (un preambul, 29 de articole și 6 anexe) se referă la împiedicarea transporturilor de deșeuri toxice fără autorizația țărilor primitoare; cere ca transferul de reziduuri să aibă loc doar în țările ce oferă garanții de elimi-

nare, fără afectarea mediului înconjurător sau a sănătății publice; interzice depozitarea reziduurilor la sud de paralela 60, în emisfera sudică, sau în Antarctica ș.a. Nu se prevede, însă, nimic în ce privește deșeurile nucleare.

Evident, există posibilități de îmbunătățire, subliniate chiar de directorul UNEP, Mostafa Tolba, care, declarîndu-se satisfăcut de încheierea Convenției, a afirmat că aceasta nu poate fi un instrument „static”, ci trebuie „întărită și amendată”. Țările Africii au ținut să condamne așa-numitul „imperialism al gunoaielor”: depozitarea deșeurilor foarte toxice, în schimb obținîndu-se de necesare devize forte; dar riscurile, afirmă ele, nu pot fi plătite. Acceptînd, în principiu, Convenția, țările africane nu sînt încă pregătite să o semneze, și o vor dezbate la Bamako, în Mali, în luna iunie, în cadrul unei reuniuni mai largi asupra mediului înconjurător. Critici sau rezerve au exprimat și organizațiile World Wildlife Fund și Greenpeace (care a susținut că noua convenție se ocupă mai mult de legitimarea comerțului internațional cu reziduuri toxice, decît cu prevenirea lui). Dar directorul UNEP nu și-a ascuns satisfacția, deoarece convenția este prima care „reduce comerțul cu otrăvuri”.

Indiferent cîte amendamente i se vor aduce, Convenția reprezintă un pas pe calea reglementării acestui major domeniu al mediului înconjurător și eliminării posibilităților ca țări slab dezvoltate să ajungă victimele unor afaceriști și să devină depozitele de gunoai ale lumii industrializate. Se constată, astfel, — ca și în cazul dezbaterii distrugerilor provocate de

om stratului de ozon protector al planetei (dar și în alte domenii) — conturarea unei noi abordări, care să țină seama de interesele tuturor. Lumea devine conștientă că interesele tuturor se întrepătrund, în orice domeniu, că „unicul Pămînt” de care dispunem trebuie apărat pentru a fi lăsat moștenire generațiilor viitoare cu ape, terenuri și o atmosferă din care au fost eliminate, pe cît posibil, otrăvurile.

Dar mai există un element extrem de profitabil, pe termen lung. Protestele față de aruncarea oriunde a deșeurilor toxice, grija sporită pentru mediu și legile mai aspre au obligat firmele, în ultimii ani, să creeze tehnologii capabile să răspundă sfidării. Într-un recent articol din „International Herald Tribune”, Jonathan Weber trecea în revistă trei direcții: separarea reziduurilor de sol sau apă, în așa fel încît să poată fi stocate sau distruse în siguranță; solidificarea sau stabilizarea reziduurilor; distrugerea lor prin metode termice, chimice sau biologice. Dintre acestea, „bio-remediarea”, adică utilizarea unor microorganisme care să „mănînce” substanțele periculoase, este una din cele mai promițătoare tehnologii noi. Asemenea metode nu numai că n-ar aduce absolut nici un prejudiciu mediului înconjurător, dar ar contribui, în principiu, la dezvoltarea tuturor tehnologiilor înrudite, cu beneficiu mult mai larg. E pe cale să se contureze o nouă concepție privind industria — o concepție „triumfătoare” — care să aibă în vedere concomitent reziduurile, conservarea energiei și recuperarea și reciclarea materialelor.

Stelian Țurlea

TOKIO

Afacerea „Recruit-Cosmos” — noi dezvoltări

După ce, la sfîrșitul anului trecut, scena politică niponă a înregistrat o serie de controverse și tensiuni determinate de izbucnirea afacerii „Recruit-Cosmos” și, în consecință, demisia unor oameni de afaceri, politicieni și oficialități guvernamentale (vezi „Lumea” nr. 52/1988), în primele trei luni ale lui 1989, dezvoltările au luat amploare.

Așa cum anticipau observatorii politici din capitala niponă, dimensiunile afacerii Recruit-Cosmos sînt mult mai mari, iar implicațiile sale socio-politice ar putea fi semnificative. Anul trecut, au demisionat vicepremierul și ministrul de finanțe Ki-ichi Miyazawa, președintele companiei „Recruit-Cosmos”, Hiromasa Ezoe, și președintele corporației „Nippon Telegraph and Telephone”, Hisashi Shinto. Se presupune că în afacerea „Recruit-Cosmos” ar fi implicate 159 de persoane (politicieni, oficialități guvernamentale și oameni de afaceri) care — arată agenția japoneză de știri „Kyodo” — fără a plăti impozit pe venit au realizat profituri uriașe, prin cumpărarea de acțiuni, neînscrise oficial, la prețuri reduse și revindute publicului. Totalitatea beneficiilor realizate de cei care au participat la fraudele bursiere se ridică la peste două milioane de dolari.

La sfîrșitul lunii decembrie, agenția „China Nouă” consemna demisia lui Takashi Hasegawa, ministrul justiției. La o conferință de presă, acesta a recunoscut că a primit de la compania „Recruit” aproximativ 6 milioane de yen (circa 45 000 de dolari) în donații politice. Hasegawa deținea portofoliul justiției de numai trei

zile, cînd premierul Noboru Takeshita procedase la o substanțială remaniere a echipei sale guvernamentale, înlocuind 23 de membri. A urmat, în luna ianuarie, demisia directorului general al Agenției de planificare economică, Ken Harada, ca urmare a știrilor apărute în presă, potrivit cărora — precizează agenția niponă „Kyodo” — ar fi primit donații din partea firmei „Recruit Co”. În sfîrșit, la 8 martie, procuratura districtuală din capitala niponă a decis punerea sub arest a fostului ministru-adjunct al muncii, Takashi Kato. Acesta a fost învinuit de a fi primit, în septembrie 1986, de la președintele companiei „Recruit”, Hiromasa Ezoe, 3 000 de acțiuni neînscrise oficial, obținînd prin vînderea lor, un profit de 6,9 milioane yen.

Pe măsură ce apar noi dezvoltări, iar cercetările asupra persoanelor care ar fi putut să aibă o legătură directă cu afacerea „Recruit-Cosmos” iau amploare, comentatorii din Tokio sînt de părere că pozițiile guvernului liberal-democrat sînt afectate, îndeosebi în perspectiva unui moment electoral destul de important, ce va avea loc în luna iulie: alegerile pentru Camera Consilierilor (camera superioară a

Dietei — parlamentul nipon), în care Partidul Liberal-Democrat ar putea pierde un număr de mandate.

Previziunile sînt avansate și în contextul eșecului suferit de candidatul PLD, în alegerile de la 12 februarie, din districtul Fukuoka, pentru ocuparea unui post rămas vacant în Camera Consilierilor. Rezultatul (victoria unui candidat al Partidului Socialist — principala formațiune politică a opoziției) este considerat a avea semnificația unui test electoral înainte de alegerile din această vară.

În plus, la 8 martie partidele opoziției au boicotat dezbaterile în forul legislativ, determinînd întreruperea lucrărilor. Motivul? Cele patru partide (socialist, Ko-meito, socialist-democrat și comunist) au cerut guvernului să-l aducă pe fostul premier Yasuhiro Nakasone (prim-ministru în perioada 1982—1987) în fața Dietei pentru a dezvoltării implicațiile sale în afacerea „Recruit-Cosmos”.

În contextul destul de controversat al scenei politice nipone, liderul cabinetului, Noboru Takeshita, a făcut precizări vizînd poziția guvernului față de unele zvonuri în legătură cu eventuale alegeri anticipate. Astfel, la o sesiune plenară a Camerei Reprezentanților, Noboru Takeshita a declarat — consemnează „Kyodo” — că respinge cererile opoziției privind demisia guvernului sau dizolvarea Camerei Reprezentanților și organizarea de noi alegeri. „Mă voi dedica realizării reformei politice dorite de popor și îmi voi îndepărta cu răbdare îndatoririle”. El a adăugat că reforma politică vizează restabilirea încrederii publice în politica promovată de guvern, care a avut de suferit ca urmare a recentului scandal financiar legat de compania „Recruit”.

Mihaela Brumă

Newsweek

„INVĂȚĂMINTELE CRIZEI RACHETELOR DIN CUBA”

— dezvăluiri tirzii —

articol semnat
de Robert McNamara*)

SIMBATA 27 octombrie 1962, la apogeul „crizei rachetelor” din Cuba, consilierul personal al lui Nikita Hrușciiov și un coleg din Comitetul Central și-au mutat familiile din Moscova, așteptându-se la un atac nuclear american asupra capitalei. În același timp, la Washington, în acea frumoasă seară de toamnă, în momentul în care părăseau biroul președintelui Kennedy pentru a mă înapoia la Pentagon, mă gândeam că nu ar fi exclus să nu mai apuc o nouă seară de simăbă. Oricât ar părea de melodramatic, acestea erau gândurile ce preocupau ambele părți în acel moment critic.

Nu de mult, înalte oficialități sovietice, cubaneze și americane care au participat la evenimentele din 1962, între care fostul ministru de externe sovietic, A. Gromiko, și Rîsket Valdez, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. din Cuba, s-au întâlnit la Moscova pentru a analiza cauzele care au dus la criză. Ne-am întrebat ce s-a aflat la originea ei, cum a evoluat, cum s-a încheiat și învățămintele pe care le-am

*) McNamara a fost ministru al apărării al S.U.A. în Administrațiile Kennedy și Johnson; articolul din care reproducem aici extrase a apărut în „Newsweek” nr. 7/1969.

tras. Am fost cu toții șocați de gradul de dezinformare și aprecierile greșite, de ambele părți.

Înainte de aducerea rachetelor sovietice în Cuba, în vara anului 1962, sovieticii și cubanezii credeau că Statele Unite intenționau să invadeze insula pentru a-i răsturna de la putere pe Fidel Castro și guvernul său. În ce ne privește, nu aveam o atare intenție. Credeam că sovieticii nu vor transfera rachete nucleare în afara Uniunii Sovietice. Și totuși au făcut-o. Sovieticii credeau că ele pot fi introduse în secret în Cuba, fără a fi detectate și că, în cazul în care prezența lor ar fi dezvăluită, noi nu am reacționa. Și în acest caz, ei greșeau. Cei care îi cereau președintelui Kennedy să distrugă rachetele printr-un raid aerian, urmat de o invazie terestră și navală, greșeau, și ei, cu siguranță, crezând că sovieticii nu ar fi răspuns printr-o acțiune militară. În vremea aceea, potrivit datelor furnizate de C.I.A., în Cuba se aflau 10 000 de militari sovietici. La Moscova, am aflat că efectivul lor era de 40 000. Acum știm că efectivele trupelor cubaneze se cifrau la 270 000 de militari bine înarmați. Ambele forțe erau hotărâte, potrivit declarațiilor comandanților lor, „să lupte pe viață și pe moarte”. Oficialitățile cubaneze apreciaseră că un eventual conflict s-ar fi soldat cu 100 000 victime. Sovieticii au fost uluiți de faptul că am putut să credem că, în fața unei înfringeri atât de catastrofale, ei nu ar fi trecut la acțiune militară într-o altă regiune a lumii, cel mai probabil împotriva rachetelor americane „Jupiter” din Turcia sau a forțelor occidentale din Berlin.

Care au fost învățămintele pe care le-am tras? Am convenit că este vorba de două:

1. În era nucleară, modul de abordare a situațiilor de criză este dificil, nesigur și primejdios. Din cauza lipsei de informații sau a unei greșeli de calcul, nu putem prevedea cu certitudine consecințele unui conflict militar între superputeri și aliații lor.

2. În consecință, trebuie să ne îndreptăm atenția spre evitarea situațiilor de criză.

În ultimii 26 de ani, am făcut puține progrese în această direcție... Lumea de astăzi continuă să fie organizată pentru a reflecta rivalitatea, chiar ostilitatea, între taberele socialistă și capitalistă.

Împreună, Statele Unite și Uniunea Sovietică au nevoie de o viziune asupra unei lumi libere de această ostilitate. Nu va fi vorba de o lume fără conflicte — conflicte între grupuri din cadrul națiunilor și conflicte peste frontiere. Disputele istorice asupra frontierelor politice vor continua. Vor izbucni revoluții politice. Decalajul economic dintre națiuni se va accentua, întrucât revoluția tehnologică se aplică în mod inegal pe glob. Avind în vedere aceste considerente, lumea viitorului nu va fi diferită de lumea trecutului. Dar, cât de diferit ar sta lucrurile dacă superputerile ar conveni asupra a două lucruri: 1. nici una să nu urmărească să profite de pe urma unor asemenea dispute pentru a-și spori sau extinde puterea politică sau militară dincolo de propriile frontiere; 2. fiecare să promoveze relațiile bilaterale în baza unor norme de conduită care să excludă posibilitatea recurgerii la forță.

În ce mă privește, consider de neconceput ca omenirea să continue să evolueze pe actuala cale a confruntării Est-Vest și în următorii 40 de ani. Riscurile unui conflict militar dezastruos — atât de dramatic demonstrate de „criza rachetelor” din Cuba — sînt total inacceptabile. Împreună, avem cele mai mari șanse de la cel de-al doilea război mondial de a reformula relațiile noastre. Am putea intra în secolul al XXI-lea cu relații politice mult mai stabile între Est și Vest și cu o strategie militară total diferită: cu forțe nucleare mult mai reduse, nu mai mult de cîteva sute de arme și, probabil, numai cîteva zeci, în loc de 50 000; cu un echilibru al forțelor convenționale la cel mai scăzut nivel posibil și cu caracter mai curînd defensiv decît ofensiv. Dacă îndrăznim să spargem tiparele din ultimele patru decenii, putem contribui la modelarea unor asemenea relații între națiuni, încît ele să ducă la edificarea unei lumi mult mai pașnice, mult mai prospere.

„O noapte care ar fi putut să fie nucleară”

„Credeam că noaptea aceea putea fi ultima din viața mea”. Acest gînd îi aparținea lui Robert McNamara, ministrul apărării al Statelor Unite la începutul anilor '60, și îi fulgerase prin mînt la ieșirea de la o ședință a cabinetului, în drum spre Pentagon. Era sfîrșitul lui octombrie 1962: criza Caraibilor. Ce învățăminte am putea trage din acea criză, ce noi detalii ale dramei au fost descoperite și ce mai rămîne încă secret?

Simpozionul asupra crizei Caraibilor, care s-a desfășurat la Moscova, cu reprezentanți ai U.R.S.S., S.U.A. și Cubei, a contribuit la a răspunde acestor întrebări. Andrei Gromiko, Anatoli Dobrinin, ambasadorul sovietic la Washington în acea epocă, Alexandr Alexeev, ambasadorul la Havana, Robert McNamara, McGeorge Bundy, consilier pentru securitatea națională al președintelui american de atunci, Jorge Risquet, membru al Biroului Politic și secretar al C.C. a P.C. din Cuba, Aragones, șef al Statului Major general al armatei Cubei în acei ani...

nm LES NOUVELLES
DE MOSCOU

Am o discuție cu dl Bundy:

— Ce-ați simțit atunci? Ce-ați spus soției și copiilor dv?

— Le-am spus că situația era extrem de gravă. Totuși, nu ne gîndeam că un război nuclear va fi declanșat. Nu aveam intenția să evacuăm Washingtonul. Cu toate acestea, exista un risc foarte concret de război.

— O asemenea situație se poate reproduce?

— Un astfel de risc este oricînd posibil. Dar cred că, în condițiile actuale, el poate fi evitat. Nu pare să ne îndreptăm într-o asemenea direcție.

— Între 27 și 29 octombrie — intervine în discuție Anatoli Dobrinin — Washingtonul avea planuri precise de invadare a Cubei, mobilizarea avusese

loc, iar trupele fuseseră trimise în Florida. Nu știam că existau rachete sovietice în Cuba. Nu încerc să-l justific pe Nichita Hrușciiov, care nu l-a informat pe Fidel Castro despre retragerea rachetelor sovietice, dar, în fapt, era puțin timp la dispoziție, se calculau orele.

Cine era, deci, la curent cu rachetele? l-am întrebat pe Alexandr Alexeev.

— Kuznetsov (fost adjunct al ministrului de externe al U.R.S.S.) știa; la acea vreme, purta negocieri cu Statele Unite; eu însumi eram la curent...

Victor Komplektov, adjunct al ministrului de externe al U.R.S.S., adăugă:

— Existau în Cuba, între 20 și 40 de ogive nucleare sovietice, dar, în nici un moment al crizei, nu s-a dat ordinul ca acestea să fie instalate pe rachete.

Deci, noi detalii se aduc la cunoștință. Încă n-a fost publicată — nici la Moscova, nici la Washington — corespondența dintre Hrușciiov și Kennedy, din acele zile de octombrie. Unul din participanții la simpozion mi-a spus că „nu este nimic secret”.

Serghei Filipov

N. S. A.

— din culisele spionajului electronic

Săptăminalul „Der Spiegel” a publicat un amplu documentar în care se aduce la cunoștința opiniei publice activitatea de spionaj desfășurată de „National Security Agency” (N.S.A. — Agenția Națională de Securitate), considerată „cel mai secret serviciu secret al S.U.A.”. În cele ce urmează, redăm ample extrase din acest material documentar.

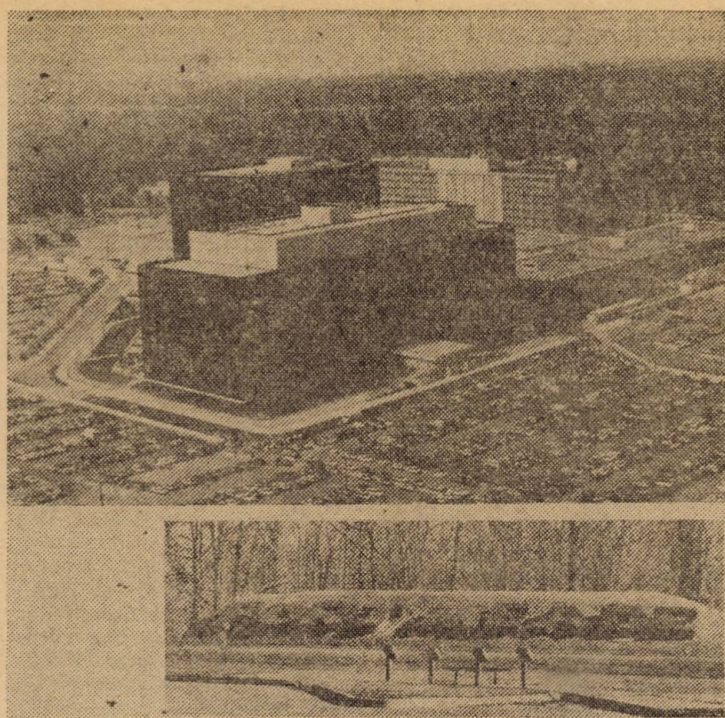
În Elm (R.F.G.), o zonă deluroasă și bogat împădurită, domnește o liniște desăvârșită. Bundeswehr-ul (armata vest-germană) nu are voie să facă manevre în această regiune; ea nu este survolată de nici un supersonic — la zece kilometri de aici se află granița cu R.D.G. În mijlocul zonei protejate, te izbește un indicator: „Restricted Area Warning”; mai jos se poate citi și în germană: „Atenție — zonă interzisă”. Nimeni nu are acces, totul este interzis: fotografiatul, schițele de imagini, harta zonei: „Orice material de acest tip” se va confisca; cine încalcă dispozițiile va fi pedepsit conform „legislației S.U.A. și/sau R.F.G.”.

Amenințarea este anonimă; ea anunță un imperiu al umbrelor, ale cărui contururi se pot zări dincolo de marginea pădurii, la circa 2000 metri distanță: antene, cupolele unei clădiri ultramoderne din beton, toate amenințătoare și reci. Casa, ce nu poartă nici un nume, este înconjurată de un gard înalt de sirmă ghimpată: „marele frate” de peste Atlantic și-a instalat aici o „ureche”. Dar nu numai aici. În Bavaria, la Bad Aibling, cimpia este împinșită de cupole de aluminiu semănând cu niște mingi imense de golf; la marginea Berlinului occidental, pe colina Teufelsberg, înaltă de 115 metri, antenele de oțel sînt la fel de dese ca buruienile dimprejur. În cimpia Lech-ului (afluent al Dunării superioare — n.n.), lângă Gablingen, se poate vedea o rețea deasă de antene circulare, cu un diametru de circa 300 metri și cu o înălțime de circa 100 metri, asemenea unei imense urechi pierdute în spațiu. Fiecare locuitor din apropiere știe că gardurile înalte străjuiesc secrete păstrate cu severitate — de ani de zile, stațiile radar pot fi zărite numai de la distanță. În fond, sînt puncte nodale ale unei rețele

invizibile, ce înconjoară R.F.G. și întreaga planetă: „cel mai secret dintre serviciile secrete ale S.U.A.”, National Security Agency (N.S.A. — Agenția Națională de Securitate) pînă în permanență și trage cu urechea pretutindeni, mai ales în R.F.G.

Cu aprobarea tuturor și apărută de legislație, păzită de instalații automate de tragere, înconjurată de sisteme electronice de securitate, N.S.A. a devenit o organizație mamut, ce operează într-un vacuum politic și după bunul ei plac. Niciodată pînă în prezent, nimeni nu a mai făcut așa ceva la nivel mondial — spionarea ofensivă a întregii planete. Orice vorbesc miniștrii în cabinete, convorbirile dintre generali, practic orice vorbă este înregistrată pe bandă: nu mai există nimic intim. Serviciul secret american interceptează totul — ce acțiuni elvețiene vor fi lansate spre vînzare la New York, ce se discută la o ședință de cabinet a ecologistilor din Berlinul occidental, etc. Lucrătorii N.S.A. știu orice mișcare, fie ea a prietenilor, fie a adversarilor.

Imperiul secret nu este supus nicăieri vreunui control, nici în R.F.G., nici altundeva. Planurile și acțiunile lui sînt secrete, numele lucrătorilor — anonime; bugetul alocat a fost, ani de zile, încorporat la diverse ministere, astfel că nici măcar kongresmenii americani nu cunosc amănunte despre importanța și funcționarea N.S.A. Din ordinul generalilor americani, inginerii și tehnicienii au instalat, pe toate continentele, posturi de interceptare; guvernul american alocă, anual, cîteva milioane de dolari pentru ca imensa rețea de unde electromagnetice să nu piardă nici un semnal, nici un ordin, nici o convorbire ce ar putea afecta, chiar și tangențial, interesele S.U.A.

Centrala Fort Meade

Imensa ureche funcționează atât de perfect, încît interceptează, de mult, chiar și semnale ce nu au nici o legătură cu necesitățile de securitate ale S.U.A. Pe teritoriul R.F.G. se interceptează nu numai ordine date în timpul manevrelor trupelor țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, ci și semnale radar ale stațiilor militare de pe întreaga planetă. Cupolele antenelor pot fi dirijate cu ușurință și spre rețeaua telefonică a R.F.G. Serviciile secrete ale R.F.G. știu de mult de existența acestei rețele. Oricine telefonează — fie de pe litoralul Mării Nordului, fie din Alpi — trebuie să fie conștient că N.S.A. îl interceptează; prietenul și aliatul trage cu urechea în permanență.

Situația a fost identică și înainte ca tehnica avansată a calculatoarelor să fi produs schimbări radicale. Herman Höcherl, ministru federal de interne, în ultimul cabinet Adenauer, știa despre spionajul americanilor; „Să interceptăm? Noi nici nu avem nevoie, dacă vrem să aflăm ceva, îi întrebăm pe americani”. Oficiul Federal pentru apărarea Constituției și Oficiul Federal pentru criminalistică fac apel la N.S.A., acest imens aspirator ce filtrează orice tip de informație, provenită de oriunde. La anumite intervale, la Köln sau Wiesbaden sosesc informații fără nici un indicativ; nu sînt convorbiri reproduse sub formă de dialog, ci exclusiv sub forma vorbirii indirecte. Numai cei inițiați știu că formularea „sursă absolut sigură” înseamnă convorbiri telefonice interceptate și că provin de la N.S.A.

Oficiul Federal pentru Criminalistică transmite infor-

mațiile landurilor, incluzîndu-le, după importanță, în categoriile A-D; informațiile serviciilor americane, care de obicei au sigla „sursă demnă de încredere”, intră automat în categoria B sau alta inferioară. Sigla „B” înseamnă „informații de la persoane”, care sînt mai puțin importante decît convorbirile telefonice interceptate.

Americanii investesc sume enorme pentru operațiuni de spionaj pe teritoriul R.F.G.; prin urmare, serviciile secrete vest-germane vor, la rîndul lor, să profite de ele. Partenerul de alianță de peste ocean consideră binevenite inclusiv informațiile politice interne din R.F.G. Un angajat al serviciilor secrete din R.F.G. „își poate imagina foarte bine” cum procedează N.S.A. la operațiuni de interceptare: de pildă, ce are de comunicat Senatul orașului Hamburg ministrului de interne din landul Bavaria. Tot el relatează cum lucrează tehnicienii americani: numerele de telefon ale celor două foruri sînt comunicate computerului ce operează interceptarea convorbirilor, care, la rîndul lui, le detectează prin antene parabolice din rețeaua telefonică a R.F.G. Avînd în vedere că orice convorbire telefonică indică și numărul celor ce o efectuează, calculatorul alege, din zecile de mii de canale, legătura respectivă. Calculatorul, programat dinainte cu codul „prim ministru de land” sau altul similar, sortează și extrage numai pasajul ce interesează.

Serviciile americane „preferă informații economice”. Nici o țară occidentală nu este atât de propice pentru spionarea adversarului, ca R.F.G.; de altfel, niciunde rețeaua americană de spionaj nu este

atit de deasă ca în R.F.G. și Berlinul occidental. O publicație de specialitate din Köln a indicat că, pe teritoriul R.F.G., există „peste 350 de centre de spionaj, comanda-mente și unități de comando ale S.U.A.”. Spionii americani au grijă să fie bine păziți pe suprafața de 8 kilometri pătrați, ocupată de rețeaua de antene de lângă Bad Aibling sau din păduricea de lângă Elm. Centrala superserviciului se află la 30 kilometri nord-est de Washington, pe colinele Maryland, și ascunde un aparat gigantic de spionaj. „S.U.A. — declara fostul ministru al apărării, Harold Brown — cheltuiesc, în fiecare an, miliarde de dolari pentru a menține cel mai complicat și extins sistem de spionaj, care a existat vreodată în lume”.

Activitatea F.B.I. (cu competențe pe plan intern) și a C.I.A. (cu competențe pe plan extern) este cunoscută de multă vreme. Directorul N.S.A., general-locotenent Lew Allen, a dezvăluit, abia în 1975, în fața comisiei Congresului, că, fără ajutorul N.S.A., nimic nu ar putea funcționa. După războiul din Vietnam și scandalul Watergate, Congresul S.U.A. a păstrat sub tăcere rolul ser-

viciilor secrete. Americanii au aflat de la Allen cum au fost încălcate drepturile cetățenilor cu acordul Ministerelor de Justiție și al apărării, din ordinele F.B.I. și C.I.A. O comisie specială de investigații avea să dezvăluie că nici un ministru sau alt înalt funcționar nu a ridicat vreodată „problema respectării legalității”, cînd agenții N.S.A. interceptau convorbirile telefonice, copiau telegrame sau telexuri, verificau planurile de concediu ale cetățenilor. N.S.A. notează numele celor indicați spre a fi spionați pe liste de observație („Watch Lists”); ele au fost indicate de F.B.I. și „Secret Service” („Serviciul secret”), de C.I.A. sau ministerul apărării. Din cei circa 1650 de americani ținuți sub observație au făcut parte ziariști, militanți pentru respectarea drepturilor omului, deputați ai Congresului, activiști de stînga. N.S.A. a întocmit, în acest scop, circa 4000 de dosare individuale. Lista celor suspectați că „periclitează securitatea S.U.A.” a fost mult mai numeroasă, cînd aceștia au condamnat războiul din Vietnam. Deci, în vizorul N.S.A. au intrat, de fapt, zeci de mii de americani, ale căror date personale

au fost cuprinse în 75 000 de acte. Firește, N.S.A. a pus la dispoziția colegilor datele respective. C.I.A. le-a folosit ilegal pentru „Operațiunea haos”, care a însemnat ținerea sub observație a 300 000 de adversari ai războiului din Vietnam.

Declarațiile surprinzătoare ale șefului N.S.A. reprezintă un act de abilitate politică; în fapt, președintele comisiei, senatorul Frank Church, a avut grijă ca tehnologia N.S.A. să poată fi folosită împotriva cetățenilor, astfel încît „nici un american să nu mai aibă vreun loc unde să se poată ascunde”. Asigurarea dată de Allen că serviciul său a renunțat și va renunța, și pe viitor, la interceptări ilegale a fost făcută în intenția de a domoli spiritele critice și, în cele din urmă, a făcut ca N.S.A. să nu mai fie în atenția deputaților din Congres.

Citeva victime ale interceptărilor — chiar și din R.F.G. — au intentat procese, dar ele s-au pierdut deseori, pe parcurs, datorită tacticii iscusite de tergiversare a N.S.A., sau au dispărut în jungla birocrăției; așa s-a întîmplat și cu cererea formulată de comitetul Church, conform căreia N.S.A. ar trebui supusă unui

control mai atent al Congresului.

Este cu totul inexplicabil faptul că, pe listele N.S.A., se află și mii de neamericani. Superserviciul secret a obținut dreptul de a le intercepta convorbirile telefonice, de a le citi corespondența. Fostul președinte Harry S. Truman a semnat la 24 octombrie 1952 un act de șapte pagini; cu-prinsul lui constituie, și astăzi, un secret. Memorandumul președintelui nu are nevoie de aprobarea Congresului, se stipulează în legislația americană: N.S.A. a fost înființată printr-un ordin secret. Administrația Truman a scos noua organizație de sub tutela militarilor și a extins spectrul spionajului în domeniul comunicațiilor (este vorba de „Comint”, prescurtarea în engleză pentru „communications intelligence”). Pe scurt, misiunea N.S.A. suna astfel: spionaj în folosul S.U.A. în toate cazurile de interes național — politice, militare, economice.

Traducere și adaptare
de Magda Cadia

(Va urma)

Frica...

Senzația care a fost sortită să facă o fabuloasă carieră de-a lungul istoriei, senzația analizată cu înverșunare și speculată cu înverșunare, senzația care a remorcat mase enorme de sclavi sau cetățeni alfabetizați, senzația cea mai mănoasă, mai revoltătoare și mai greu de definit, senzația care învăluie omul de la naștere și pînă la moarte, senzația care s-a altoit ca nici o alta este frica.

Placidă sau vehementă, tulbure sau riguroasă, isterizînd sau paralizînd, frica este o pirghie colosală. Boli teribile, ce păreau să mestece omenirea în vecii vecilor, s-au lăsat învinse. Frica nu. Ignoranța și credințe false s-au ruinat sub loviturile sistematice ale inteligenței. Frica nu. Compromisuri strigătoare, care au călcat în picioare demnitatea omului, au fost zvirlite la lada de gunoi a istoriei. Frica nu.

Ce senzație putea obseda mai intens, cataliza energii și ambiții, captura poligoane și eprubete, rechiziționa inteligențe și resurse decît frica? Eficiența ei neistovită, caracterul ei incurabil, patosul ei invincibil au fost utilizate, permanent și cu un înalt profesionalism, în lupta omenirii împotriva ei înseși. Desigur, războiul a devenit instituția cea mai încăpătoare, mai „onorabilă” și cu state de serviciu care i-au asigurat friei o longevitate ireproșabilă. Frica a fost instituționalizată pînă la servi regulamente și permanent interesele citorva, în detrimentul echivoc sau deschis al restului lumii. Pe acest fond, maniera de a extermina colectivități restrinse sau specia umană, luată global, s-a schimbat. Frica a rămas aceeași. Ea este un combustibil mereu egal cu el însuși, dar care acționează mecanisme din ce în ce mai sofisticate.

Faptul că frica de pace nu a născut niciodată un război ne-ar face să credem că frica de război naște întotdeauna pacea. Dar pacea pe muchie de cuțit sau comprimată într-o gură de tun, pacea cocoșită în balanța terorii nu este o pace. Ea este o uvertură crispată și instabilă a războiului. Fie el nuclear sau convențional. Pacea rece, zgribulită de războiul rece, este la fel de precară, alunecoasă și alarmanță ca o pace fierbinte, provocată de un război fierbinte. Pentru a apuca pacea, trebuie scosă din inimi și din minți frica. Frica, în general. Frica de război nuclear nu elimină

aplombul de a însămița, pe ici, pe colo, frica de tip convențional, irigată de războaie convenționale.

Omenirea și-a mobilat pacea generală cu războaie locale. Ne numărăm anii care s-au scurs de la cel de-al doilea război mondial, ca pe o victorie împotriva războiului, trecînd, cu o condescendență ireparabilă, peste adevărul peisaj al lumii. Iar acest peisaj este un măcel cu intermitente, devastînd „marginal”, dar susținut epoca noastră. De fapt, războaiele locale de pînă acum, fără să îmbrace global planeta, au sfîșiat-o incomparabil mai drastic decît cele două mari confruntări acceptate sub titulatura complezentă de „mondiale”. Dar și caracterul de „conflict marginal” este la fel de complezent. „Marginal” pentru cine?... Citesc, de aceea, a nu știu cîta oară, date teribile despre... banalele ciocniri, organizate în trombă, la marginea fără de margine a lumii. Iată ce scrie agenția spaniolă „EFE”: „Potrivit unui studiu al Organizației Națiunilor Unite” consacrat situației din lume, în 1987 s-au înregistrat 37 de războaie. În 22 dintre acestea și-au pierdut viața peste două milioane de persoane. Din numărul total al victimelor, 84 la sută au fost civili, iar peste 50 la sută dintre ei și-au pierdut viața, ca urmare a lipsurilor provocate de conflictele respective, relevă documentul. Se apreciază că aproximativ 5,5 milioane de militari din 41 de țări au luat parte direct la lupte și, de la declanșarea conflictelor armate cuprinse în studiu, și-au pierdut viața între trei și cinci milioane persoane. Acestora li se adaugă un număr de răniți de trei ori mai mare decît cel al morților. Probabil că niciodată în istorie nu s-au înregistrat atît de multe conflicte armate ca astăzi, cu atît de mulți combatanți dotați cu arme deosebit de distrugătoare”, relevă studiul. „Din cauza specificului majorității ciocnirilor armate, civilii sînt expuși riscurilor mai mult decît în trecut. Totodată, se atrage atenția că există pericolul ca multe dintre aceste războaie locale să se transforme în confruntări între superputeri. Documentul O.N.U. relevă faptul că, rareori, conflictele moderne se încheie rapid sau definitiv. Astfel, din 36 de războaie ce se înregistrau în anul 1987, patru fuseseră declanșate în anii '40, șapte — în anii '60, alte 17 — în anii 70 și opt — la începutul anilor '80. Cheltuielile necesare pentru înarmarea și întreținerea forțelor militare absorb o mare parte din veniturile naționale. Aceste fonduri ar trebui destinate soluționării numeroaselor probleme sociale”.

Desigur. Așa ar trebui. Contează, însă, mai puțin ce trebuie și mai mult ce se întîmplă. Ce se întîmplă știm. Are, în atare condiții, vreun sens adevărul? Eu cred că da. Pentru că frica de adevăr naște frica...

Radu Budeanu

Nealinier

Ion Paraschivescu, București. Viitoarea reuniune la nivel înalt a țărilor membre ale mișcării de nealinier va avea loc în luna septembrie, anul acesta, la Belgrad.

În prezent, din mișcarea de nealinier fac parte 101 state și mișcări de eliberare din diverse părți ale lumii. România este membră cu statut de invitat permanent la mișcare. La prima conferință la nivel înalt a mișcării, organizată în septembrie 1961, tot la Belgrad, au participat 25 de state. Urmatorele reuniuni la nivel înalt au avut loc la Cairo (octombrie 1964, 47 de țări membre); Lusaka (septembrie 1970, 53 state membre); Alger (august 1973, 75 state membre); Colombo (august 1976, 86 membri); Havana (septembrie 1979). A șaptea conferință s-a desfășurat în 1982, la Bagdad, iar a opta la Harare, în septembrie 1986, când s-a sărbătorit împlinirea a 25 de ani de la crearea mișcării de nealinier. De curând, referindu-se la convorbirile purtate, la Tokio, cu președinții Egiptului, Indoneziei, Zambiei, Indiei, referitoare la viitoarea reuniune la nivel înalt, de la Belgrad, Stane Dolanț, vicepreședinte al Prezidiului R.S.F. Iugoslavia, a subliniat — în cadrul unui interviu acordat televiziunii din Zagreb — că țările nealinierte împărtășesc opinia că mișcarea lor trebuie modernizată și că, pentru realizarea acestui obiectiv, este necesară utilizarea sporită a resurselor economice ale fiecărei țări. De asemenea — a arătat Stane Dolanț — se impune stabilirea unei poziții fundamentale a țărilor nealinierte față de statele dezvoltate, în primul rând, în problema datoriei externe.

Datoria externă a S.U.A. (II)

Ion Vilsănescu, București. Dacă situația în ceea ce privește deficitele comercial, bugetar și de plăți continuă (potrivit tendințelor din ultimii ani), se apreciază că pasivele externe nete americane — ajunse, estimativ, în 1988, la circa 450 miliarde dolari, ceea ce ar echivala cu cea mai mare datorie externă a unei țări — ar putea depăși 1.000 miliarde dolari, în 1991, și chiar 2.000 miliarde dolari, în 1995 (în conformitate cu proiecțiile unui grup de experți ai Congresului american, citate de Buletinul de știri al Casei Albe).

În ce privește „datoria externă” a S.U.A., o serie de reprezentanți ai Administrației și economiști americani atrag atenția asupra caracterului ei oarecum deosebit, legat cel puțin de două aspecte: a) este vorba despre o datorie practică în monedă națională (din cauza statutului

special al dolarului de „monedă cheie”, S.U.A., spre deosebire de toate celelalte țări, nu sînt nevoite să-și reglementeze sau finanțeze deficitul din plățile externe într-o monedă alta decît cea proprie); b) S.U.A. dețin încă puternice poziții creditoare pe plan internațional, iar investițiile directe americane în străinătate sînt, de departe, cele mai mari din lume; datorită acestora, veniturile obținute de Statele Unite din străinătate (din dobînzii la credite și din profituri la investiții) au continuat, și în ultimii ani, să fie mai mari decît plățile făcute de S.U.A. în contul obligațiilor lor față de străinătate, în ciuda creșterii acestora din urmă. În 1987, veniturile nete s-au ridicat la 20 miliarde dolari, dar, potrivit unor estimări preliminare, ele au scăzut substanțial în 1988.

Totuși, mulți membri ai Congresului american, precum și economiști și oameni de afaceri din S.U.A. se arată îngrijorați de tendința de creștere a pozițiilor debitoare ale Statelor Unite pe plan internațional, unii considerînd-o chiar ca o amenințare în legătură cu o posibilă dependență de străinătate a actualei celei mai puternice țări capitaliste industrializate.

R.S.S. Armeană. Proiecte de reconstrucție

Hulub Eugen, Vaslui. În numărul 9 din acest an v-am prezentat o serie de date asupra intensității și efectelor distructive ale cutremurului produs în Armenia, la 7 decembrie 1988. Revenim cu o serie de precizări privind proiectele de reconstrucție din regiune, transmise de agenția de presă sovietică „Novosti”. Astfel, într-o notă dată recent publicității, se arată că au fost delimitate principalele teritorii destinate construcției de mari cartiere de locuințe în orașele armene afectate de cutremur. Specialiștii s-au confruntat cu probleme de o complexitate deosebită, cu prilejul stabilirii noului amplasament al orașului Spitak. În prezent, această localitate se află pe locul unde se intersectează cîteva rupturi ale scoarței terestre, multe dintre ele producîndu-se cu mult timp înainte de ultimul cutremur. S-a hotărît să se mute orașul într-un alt loc, situat la șase kilometri, pe direcția sud-vest, de actualul perimetru al Spitakului. Pe teritoriul cuprins între orașul vechi și cel nou se preconizează să se amenajeze un parc memorial.

În ultima lună, — arată, în continuare, agenția citată, — a fost concepută o manieră principală nouă de abordare a planului general al orașului Kirovakan. Acesta este înghe-

POSTA REDACTIEI

suit într-o vale îngustă, străjuită de două șiruri de munți și se întinde pe o distanță de 15 kilometri, în timp ce, în lățime, are doar 4,5 kilometri. Pînă la cutremur avusese o populație de 170.000 locuitori. De aceea, clădirile din Kirovakan erau foarte înghesuite. Pentru noile construcții s-au ales cîteva terenuri situate, în principal, în partea de vest a orașului. Acolo urmează să se înalțe case de locuit însumînd aproximativ 650.000 metri pătrați suprafață locativă.

În ceea ce privește alegerea noilor terenuri pentru construcția de locuințe în orașul Leninakan, specialiștii încă nu s-au hotărît spre care anume zone să-și îndrepte preferințele. Căci, în nordul Armeniei, pur și simplu, nu există un loc ideal pentru construcția de locuințe. Pretutindeni, gradul de activitate seismică este foarte înalt.

Populația Asiei

V. Apostol, Iași. Este adevărat că Asia înregistrează un ritm rapid de creștere a populației sale. Cu o rată a natalității de șapte copii pe secundă,

în luna august, anul trecut, acest continent a atins cifra de trei miliarde de locuitori. La un simpozion internațional, consacrat problemelor populației și dezvoltării Asiei, desfășurat în iulie 1988, la Tokio, s-a menționat că, potrivit aprecierilor specialiștilor, contribuția asiatică la creșterea populației mondiale se va ridica de la 54,7 la sută, cît era în 1958, la 58,3 la sută în 1990. În cadrul seminarului amintit, au fost analizate implicațiile social-economice ale fenomenului, ca și o serie de factori în strînsă dependență cu evoluția demografică, de felul resurselor alimentare, aprovizionării cu energie, poluării etc.

Cifrele evocate la seminarul de la Tokio sînt cu atît mai semnificative, cu cît date furnizate de O.N.U., pentru aceeași perioadă, indicau o populație a globului de 5 miliarde 111 milioane persoane, specificîndu-se că, în anul 2025, se va ajunge la 8 miliarde 465 milioane oameni. Rezultă, așadar, că în viitorii 36 de ani populația continentului asiatic va crește cu 1 miliard 889 milioane persoane, ceea ce ar echivala cu suma populațiilor actuale ale Indiei și Chinei.

Mircea Gheorghe, Arad. Explozia care s-a produs, la 13 martie a.c., la mina de potasiu „Ernst Thälmann”, din districtul Bad Salzungen (R.D. Germană), a declanșat o supraprovocare de roci, ce a provocat o mișcare telurică avînd magnitudinea de 5,5 grade pe scara Richter. Cutremurul a fost resimțit pe teritoriul R.D.G., în zona Turingia pînă la Eisleben și Magdeburg, el fiind înregistrat, de asemenea, potrivit agenției „A.D.N.”, de stațiile seismologice din R.F. Germania și din Cehoslovacia. Au fost afectate localități din districtul Bad Salzungen. S-au înregistrat șapte răniți și au fost avariate numeroase clădiri. (Harta alăturată indică epicentrul mișcării telurice, iar fotografia oferă o imagine a activității la care s-a trecut,

fără întirziere, pentru înlăturarea urmărilor acesteia). Unele străzi au fost blocate cu dărîmături. De asemenea, a fost perturbată alimentarea cu energie electrică. O comisie instituită special cercetează, la fața locului, împrejurările care au condus la declanșarea seismului.

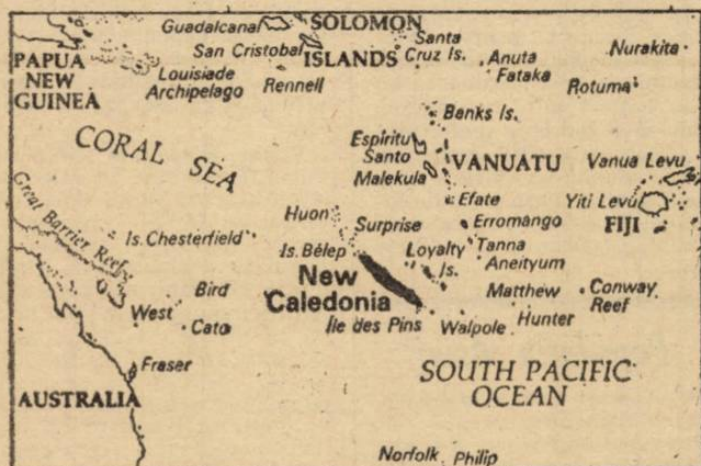

Noua Caledonie

Lucian Popinescu, Pitești. Situată în sud-vestul Oceanului Pacific, între Australia și Fiji, Noua Caledonie cuprinde o insulă principală (Grande Terre) și alte câteva mai mici. Suprafața combinată a acestora este de 19 103 km². Potrivit recensământului din 1983, populația totală a insulelor este de 145 400 de locuitori, dintre care 61 870 (42,6 la sută) sînt malayezieni au-

mondiale. Din 1947, Franța a încetat transmiterea unor asemenea informații. În decembrie 1986, Adunarea Generală a adoptat rezoluția nr. 41/41, prin care se afirmă dreptul poporului din Noua Caledonie la autodeterminare și independență.

La 13 septembrie 1987, a avut loc un referendum privind statutul acestui teritoriu, iar, la 4 noiembrie același an,

tohtoni numiți canaci; 54 000 (37,1 la sută) sînt de origine europeană, esențialmente francezi: 29 530 (20,3 la sută) sînt de origine etnică diversă, între care tahitieni, indonezieni, vietnamezi. Noua Caledonie, descoperită în anul 1794 de căpitanul James Cook, a fost anexată, în 1853, de Franța. Între 1853—1862, Noua Caledonie a fost administrată, ca o unitate dependentă de Tahiti, de guvernatori militari. După 1887, canacii și-au organizat o administrație separată, care a rămas în vigoare pînă în 1946, cînd Noua Caledonie a devenit teritoriu francez de peste mări. Ea a fost înscrisă pe lista teritoriilor neautonome, stabilită de Adunarea Generală a O.N.U. în rezoluția sa nr. 66 (I), din 1946, teritoriul pentru care autoritățile administrate și-au asumat obligația de a transmite informații Organizației

Consiliul de Miniștri al Franței a adoptat textul unui nou statut de autonomie, aprobat, apoi, în Parlament.

Economia teritoriului se axează, aproape exclusiv, pe exploatarea nichelului, care reprezintă 80 la sută din exporturile anilor '80. Noua Caledonie posedă 28 la sută din zăcămintele mondiale de oxid de nichel și este al treilea producător de nichel, după Canada și U.R.S.S. Rezervele sale sînt estimate la cifra de 50 milioane tone. Turismul deține poziția a doua, iar agricultura și pescuitul dețin ponderi mult mai reduse, deși aceste două sectoare ocupă 34 la sută din populația activă.

Petre Șupariu, str. Mistrului nr. 4 Iași, cod. 6600. Dorește să cumpere colecția revistei „Lumea” pe perioada 1980—1988.

Coordonatorul rubricii: Aurel Zamfirescu

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

13(1326)

30 martie 1989

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — omagiul întregului popor. O politică externă dinamică, principală și profund constructivă	1
U.R.S.S. Alegerile pentru noul for legislativ. Nicolae Chilie	7
Beijing. Sesiunea Adunării Naționale Populare. I. Olteanu	8
Tunis. Moment electoral. Ștefan Cârjă	9
Orientul Mijlociu. Problema palestiniană în centrul activității politico-diplomatice. Crăciun Ionescu	10
Dosare în actualitate: Namibia. Spre „ora independenței” — a început numărătoarea inversă. Dumitru Constantin	12
Atena. Atmosferă preelectorală. I. Madoșă	14
Problematica datoriilor externe. „Planul Brady”: semnificații ale unor reformulări de poziție. dr. Ilie Șerbănescu	16
Columbia. Măsuri împotriva violenței și terorismului. Anca Voican	18
Tokio. Afacerea „Recruit-Cosmos” — noi dezvoltări. Mihaela Brumă	27

INTERVIUL NOSTRU

Malik Meraaj Khalid, președintele Adunării Naționale a Republicii Islamice Pakistan	4
Severo Aguirre del Cristo, președintele Adunării Naționale a Puterii Populare din Cuba	6

1 000 + 1

20

IN LUMEA ȘTIINȚEI

Fuziune nucleară în laborator	23
-------------------------------	----

DIN LUMEA CAPITALULUI

Dimensiuni noi ale exploatarei. R. Nădășan	24
--	----

PANORAMIC

Reziduurile toxice — ecologie și politică. Stelian Țurlea	26
---	----

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Newsweek, Les Nouvelles de Moscou	28
Dosare care acuză. N.S.A. — din culisele spionajului electronic	29

ACCENTE

Frica... Radu Budeanu	30
-----------------------	----

POȘTA REDACTIEI

31

Colectivul redacțional: Radu Budeanu — redactor șef-adjunct (ediția internațională), Mihaela Brumă, Ștefan Cârjă, Dumitru Constantin, Vasile Crișu, Adrian Dascălu, Radu Dobre, Rodica Dumitrescu, Liana Enescu, Crăciun Ionescu — șef de secție, Ion Madoșă, Ilie Olteanu, Radu Pascal — redactor șef-adjunct, Ilie Șerbănescu, Doina Topor — șef de secție, Stelian Țurlea, Anca Voican, Aurel Zamfirescu — secretar responsabil de redacție. Secretariatul de redacție și tehnic: Anatol Albu, Oana-Daniela Dinulescu, Mircea Dub, Ana Ghinea, Eliza Iliescu, Ad. Ionescu, Tudorina Mavlea, Constantin Mendea, Marin Pieleanu, Maria Simionescu, Ana Maria Tatovici. Revista „Lumea”, București, Piața Scintei nr. 1, sector 1, Oficiul poștal 33, cod 71 341, căsuța poștală 32-29, telefon 17 60 10; Internațional: 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex. 10 376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

C.P.C.S.

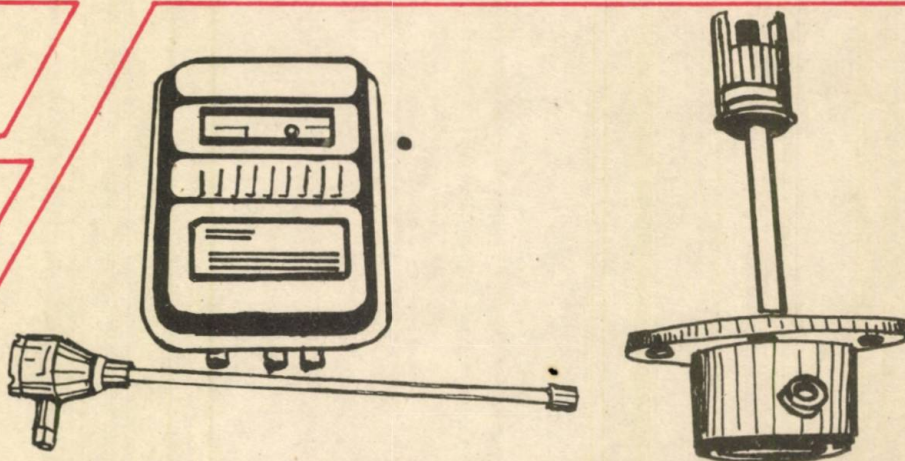
15

utnd

Intreprinderea de traductoare
și reglatoare directe — Pașcani

1. Nivelmetru electronic capacitiv antiex
2. Sesizor capacitiv de nivel
3. Semnalizator de nivel naval
4. Debitmetru cu ultrasunete

nou!

Nivelmetru electronic capacitiv antiex

Utilizare : pentru măsurarea nivelului lichidelor cu conductibilitate electrică mai mare decât 30 000 uS/m și reglarea nivelului lichidului între două limite prestabilite în medii potențial explozive.

Caracteristici tehnice :

- domeniul de măsură : 0,9 ... 4 m ;
- grad de protecție : Ex.ia.2CT6 ;
- temperatura lichidului : 0 ... 60°C ;
- precizia de măsurare : 2% ;
- precizia de reglare : 2% ;
- tensiunea de alimentare : 220 V.c.a. ;
- ieșire semnal unificat.

Sesizor capacitiv de nivel

Utilizare : semnalizarea atingerii nivelelor prestabilite, la umplerea sau golirea unor recipiente.

Caracteristici tehnice :

- natura materialelor sesizate :
- solide, cu granulație < 5 mm ;
- lichide, conducătoare sau neconducătoare de electricitate, cu viscozitatea maximă de 500 cP ;
- timp de răspuns : < 1 s ;
- temperatura de utilizare : 5...40°C ;
- umiditatea relativă : 10...90% ;
- grad de protecție : IP 54 ;

Semnalizator de nivel naval

Utilizare : indicarea nivelului lichidelor în instalațiile de producere și consum a aburului.

Caracteristici tehnice :

- presiunea de lucru : 1 ; 25 ; 50 bari ;
 - temperatura maximă de lucru : 150 ; 300°C ;
 - distanța dintre flanșe : 0 — comenzi speciale
- 1 — 230 mm
 - 2 — 351 mm
 - 3 — 500 mm
 - 4 — 525 mm
 - 5 — 580 mm
 - 6 — 800 mm

Debitmetru cu ultrasunete

Utilizare : măsurarea debitului lichidelor prin conducte închise și pline.

Caracteristici tehnice :

- clasa de precizie : 1% ;
- funcționează independent de natura, presiunea, temperatura, viscozitatea și conductibilitatea electrică a fluidului de măsurat ;
- gama de măsurare a vitezei de curgere a lichidului : 0...6 m/s, cu posibilități de extindere până la 10 m/s ;
- gama de temperatură a lichidului de măsură : -40...+100°C ;
- presiunea lichidului de măsură : 6 ; 10 ; 16 bari ;
- gama diametrelor nominale : 100...800 mm ;
- nu alterează traseul de curgere a lichidului și căderea de presiune la aval de detector este practic nulă.

Pentru relații suplimentare vă puteți adresa la telefon : 980/61 999 și 980/63 900 — Serviciul Tehnic.

Nr. 14

6 aprilie 1989

MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA
NR. c-49

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

UN IMPERATIV AL EPOCII CONTEMPORANE

Democratizarea vieții politice internaționale

Din actualitatea săptămânii

Reuniuni financiare

NAMIBIA

Debut de nouă etapă
pe calea realizării
acordului privind independența

BUENOS AIRES
În perspectiva
alegerilor prezidențiale

DOSARE CARE ACUZĂ
N.S.A. — din culisele
spionajului electronic

1000+1

POȘTA REDACȚIEI

NAȚIUNILE UNITE

și cerința soluționării marilor probleme ale omenirii

Analiza realistă, științifică, novatoare a conținutului și caracteristicilor epocii contemporane, a marilor mutații politice, sociale și naționale din lume se înscrie ca o contribuție profund creatoare și originală a președintelui Nicolae Ceaușescu la descifrarea evoluțiilor lumii în care trăim, la evidențierea forțelor motrice, contradicțiilor și tendințelor obiective ce străbat deceniile acestui sfârșit de secol.

Sintezele strălucite ale președintelui Nicolae Ceaușescu asupra proceselor social-politice din lumea de azi, concluziile care conduc la înțelegerea unei teorii coerente asupra dezvoltării contemporane, concepția privind necesitatea așezării, pe baze noi, democratice, a ansamblului relațiilor dintre state conturează un tablou veridic al epocii noastre și, concomitent, oferă răspunsuri clare, viabile, la marile probleme care frământă omenirea.

În ultimii ani, s-au produs importante mutații în arena mondială, s-a afirmat lupta pentru consolidarea independenței naționale a popoarelor care s-au eliberat de dominație colonială, de asuprirea străină. În același timp, în lume au avut loc o serie de acțiuni ale forțelor reacționare, adepte ale politicii de forță, asuprire și ingerințe în viața altor popoare, care nu acceptă schimbările produse în viața internațională, tendința generală de dezvoltare a omenirii pe calea progresului și independenței.

Șeful statului român are meritul de a fi sesizat importanța istorică a procesului revoluționar de eliberare națională a popoarelor, de lichidare a sistemului colonial, a oricăror forme de asuprire și dominație, formulând teza, de valoare strategică, a necesității imperative a stabilirii și dezvoltării unor relații de tip nou între statele lumii, a democratizării raporturilor internaționale. În noile condiții existente în viața internațională, — subliniază conducătorul partidului și statului român — vechile raporturi dintre state, bazate pe forță și dominarea celui mai slab de către cel mai puternic, pe inechitate și exploatare, pe asuprirea unui popor de către altul, nu mai corespund cerințelor dezvoltării și progresului istoric, au devenit un grav anacronism și, prin urmare, se cer înlocuite prin raporturi interstatuale calitative noi, de deplină egalitate în drepturi, de respect al independenței și suveranității naționale, care să permită înflorirea pleneră, liberă a fiecărei națiuni de pe planeta noastră. Aceleași exigențe sînt relevate și de actuala criză mondială, care cuprinde toate laturile vieții economico-sociale, demonstrînd, cu putere, că vechile raporturi dintre state nu mai corespund noilor cerințe de pe plan mondial, interesului vital al dezvoltării de sine stătătoare a fiecărei națiuni, exigențelor revoluției tehnico-științifice, nu mai pot oferi soluții corespunzătoare — în interesul tuturor popoarelor, al progresului general — la problemele de o mare complexitate ce preocupă lumea contemporană.

Pornind de la această analiză științifică, președintele Nicolae Ceaușescu a formulat teza potrivit căreia profundele transformări revoluționare naționale și sociale din lumea contemporană reclamă, ca un obiectiv cardinal al dezvoltării social-istorice a omenirii, necesitatea democratizării

atît a vieții interne a popoarelor, cît și a raporturilor dintre state, în ansamblul lor. Pe plan internațional, idealurile democratice animă lupta forțelor înaintate, progresiste, a popoarelor, pentru eliminarea vechii politici bazate pe forță, asuprire și dominație și înlocuirea acesteia printr-o politică nouă, democratică, menită să asigure realizarea dreptului sacru al popoarelor la existență și dezvoltare de sine stătătoare, fără amestec din afară.

Într-o abordare de ansamblu, complexă și multilaterală, lucrările teoretice, expunerile, cuvîntările, declarațiile, interviurile și celelalte luări de poziție ale președintelui Nicolae Ceaușescu relevă, cu maximă limpezime, între factorii care impun necesitatea democratizării raporturilor dintre state și facilitează înaintarea graduală către aceste obiective de însemnătate vitală pentru toate națiunile, rolul deosebit de important ce revine O.N.U. și altor organizații internaționale guvernamentale și neguvernamentale în promovarea și instaurarea unor relații noi, de egalitate, echitate și justiție, de încredere, respect reciproc și colaborare, în soluționarea problemelor majore cu care se confruntă omenirea. Formulînd această exigență, șeful statului român pornește de la faptul că Organizația Națiunilor Unite este cel mai reprezentativ for internațional, numărînd astăzi 159 de state membre, adică, practic, aproape toate statele independente ale lumii, și că principiile și obiectivele nobile înscrise în Cartă oferă un cadru propice pentru dezbateră deschisă, aprofundată a marilor probleme ale vieții internaționale, cu participarea — în condiții de egalitate — a tuturor membrilor săi. În acest spirit, România s-a pronunțat și se pronunță, cu consecvență, pentru creșterea rolului și eficacității Națiunilor Unite, prezentînd, în acest sens, un cuprinzător document, în 1975, reluat și îmbogățit pe parcursul anilor.

În concepția președintelui Nicolae Ceaușescu, ca urmare a mutațiilor ce s-au produs și se produc în lume, a afirmării din ce în ce mai viguroase a voinței popoarelor de a fi pe deplin stăpîne pe destinele lor, a creșterii rolului țărilor mici și mijlocii, nealiniat, în curs de dezvoltare pe plan mondial, politica de egalitate și colaborare, de soluționare, în chip nou, democratic, a problemelor, cu participarea în condiții de egalitate a tuturor statelor, se afirmă tot mai mult, constituie o caracteristică a epocii noastre, în opoziție cu vechea politică de forță și dictat, de menținere și reîmpărțire a lumii în zone și sfere de influență și dominație, de reglementare a problemelor internaționale în grupări restrînse și închise de state.

Sînt, acestea, rațiunile pentru care președintele Nicolae Ceaușescu a formulat — în ansamblul concepției sale de politică externă — cerința obiectivă privind necesitatea creșterii rolului organizațiilor internaționale, și în primul rînd al O.N.U., în edificarea unei păci și securități internaționale autentice, în rezolvarea echitabilă și justă a problemelor ce frământă popoarele, ținînd seama și de faptul că Organizația Națiunilor Unite, — așa cum sublinia șeful statului român — „cu toate imperfecțiunile, constituie singurul organism ce poate contribui la soluționarea

democratică a problemelor care preocupă astăzi omenirea”. Așadar, în viziunea conducătorului partidului și statului nostru, O.N.U. constituie unul din mijloacele importante de care dispune umanitatea pentru examinarea și rezolvarea în comun a problemelor majore, de interes general, pentru promovarea idealurilor de progres și libertate ale popoarelor, a înțelegerii și colaborării între toate statele în necesarele eforturi de apărare a bunului suprem al oamenilor de pe planeta noastră — pacea.

Prin însăși menirea sa, Națiunile Unite — ca tribună democratică, cu vocație universală — le revine datoria de a aborda, în spiritul unei noi gândiri, al afirmării plenare a principiilor noi de relații între state, problemele reale care confruntă omenirea, acele probleme în a căror rezolvare sînt interesate toate statele, probleme care, prin semnificația și amploarea lor, pot crea cele mai adecvate baze de dezbateră și soluționare, în consens cu interesele de pace, colaborare și dezvoltare ale tuturor națiunilor.

Obiectivul vital al instaurării unei păci trainice în lume reclamă în concepția României, asigurarea participării în condiții de deplină egalitate a tuturor țărilor — mari, mijlocii și mici — la viața internațională, fără nici un fel de discriminare, indiferent de orînduire socială, de nivel de dezvoltare, potențial economic sau militar, de apartenență sau neapartenență la alianțele politico-militare existente. Filosofia românească, elaborată de președintele Nicolae Ceaușescu, despre democratizarea raporturilor internaționale, respinge categoric afirmațiile, teoriile și ideile preconceptuate, care reflectă un mod de gîndire perimat, care neagă rolul important al statelor mici și mijlocii în viața mondială sau concep rolul acestor state de o manieră simplistă, văzînd în ele o „masă de manevră” ori simpli pionii pe un eșichier internațional dominat de un grup restrîns de mari puteri.

Într-o lume interdependentă, cerința unei autentice democratizări a vieții internaționale impune acțiuni convergente, de factură globală, pentru soluționarea marilor probleme, cu participarea și în interesul tuturor statelor. Oricît de mari ar fi răspunderile, potențialul și influența unei țări sau altele sau ale unui grup de țări, aceste probleme nu își pot afla rezolvarea decît cu aportul nemijlocit al tuturor statelor.

Acestea sînt țelurile însuflețitoare în numele cărora, dincolo de orice îngustimi ori limitări, de orice prejudecăți ori interese înguste, forțele realiste, democratice de pretutindeni sînt chemate, mai mult ca oricînd, să-și unească eforturile pentru a determina o cotitură radicală în politica statelor, pentru a impune trecerea la un proces autentic de dezarmare și a salvagarda pacea. În numele acestor țeluri, poporul român este ferm hotărît, așa cum a reafirmat președintele țării, să nu precupească nimic, să conlucreze activ și solidar cu celelalte state ale lumii, cu forțele înaintate de pe tot globul, pentru a se asigura instaurarea unei păci trainice pe întreaga planetă.

„LUMEA”

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a ministrului de externe al Republicii Orientale a Uruguayului, Luis Barrios Tassano

„Întreaga mea considerație pentru concepția politică a președintelui Nicolae Ceaușescu privind problemele internaționale”

Convorbire cu Luis Barrios Tassano

ministrul afacerilor externe al Republicii Orientale a Uruguayului

Ne-a vizitat țara, săptămîna trecută, Luis Barrios Tassano, ministrul afacerilor externe al Republicii Orientale a Uruguayului.

Cel mai important moment al vizitei oficiale a oaspetelui uruguayan în țara noastră l-a constituit primirea sa de către președintele Nicolae Ceaușescu, prilej de abordare a stadiului relațiilor bilaterale, a unor aspecte ale vieții internaționale.

Luis Barrios Tassano a avut, de asemenea, convorbiri la Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale și a vizitat obiective social-culturale și edilitare din București. La încheierea șederii sale în România, oaspetele a avut amabilitatea de a ne acorda un interviu.

— Ați fost primit, domnule ministru, de președintele Nicolae Ceaușescu. Care sînt impresiile dumneavoastră după această întrevvedere și care au fost principalele probleme abordate cu acest prilej?

— Întrevederea cu președintele Nicolae Ceaușescu a fost foarte cordială, generoasă și amplă. Șeful statului român m-a primit cu multă căldură și simpatie, iar întrevederea cu domnia-sa mi-a trezit aceleași calde sentimente. Doresc să exprim întreaga mea considerație și respectul față de concepția politică a președintelui Nicolae Ceaușescu privind soluționarea problemelor vieții internaționale.

Cu prilejul primirii la șeful statului român, am discutat despre stadiul relațiilor dintre cele două țări ale noastre, despre posibilitatea și, de asemenea, despre necesitatea de a extinde aceste raporturi pe toate planurile: politic, cultural, comercial. În

toate aceste domenii există posibilități încă nevalorificate de lărgire a schimburilor bilaterale. Am fost de acord asupra necesității de a se realiza un asemenea important obiectiv. În acest spirit, de altfel, în convorbirile avute cu miniștrii români ai afacerilor ex-

român. Vizita mea în țara dumneavoastră a fost scurtă, dar deosebit de intensă. Cred că aceasta reprezintă un pas foarte pozitiv în consolidarea relațiilor noastre bilaterale, de la care, în mod sigur, ambele noastre popoare au multe de sperat.

— În ce privește identitatea punctelor de vedere asupra vieții internaționale, la care v-ați referit, care sînt principalele aspecte ce au pus-o în evidență?

— Este vorba, de pildă, de problema dezarmării. Am arătat domnului președinte interesul cu care privește Uruguayul, ca și România, negocierile de la Viena asupra reducerii armamentelor convenționale și am exprimat speranța noastră de a se ajunge realmente la un acord general-acceptabil, care să satisfacă toate părțile. De precizat, aici, că România și Uruguay manifestă aceeași sensibilitate, aș putea spune, față de problematica dezarmării în general. Ambele țări sînt de acord asupra necesității denuclearizării planetei, ca și asupra imperativului de a se elimina, de pe suprafața pămîntului, pericolul pe care îl reprezintă armele

● „Un pas foarte pozitiv în consolidarea relațiilor româno-uruguayene”

● „România și Uruguayul manifestă aceeași sensibilitate față de problematica dezarmării”

● „A fost subliniată coincidența punctelor de vedere asupra temelor celor mai arzătoare ale actualității internaționale”

terne și cooperării economice internaționale am stabilit căile de lărgire a raporturilor noastre bilaterale pe multiple planuri.

Am avut, de asemenea, cu șeful statului român un larg schimb de opinii asupra problematicii vieții internaționale. Este de remarcat faptul că, în aproape toate temele de politică internațională pe care le-am abordat, am constatat o identitate a pozițiilor și punctelor de vedere. Aș dori, în acest cadru, să-mi exprim deosebita satisfacție de a fi avut prilejul unei întrevederi cu președintele Nicolae Ceaușescu. De asemenea — de a fi purtat convorbiri cu membri ai guvernului

chimice. De asemenea, avem aceleași poziții în ceea ce privește necesitatea soluționării conflictelor regionale, de către părțile implicate, exclusiv pe calea negocierilor și a dialogului. În acest spirit, am discutat despre criza din America Centrală, unde, în egală măsură, am identificat o serie de poziții comune. În cursul convorbirii a fost subliniată, astfel, coincidența punctelor de vedere asupra temelor celor mai arzătoare ale actualității internaționale.

— România este membră a „Grupului celor 77”. Cum apreciați contribuția, în cadrul acestui organism, a țării noastre?

— Uruguayul are statut de observator în cadrul „Grupului celor 77”. Cunoaştem, deci, şi apreciem contribuţia şi eforturile României la afirmarea integrităţii şi identităţii acestui organism. România are, aş spune, un rol de prim ordin în cadrul „Grupului celor 77”, pe care îl apreciem ca atare, respectiv o contribuţie importantă, serioasă, responsabilă.

— Cum apreciaţi, domnule ministru, evoluţiile politice de pe continentul latino-american în direcţia adâncirii procesului democratic din regiune ?

— Încercăm să consolidăm acest proces, care, în ultimii ani, a cunoscut o puternică afirmare. Asemenea evoluţii se manifestă în cea mai mare parte a statelor latino-americane ; ţările unde ele nu sînt definitiv afirmate se află în curs de a realiza acest obiectiv. Desigur, respectivul proces cere, ca bază de sprijin, o dezvoltare economică susţinută, în creştere, iar noi ne aflăm angajaţi în asigurarea condiţiilor necesare pentru ca această dezvoltare să nu fie afectată de povara datoriei externe. Reprezintă o problemă pe care ţara dumneavoastră este pe punctul de a o depăşi, achitându-şi toate datoriile. Noi nu sîntem încă în măsură să realizăm această ; ne aflăm în nlin proces de negocieri cu ţările creditoare.

Rezolvarea problemei datoriei externe constituie o cerinţă imperioasă pentru crearea condiţiilor necesare asigurării unei dezvoltări economice corespunzătoare şi, prin aceasta, a realizării unei stabilităţi a procesului democratic de pe continent. Principalul obstacol în calea atingerii obiectivelor democratizării îl constituie, în multe ţări ale lumii, tocmai instabilitatea economică. Lipsa creşterii economice creează dificultăţi şi tensiuni sociale, ceea ce destabilizează eforturile în direcţia unor procese democratice durabile. În ceea ce ne priveşte, credem că, în prezent, lucrurile au mai evoluat, iar climatul în care se discută despre problema datoriei externe este, acum, mai favorabil decît în urmă cu cîţiva ani. Există o mai mare înţelegere faţă de complexitatea acestei probleme, a faptului că ea nu se reduce la aspectele financiare, ci are importante implicaţii politice şi sociale. Aceasta contribuie la mai multă flexibilitate în căutarea necesarelor soluţii, în direcţia asigurării dezvoltării economice a ţărilor noastre şi, pe această bază, a consolidării procesului democratic din regiune.

— Referitor la criza din America Centrală, care credeţi că sînt condiţiile necesare unei reglementări durabile ?

— Condiţiile sînt cele prevăzute de acordurile de pace „Esquipolas II”, pe care Uruguayul le sprijină împreună cu celelalte state membre ale „Grupului celor opt”. În esenţă, aceste condiţii sînt : o rapidă „centro-americanizare” a problemei, respectiv să înceteze orice amestec străin în regiune ; în al doilea rînd, neînţelegerile dintre state sau din interiorul acestora trebuie reglementate prin negocieri şi dialog ; în sfîrşit, este vorba de un proces de democratizare a tuturor ţărilor din zonă, astfel încît să se asigure o mai mare participare a voinţei populare la definirea principalelor obiective şi evoluţii naţionale.

— Ce impresii v-a lăsat, domnule ministru, vizitarea oraşului Bucureşti ?

— Am cunoscut, parcurgînd Bucureştiul, un oraş deosebit, un oraş al spaţiilor largi, unde construcţiile se îmbină armonios cu zonele verzi, într-un perfect echilibru. În ce priveşte Centrul civic al Capitalei, consider că este un adevărat monument ; eu nu am văzut în prea multe ţări din lume asemenea ansamblu arhitectural. De asemenea, am constatat amploarea construcţiilor de locuinţe ; în condiţiile locuinţelor deja existente, se construieşte, în continuare, ceea ce este remarcabil. Toate acestea reprezintă rodul muncii oamenilor, constituie expresii ale marilor realizări ale României.

**Declaraţii consemnate de
Anca Voican**

Imperativul aşezării pe baze noi, democratice, a relaţiilor dintre state

Într-o lume de o mare diversitate, a interdependenţelor ce se afirmă în toate sferile în care se realizează şi operează legăturile dintre state şi popoare, România se afirmă ca promotor activ al dezvoltării relaţiilor şi dialogului direct cu toate statele lumii. România întreţine şi dezvoltă relaţii normale cu toate statele, fiindu-i străine orice orientări şi poziţii de conjunctură. Dinamica pronunţat ascendentă a legăturilor externe ale României în ultimul sfert de veac (în 1965, ea întreţinea relaţii diplomatice cu 67 de state, iar astăzi ansamblul raporturilor sale politice şi economice cuprinde 155 de state situate pe toate continentele) este, fără îndoială, o rezultantă a politicii de largă deschidere internaţională, care s-a concretizat în promovarea legăturilor de conlucrare cu toate statele, indiferent de mărimea, natura orînduirii sociale, putere economică sau militară, apartenenţa la o alianţă sau alta ori zonă geografică. În cadrul amplului dialog cu toate statele lumii, promovat după 1965 de preşedintele Nicolae Ceauşescu, contactele directe şi convorbirile, la nivel de şefi de stat, inclusiv cu reprezentanţii marilor puteri, au condus la o mai bună cunoaştere şi înţelegere, la afirmarea, dincolo de reticente şi rezistenţe, a unor puncte de vedere realiste, care exprimă, în esenţa lor, poziţiile şi interesele categoriei de state mici şi mijlocii.

Însăşi practica politicii externe româneşti demonstrează că, în lumea de azi, fiecare naţiune — mare, mică sau mijlocie — este chemată să aducă — şi poate aduce — o contribuţie importantă la soluţionarea problemelor mondiale, că nici o problemă a contemporaneităţii nu-şi poate găsi o rezolvare durabilă şi echitabilă decît cu participarea tuturor statelor, în condiţiile acceptării şi respectării drepturilor şi intereselor lor legitime. Fireşte, aşa cum atestă experienţa istorică, puterilor mari le revine un rol deosebit în abordarea problemelor politice şi economice mondiale, ele fiind chemate să contribuie la reglementarea lor echitabilă, prin luarea în considerare a intereselor tuturor. În acelaşi timp, nu se poate face abstracţie de faptul că evasimajoritatea statelor lumii sînt mici şi mijlocii — din rîndul cărora face parte şi România — şi că acestea au dreptul de a-şi spune cuvîntul, de a-şi exprima poziţia în problemele contemporane.

În epoca noastră, nu mai pot fi practicate regulile anacronice ale jocurilor de culise prin care soarta statelor mici şi mijlocii să fie hotărîtă de cîteva state mari. Experienţa istorică a României, a poporului român, ca de altfel şi a altor state şi popoare, atestă efectele profund dăunătoare ale politicii de forţă şi dictat.

În viziunea României, în actualele împrejurări internaţionale, întreaga configuraţie a relaţiilor mondiale trebuie astfel structurată, încît să asigure eliminarea oricăror privilegii, să faciliteze şi să asigure largă participare a tuturor ţărilor la procesul desfăşurării unei vieţi internaţionale normale, sănătoase. „Trebuie să se pună capăt politicii de mare putere, de hegemonie şi de amestec sub orice formă în treburile interne ale ţărilor mici şi

mijlocii — sublinia preşedintele Nicolae Ceauşescu. Interesele colaborării mondiale cer să se pună capăt presiunilor şi sancţiunilor economice, să se respecte neabătut principiile egalităţii şi echităţii în relaţiile dintre state. Nimeni, nici un stat, oricît de mare ar fi, nu-şi poate aroga dreptul de a dicta ce trebuie să facă sau să nu facă un alt stat. Este necesar să se pună capăt cu desăvîrşire politicii de forţă şi dictat”. În condiţiile în care, în politica mondială, în afara geometriei clasice a centrelor de putere, au apărut noi factori semnificativi, lumea nu mai poate fi dirijată dintr-unul sau două centre, sau de un grup restrîns de state. În acest context internaţional nou, se manifestă, cu tot mai multă vigoare, ponderea statelor mici şi mijlocii, ceea ce confirmă aprecierea României cu privire la promovarea rolului crescînd al acestor ţări pe arena mondială, cu privire la tendinţa tot mai evidentă de descentralizare a puterii în sistemul internaţional, de democratizare a ansamblului vieţii mondiale.

Înfăptuirea politicii de destindere şi cooperare are loc în condiţiile existenţei unor deosebiri de păreri — uneori fundamentale — între ţări, izvorite în primul rînd din diferenţele de orînduire socială sau din modul diferit de interpretare a fenomenelor şi evenimentelor care au loc în lume. Este, însă, tot atît de adevărat că asemenea deosebiri nu trebuie să împiedice, ci, dimpotrivă, reclamă angajarea unui dialog constructiv pentru o mai bună cunoaştere a punctelor de vedere şi pentru identificarea domeniilor în care înţelegerea este posibilă. Dezvoltarea relaţiilor politice, a colaborării economice, tehnico-stiinţifice, culturale şi în alte sfere între state aparţinînd unor sisteme politico-sociale diferite nu înseamnă, desigur, acceptarea politicii şi punctelor de vedere contrare propriei orientări. Important este, însă, că intensificarea relaţiilor, a contactelor, a schimburilor de păreri oferă posibilitatea de a găsi soluţii acceptabile atît pentru problemele de interes reciproc, cît şi pentru problemele internaţionale aflate în suspensie.

O elocventă ilustrare a acestei poziţii de principiu, dincolo de orice conjuncturalism, a constituit-o, stabilirea, în ianuarie 1967, a relaţiilor diplomatice între România şi R. F. Germania, act de pionierat, expresie a politicii de deschidere, căreia evoluţiile ulterioare i-au confirmat influenţa pozitivă asupra cursului general spre destindere în viaţa continentului european şi a lumii. La fel ca şi în cazul evoluţiilor pozitive petrecute pe continentul european, România a sprijinit activ procesul general de normalizare, pe baze principiale, a relaţiilor dintre state avînd orînduirii sociale diferite. Evoluţiile ulterioare, cu precădere cele din momentul actual, confirmă pe deplin justetea şi realismul unor asemenea orientări, dovedindu-se virtuţile dialogului, faţă de situaţiile de confruntare sau de lipsă a relaţiilor de un fel sau altul.

Dacă sfera politicului a reprezentat, la un moment dat, aria în care au acţionat, cu precădere, factorii de presiune din partea unor mari puteri, la ora actuală, domeniul economic constituie, din ce în ce

mai mult, terenul în care interesele egoiste, imperialiste ale unor mari puteri nu încetează să perturbe viața internațională. În discuțiile și negocierile privind acordarea de facilități economice reciproce, România, dincolo de orice interese imediate, nu a cedat niciodată presiunilor sau condiționărilor, afirmând, în mod judicios, că asemenea reglementări nu sînt și nu pot fi privite în nici un fel ca un act filantropic unilateral, că ele trebuie înțelese și aplicate ca măsuri și modalități de promovare a relațiilor economice și financiare în interes reciproc. Iată de ce România se pronunță și acționează pentru înlăturarea barierelor și discriminărilor în relațiile economice internaționale, pentru generalizarea acordării reciproce a clauzei națiunii celei mai favorizate, văzînd în aceasta o necesitate imperioasă pentru dezvoltarea colaborării economice mondiale pe baze sănătoase.

Consecvență abordării principale a raporturilor sale interstatuale inclusiv în ce privește relațiile cu țările socialiste, în cadrul C.A.E.R. și al Tratatului de la Varșovia, România se pronunță și acționează neabătut — și pe acest plan — pentru afirmarea politicii de independență și suveranitate, de egalitate în drepturi și avantaj reciproc, împotriva oricăror tendințe care ar putea leza acest ansamblu de principii noi, cu valoare universală și general-obligatorie.

Aflăte în deplină concordanță cu principiile de drept internațional, cu spiritul nou, democratic, ce trebuie să guverneze raporturile dintre toate statele, punctele de vedere românești s-au afirmat, dincolo de orice dificultăți și obstacole, viața demonstrînd, cu putere, viabilitatea principiilor pe care ele se bazează, forța lor iradiantă, incapacitatea de a le fi blocată aplicarea printr-o politică neconformă realităților și exigențelor reclamate de evoluția normală a vieții internaționale.

În consens cu cerințele obiective ale dezvoltării social-politice contemporane, România a militat și militează, cu vigoare, pentru respectarea strictă în relațiile dintre state, a marilor comandamente ale dreptului, eticii și justiției internaționale, pentru așezarea fermă a colaborării interstatuale pe principii echității și legalității. Avînd, ca punct firesc de pornire, salvagardarea intereselor sale vitale, care coincid cu interesele perene de pace, progres și bună înțelegere ale întregii umanități, România promovează statornic, în politica sa externă, conceptul, de înaltă valoare politico-juridică, al respectării drepturilor legitime ale tuturor statelor — mari, mici sau mijlocii. Este convingerea fermă a României că, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră, se poate ajunge numai dacă în viața internațională se instaurează și se promovează un nou tip de relații, profund democratice, fundamentate, înainte de toate, pe respectarea deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, dreptului fiecărei națiuni de a-și alege liber calea dezvoltării, fără nici un amestec din afară, avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințare cu forța. Activitatea intensă desfășurată de România pentru respectarea principiilor chemate să cirmuiască ansamblul raporturilor interstatuale reprezintă o grăitoare expresie a convingerii exprimate, în cuvinte pline de adevăr, de președintele Nicolae Ceaușescu, atunci cînd declara: „Noi considerăm că, într-un anumit sens, aceste principii sînt pentru societatea omenescă de astăzi, pentru relațiile de colaborare în lume, așa cum sînt apa și aerul pentru existența omului. Cum am putea să renunțăm la apă și la aer? Ar însemna să renunțăm la viață. Nu, nu putem renunța la aceste principii, pentru că ele constituie condiția vieții noastre independente și libere, condiția vieții independente și libere a tuturor națiunilor“.

Faptul că România promovează și aplică principiile unanim recunoscute ale dreptului internațional în relațiile sale cu toate statele lumii — indiferent de mărime, de putere militară ori economică sau de orînduire socială — reflectă elocvent ideea egalității de tratament pe care o practică cu țări vecine, din Europa sau de pe alte continente. România subliniază că sfera de acțiune a noilor principii este universală, că ea nu poate fi, în nici un caz, limitată la raporturile dintre state cu orînduire sociale diferite sau doar la raporturile dintre statele mici și mijlocii. Un rol de prim ordin în promovarea acestor principii revine țărilor socialiste, chemate să ofere un model de raporturi profund democratice, cu putere de exemplu pentru toate statele lumii. Exemplul trebuie să-l constituie, după părerea țării noastre, tocmai consecvența și fermitatea în aplicarea acestor principii, concordanța deplină între vorbe și fapte, între enunțarea normelor consacrate, pe de o parte, și practica raporturilor reciproce, pe de altă parte.

România pornește, în mod constant, de la realitatea că noua orînduire se construiește în condiții diferite de la o țară la alta, că revine fiecărui popor dreptul și îndatorirea de a-și alege independent și suveran căile edificării societății proprii. Viața însăși a demonstrat că nu există tipare general-valabile în construcția internă, nimeni neputînd să-și aroge „dreptul“ de a da „lecții“ asupra soluționării unei probleme sau a alteia. A trecut de mult vremea „modelului unic“, vremea cînd se preconizau anumite „rețete“ sau „căi“ cu valoare generală. Iar în momentul cînd în relațiile dintre state apar probleme, puncte de vedere diferite, acestea trebuie discutate — subliniază România — în mod deschis, pornindu-se întotdeauna de la ceea ce servește apropiării și înțelegerii reciproce, căutîndu-se, prin eforturi comune, căile de soluționare constructivă a problemelor în care există deosebiri de păreri. Și este un motiv de legitimă satisfacție că, în confruntare cu timpul, cu situații dintre cele mai diverse, deseori potrivnice, punctele de vedere românești, pozițiile consecvente ale țării noastre, rezistența ei față de orice presiuni au avut câștig de cauză.

În condițiile cînd scena mondială este marcată de discrepanțele de putere în sistemul internațional, de tendințele unor state, în special mari puteri, de a încălca normele de conduită general-recunoscute sau de a le diminua importanța ca reguli de comportament în relațiile reciproce, cînd se manifestă acțiuni ce tind să atragă anumite țări mici sau mijlocii în zonele de influență ale unor state mari, România se manifestă, atît la nivel principal cît și practic, ca un adversar hotărît al politicii de mare putere, al oricăror tendințe de nesocotire a drepturilor fundamentale ale popoarelor, împotriva politicii de dominație și dictat.

În mod constant, România a condamnat orice act agresiv, intervenție militară sau de altă natură, folosirea forței în general, s-a situat permanent de partea celor ce își apărau dreptul la existență liberă.

Eliminarea definitivă a tuturor manifestărilor generate de politica de forță și dictat presupune elaborarea și punerea în aplicare a unui ansamblu de măsuri în domeniul politic, militar, economic, social, menite să asigure curmarea factorilor de tensiune, înlăturarea oricăror forme de presiune. Este vorba, în primul rînd — apreciază România — de oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri concrete de dezarmare.

Ținînd seama că, în domeniul dezarmării, nu s-au înregistrat progresele dorite, ci, dimpotrivă, cursa înarmărilor se desfășoară pe mai departe nestînjinit, că armamentele de toate genurile — nucleare, chimice, convenționale — continuă să fie dezvoltate și perfecționate, România se si-

tuează pe poziția abordării problematicei dezarmării într-o viziune globală, într-o concepție unitară, de ansamblu. Căci, așa cum pe bună dreptate apreciază țara noastră, pacea, independența popoarelor nu pot fi asigurate doar prin eliminarea unor sau altora din aceste arme; a proceda așa ar însemna să se deschidă calea creării de centre de putere care să-și impună dominația asupra lumii. Numai lichidarea concomitentă a armelor nucleare, chimice și a altor arme de distrugere în masă reprezintă garanția că asemenea posibilități nu vor apărea.

Evident, nu este deloc ușoară sarcina înlăturării vechilor tipare de gîndire, a structurilor internaționale perimate, a încercărilor marilor puteri de monopolizare a aparatului de decizie din cadrul sistemului internațional. O nouă abordare și practică internațională impun, de aceea, în opinia României, imperativul stringent al democratizării vieții internaționale, în sensul antrenării întregii comunități mondiale la dezbateră și soluționarea problemelor lumii contemporane, pe baza unor relații de deplină egalitate. Iată de ce, participînd la activitățile organizațiilor și reuniunilor internaționale, România a promovat, cu consecvență, ideea perfecționării continue a mecanismului relațiilor dintre state, a evidențiat necesitatea democratizării structurilor și a adoptării deciziilor. Sînt relevante, în acest sens, eforturile depuse de România la O.N.U., în toate fazele Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, în cadrul altor forumuri, pentru ca negocierile să se desfășoare pe baze democratice, care să permită accesul tuturor statelor la dezbateră și reglementarea marilor probleme ce confruntă omenirea.

Gravele probleme generate de flagelul subdezvoltării — rezultat al politicii spoliatorii, practicate de țări occidentale dezvoltate, al politicii de jaf a capitalului financiar, al marilor monopoluri internaționale —, ca și cerințele instaurării unei noi ordini economice mondiale pun în evidență, în concepția României, imperative ce își au izvorul tot în democratizarea vieții internaționale. Pornind de la realitatea că decalajele dintre țările bogate și țările sărace continuă să se accentueze, că în urma politicii monetar-financiare, practicate îndeosebi de Statele Unite, au crescut considerabil datorile țărilor în curs de dezvoltare, că tratativele purtate pînă acum sub denumirea Nord-Sud nu au dus la nici un rezultat, România preconizează făurirea unor noi relații economice din care să fie definitiv eliminate inechitățile, pozițiile dominante, mecanismele care perpetuează supremația marilor puteri industriale, menținînd țările în curs de dezvoltare într-o situație de flagrantă inegalitate.

„Trebuie să se pornească de la faptul — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu — că problemele politice, economice, sociale, dezarmarea și pacea nu se pot soluționa numai de cele două mari superputeri sau numai de cîteva state, că la rezolvarea lor trebuie să participe activ toate statele, fără nici o deosebire. Aceasta reprezintă, de altfel, una din cerințele noii gîndiri și noii politici în viața internațională“.

În ce o privește, România este ferm hotărîtă să participe susținut, și în viitor, la eforturile pentru pace, securitate și dezarmare, să dezvolte continuu colaborarea cu toate statele lumii — indiferent de mărime, putere sau orînduire socială —, cu toate popoarele, în lupta pentru o politică nouă, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, care să asigure dezvoltarea independentă și liberă a fiecărei națiuni, bunăstarea și progresul întregii omeniri.

N. Pătrașcu

Opțiuni politice, noi contacte diplomatice

Eveniment de certă rezonanță, alegerea conducătorului palestinian, Yasser Arafat, de către Consiliul Central al O.E.P., în funcția de președinte al Statului Independent Palestina, reprezintă un nou și important moment în evoluțiile recente, legate de procesul de afirmare a cauzei palestinienilor. Secondat de alegerea șefului Departamentului Politic al O.E.P., Faruk Kaddoumi, în funcția de ministru de externe, acest act — se afirmă în cercurile palestinienilor — pune bazele formării structurilor instituționale ale noului stat.

Semnificativ, acest eveniment — urmînd proclamării, în noiembrie trecut, a Statului Independent Palestina și recunoașterii lui de către marea majoritate a țărilor — se înscrie într-o amplă rețea de demersuri și contacte politice — în zonă și în afara ei — vizînd soluționarea problemei palestinienilor și, în general, a conflictului arabo-israelian.

Înainte vizitei pe care o întreprinde în Statele Unite, președintele egiptean, Hosni Mubarak, s-a întîlnit, la Cairo, cu regele Fahd al Arabiei Saudite, în cadrul convorbirilor fiind reafirmată opinia potrivit căreia convocarea unei conferințe internaționale, sub egida O.N.U., cu participarea celor cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate și a tuturor părților implicate în conflictul arabo-israelian, inclusiv a O.E.P., reprezintă un mijloc recunoscut pe plan internațional pentru instaurarea unei păci durabile și juste în regiune. La încheierea dialogului la nivel înalt americano-egiptean, în cadrul unei conferințe de presă, președintele Bush și-a exprimat — potrivit agenției „EFE” — un sprijin condiționat față de o conferință internațională de pace și s-a pronunțat pentru încetarea ocupației israeliene asupra teritoriilor arabe. „Securitatea pentru Israel, încetarea ocupației și îndeplinirea drepturilor politice palestinienilor” sînt obiectivele unui acord global de pace în Orientul Mijlociu, pentru a cărui realizare o conferință internațională „adevrat structurată și la momentul potrivit” ar putea juca „un rol util”, a apreciat șeful Executivului american. La rîndul său, exprimîndu-și „optimismul și speranța”, președintele Mubarak a subliniat că „situația actuală favorizează, mai mult decît oricînd, un efort activ” pentru promovarea procesului de pace în regiune.

Pe plan vest-european, ideea unei conferințe de pace a fost susținută de ministrii de externe ai Danemarcei, Finlandei, Islandei, Norvegiei și Suediei la recenta reuniune de la Torshavn (capitala Insulelor Feroe). Cu acest prilej, s-a cerut Israelului să dea un răspuns grabnic și constructiv la atitudinea pozitivă a O.E.P., în scopul inițierii unui dialog direct cu conducerea palestiniană și pentru găsirea unei soluții juste a conflictului din zonă.

Participarea O.E.P. la procesul de pace este, pe zi ce trece, sprijinită de tot mai multe țări, inclusiv de state care ignorau, pînă mai ieri, rolul acestei organizații în amintita problemă. Semnificativ, în acest sens, este și declarația premierului britanic, Margaret Thatcher, care, într-o alocuțiune rostită la Marrakesh (Maroc), preciza: „În prezent, situația din Orientul Mijlociu este foarte instabilă și nu poate continua să rămîină astfel. A venit timpul — a continuat M. Thatcher — să aibă loc convorbiri bine pregătite și este necesar ca reprezentanții O.E.P. să fie incluși, în mod direct, în dialog, în caz contrar, neexistînd șanse de succes”. Primul ministru al Marii Britanii a relevat, de asemenea, potrivit agenției „TASS”, că problemele Orientului Mijlociu trebuie soluționate fără întîrziere, deoarece acumula-

Yasser Arafat, președintele Statului Independent Palestina

rea continuă de armament în regiune implică pericolul izbucnirii unui nou conflict. Acestei declarații vin să i se alăture sublinierile făcute de ministrul de externe Geoffrey Howe, care, în cadrul unei conferințe de presă, ținută la Manama (Bahrein), a afirmat că Marea Britanie consideră că modalitatea indicată pentru

„Ziua Pămîntului” — puternice demonstrații de protest

În fiecare an, la 30 martie, populația arabă din Israel comemorează evenimentele din primăvara lui 1976, cînd șase arabi au fost uciși de forțele de poliție israeliene, în timp ce protestau împotriva confiscării terenurilor din Galileea. Anul acesta, zeci de mii de arabi, din această regiune de nord a Israelului, au manifestat, potrivit observatorilor, relativ pașnic, în condițiile unei stricte supravegheri din partea poliției. În localitatea Deir Hanna, peste 10 000 de persoane au defilat pe străzi scandînd: „Israel — Palestina: două state pentru două popoare!”, „Nu — ocupației, Da — păcii!”.

În teritoriile arabe ocupate, atmosfera a fost mult mai tensionată, între demonstrații palestinieni și forțele armate israeliene semnalîndu-se numeroase ciocniri. Datorită incidentelor, ce s-au soldat cu victime, autoritățile israeliene au izolat Cisiordania timp de 24 de ore, iar în zona Gaza au fost impuse, pînă la noi ordine, restricții de circulație.

a se ajunge la o reglementare a conflictului arabo-israelian o reprezintă negocierile în cadrul unei conferințe internaționale, sub auspiciile O.N.U. Marea Britanie, a spus G. Howe, va depune toate eforturile diplomatice pentru a convinge Israelul să participe la o asemenea conferință, să răspundă constructiv la noile acțiuni palestinienilor. Șeful Foreign Office-ului a opinat, totodată, că acceptă o întîlnire cu Yasser Arafat, „dar — a ținut, totuși, să precizeze — numai în momentul cînd condițiile vor permite să ne aducem o contribuție cit mai eficientă”. Oricum, de remarcă că, doi din aliații cei mai fideli ai Israelului — Statele Unite și Marea Britanie — s-au detașat de poziția intransigentă a guvernului israelian, care continuă să refuze orice dialog cu O.E.P. La aceasta se adaugă și anunțul oficial potrivit căruia președintele François Mitterrand se va întîlni, în curînd, în capitala Franței, cu Yasser Arafat. (Întrevedere asupra căreia un purtător de cuvînt al premierului Shamir a declarat că guvernul israelian este „profund dezamăgit”). În fine, ministrul de externe canadian, Joseph Clark, a afirmat, în cadrul unei conferințe de presă la Ottawa, că au fost anulate prevederile privind interzicerea stabilirii de contacte la nivel de miniștri sau ambasade între țara sa și O.E.P. El a precizat că guvernul țării sale sprijină ideea participării O.E.P., ca reprezentant al palestinienilor, la procesul de pace în Orientul Mijlociu, totuși — a arătat el, menținînd reticente asemănătoare celor formulate de S.U.A. și de alte state occidentale — nu recunoaște statul palestinian proclamat în noiembrie 1988. De notat, însă, că zilele trecute, la sediul O.N.U., din New York, a avut loc o primă întîlnire oficială între reprezentanți ai Canadei și ai Organizației pentru Eliberarea Palestinei. De asemenea, reamintim, în context, că un număr de 197 de senatori italieni, reprezentînd 61 la sută din Senat, au semnat recent o moțiune în care cer autorităților de la Roma să recunoască statul palestinian. O moțiune similară a fost semnată de 230 de deputați în Camera Deputaților. Cele două moțiuni urmează să fie examinate pînă la sfîrșitul acestei luni.

În condițiile acestor reorientări de poziții, misiunea premierului Shamir la Washington se anunță dificilă. Întîlnirea cu autoritățile americane, care va avea loc săptămîna aceasta, premierul Shamir a declarat, într-un interviu, acordat ziarului „New York Times”, că este gata să organizeze alegeri în Cisiordania și Gaza, în cursul cărora ar urma să fie desemnați reprezentanți ai populației palestinienilor pentru negocieri cu autoritățile israeliene. Relevînd că este dispus să accepte drept interlocutori simpatizanți ai O.E.P., Yitzhak Shamir a precizat — informează agenția „DPA” — că este posibilă organizarea de negocieri numai dacă se va pune capăt revoltei palestinienilor. Israelul este, în principiu, de acord să-și retragă trupele din orașele importante din Cisiordania, însă această măsură, prevăzută în acordurile de la Camp David, nu poate să fie aplicată la începutul procesului de pace, a conchis Y. Shamir. Referindu-se la aceste afirmații, reprezentantul O.E.P. la Washington, Hassan Abdulrahman, a criticat aceste intenții ale Israelului, declarînd că alegerile democratice și ocupația sînt noțiuni ce se „exclud reciproc”.

În perspectiva contactelor diplomatice, reține atenția și decizia regelui Hussein al Iordaniei de a-și devansa vizita în Statele Unite, urmînd să se întîlnească cu președintele George Bush — după ce acesta va fi conferit cu președintele Mubarak și cu premierul Shamir — la 19 aprilie, în loc de 2 mai, cum se prevăzuse inițial.

C. Ștefan

Aplicarea acordurilor — între speranțe și obstacole

Sfârșitul lunii trecute și începutul lui aprilie au plasat Namibia în centrul actualității politice internaționale. La 1 aprilie, așa cum se stabilise prin acordurile semnate la New York (la 22 decembrie 1988), a debutat, oficial, aplicarea Planului O.N.U. (Rezoluția 435) de acordare a independenței Namibiei. Dată fiind importanța deosebită a evenimentului, la cartierul general al Grupului de asistență al O.N.U. pentru perioada de tranziție (UNTAG), de la Windhoek, a avut loc o ceremonie militară a trupelor respective, în timpul căreia a fost arborat drapelul O.N.U. Au fost prezenți la manifestare Martti Ahtisaari, reprezentantul O.N.U. pentru Namibia, care sosise cu o zi înainte în capitala teritoriului, generalul-locotenent Dewan Prem Chand, comandantul UNTAG, și Louis Pienaar, administratorul general (sud-african) al Namibiei. Cu acest prilej, Prem Chand declara că misiunea O.N.U. are drept obiectiv să sprijine crearea unei noi națiuni, precizând că soldații pe care-i comandă sînt hotărîți să îndeplinească misiunea ce le-a fost încredințată.

Astfel, la 10 ani, 6 luni și 5 zile de la adoptarea ei, Rezoluția 435 a Consiliului de Securitate al O.N.U. (cf. caseta alăturată) a fost pusă în aplicare, marcînd debutul procesului de decolonizare a Namibiei, ultimul — și cel mai întins — teritoriu african cu acest statut.

În aceeași zi, la ora 6, ora locală (ora 4 G.M.T.) a intrat în vigoare încetarea focului între Forțele teritoriale sud-vest

africane (SWATF), și combatanții Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO), grupați în Armata Populară de Eliberare a Namibiei. S-a anunțat, totodată, că trupele S.W.A.T.F. urmează a fi dizolvate, membrii lor redevenind civili. Cu o zi înainte, tot în conformitate cu acordurile semnate la New York, la sfîrșitul anului trecut, și ca urmare a unei hotărîri luate în timpul lucrărilor celei de-a doua sesiuni a Comisiei mixte alcătuite dintre reprezentanții Angolei, Cubei și Africii de Sud — desfășurate la Havana, la finele lunii martie —, la Ruacana, localitate situată la frontiera Namibiei cu Angola, a avut loc ultimul schimb de prizonieri între părți, în cadrul căruia au fost eliberați un soldat sud-african, 13 soldați angolezi și alți trei cubanezi. De asemenea, a fost anunțată retragerea și revenirea la Havana a altor 149 de soldați din trupele cubaneze aflate în Angola.

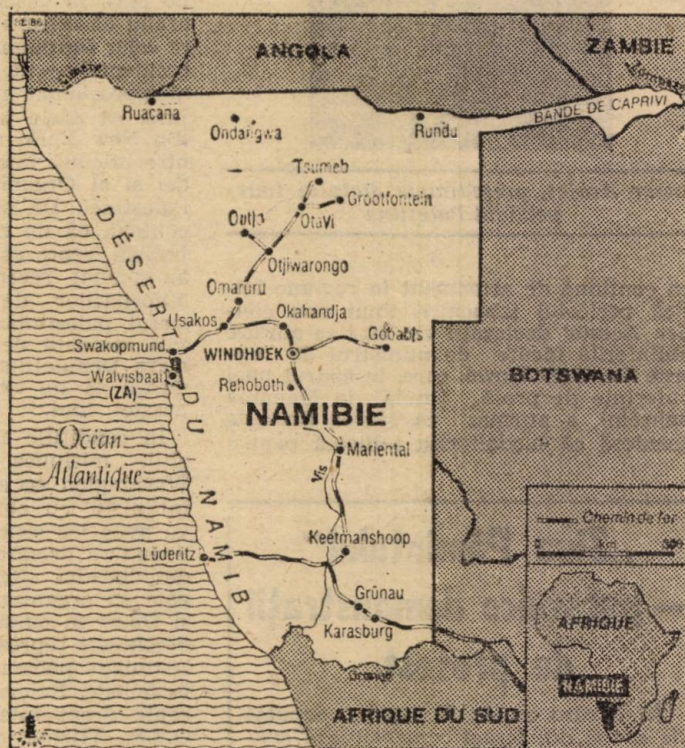
Marcînd debutul procesului decolonizării la o paradă militară, desfășurată în localitatea Okatole, din apropierea frontierei namibiano-angoleze, a vorbit Sam Nujoma, președintele SWAPO, care a declarat, între altele: „Evoluțiile pozitive care au dus la încheierea acordurilor de la New York, în decembrie 1988, — ce au stabilit 1 aprilie drept dată pentru iniție-

zatie comercială cu Namibia, ocupată ilegal de Africa de Sud, marile companii occidentale n-au încetat să investească în teritoriu, îndeosebi în sectorul minier, unde venitul pe capital depășește anual 30 la sută. Subsolul abundă în resurse minerale — între care 15% din rezervele mondiale de uraniu. Cei 32 000 kmp ai coastei sudice, în Oranjemund, reprezintă o zonă bogată în zăcăminte diamantifere dintre cele mai productive din lume. De altfel, regiunea a fost declarată „închisă” de guvernul sud-african: minele sînt exploatare de „Consolidated Diamond Mines” (C.D.M.), filiala cunoscutului „De Beers”. Producția anuală oscilează între unul și două milioane carate. Și alte minereuri abundă. La finele anului 1984, 236 societăți occidentale participau la exploatarea resurselor miniere ale țării. În 1976, cea mai mare mină de uraniu la suprafață din lume a fost deschisă la Rossing. Alături de acționarii britanici din „Rio Tinto Zinc” (46% din capitalul societății exploatare) participă cei sud-africani din „Industrial Development Corporation” (13,20%) și „General Mining” (6,80%), francezii din „Total” (10%), canadieni din „Rio Alcan Mines” (10%). Restul este repartizat între japonezi, vest-europeni și nord-americani.

Industria manufacturieră (10% din P.I.B.) suferă din cauza concurenței sud-africane și a insuficienței pieței locale. Ea este reprezentată, în special, de industria conservelor de pește și carne (vacă și berbec). Rețelele de transport și de telecomunicații, legate de cele ale Africii de Sud, fac din teritoriu un appendice economic al țării apartheidului. Namibia aparține, de altfel, „zonei monetare sud-africane”.

Dependenta aproape exclusiv de exterior, economia namibiană este de o extremă vulnerabilitate. Între 1977 și 1985, ritmul de creștere a fost negativ, ca urmare a războiului, incertitudinii politice și secetei. Rata anuală a inflației este de 20%. Anul 1986—1987 a fost marcat de o creștere de 3,5%. Pretoria investind 1,5 miliarde dolari drept asistență bugetară.

„O țară
bogată
și puțin
populată”

Suprafața: 824 000 kmp. Populația: 1 200 000 locuitori. Densitate: 1,5 locuitori/kmp. Capitala: Windhoek: 85 000 locuitori. Principalele etnii (în procente): Negri: Ovambo (50%), Kavango (9,8%), Herero (7%), Damara (6,9%), Nama (4,5%), Caprivieni (3,6%), Boșimani (2,8%), Rehoboth Basterd (2%), Tswana (0,4%). Albi: în total 7% afrikaaneri (5% — 30 000), germani (1,8% — 22 000), anglofoni (0,7% — 8 000). Metiși — 4%, diverși 1,5%.

Principalele resurse: diamante (2 milioane carate în 1977, 930 183 în 1984), uraniu, zinc, plumb, cupru, pește, creșterea berbecilor din rasa Karakul (berbeci negri) pentru producerea de astrahan, cereale. Rețea rutieră: 42 000 km, dintre care 3 500 km asfalți. Rețeaua căilor ferate: 2 350 km. La P.I.B. agricultura contribuie cu 17%, industriile extractive — cu 35%, sectorul manufacturier — cu 10%, iar cel terțiar — cu 38%.

Nouă zecimi din teritoriul Namibiei este deșertic. Pămîntul arabil reprezintă abia a 12-a parte din suprafață și este acaparat de minoritatea albă. Aproape patru mii fermieri, utilizînd 50 000 muncitori agricoli negri, produc 80% din mărfurile agricole. 2 500 ferme pastorale, care produc berbeci karakul, aparțin albilor. Ele asigură țării primul loc în lume (alături de U.R.S.S.) în producția de astrahan. 100 000 țărani lucrează pe pămînturile tribale și nu produc decît 20% din producția agricolă. Resursele piscicole namibiene sînt considerabile, grație curentului rece Benguela, care scaldă coastele africane din sud-vest. Ele sînt exploatare de marile companii străine. Ansamblul sectorului primar reprezintă aproape 17% din produsul intern.

Industria extractivă rămîne unul din sectoarele cele mai rentabile. În pofida rezoluțiilor Națiunilor Unite care, în 1974, au declarat ilegală orice tran-

rea procesului de obținere a independenței Namibiei — au convins conducerea SWAPO că Africa de Sud și-a dat seama de necesitatea de a accepta dreptul la autodeterminare al Namibiei. SWAPO poate declara, cu convingere și certitudine, că războiul de eliberare dus timp de 22 de ani de Armata Populară de Eliberare a Namibiei (aripa militară a SWAPO) a facilitat progresele în direcția obținerii independenței Namibiei, instaurării păcii și securității în sudul Africii”, a spus el.

Din păcate, aceste declarații pline de speranță au fost umbrite de două evenimente, ce nu pot fi trecute cu vederea și ale căror implicații par deosebite analiștilor situației. Mai întâi, din Namibia, „Consiliul Bisericii” a anunțat că, în nordul teritoriului, au avut loc incidente armate, în cursul cărora poliția locală a deschis focul împotriva unor persoane, ucigând mai multe dintre ele.

În legătură cu acestea, Sam Nujoma a adresat secretarului general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, apelul de a folosi întreg efectivul UNTAG pentru a împiedica trupele sud-africane să submineze în continuare aspirațiile politice ale poporului Namibiei. SWAPO și aripa sa militară sprijină acordul cu privire la încetarea focului, a subliniat Sam Nujoma într-o declarație. El a respins afirmațiile autorităților de la Pretoria potrivit cărora luptători ai SWAPO ar fi trecut frontiera în Namibia. Cei 38 de namibieni care au fost uciși în cursul ciocnirilor cu forțele de poliție au fost atacați pe teritoriul namibian și au acționat în autoapărare, a precizat Nujoma.

În legătură cu incidentele respective, Angola a propus organizarea de urgență, la Windhoek, a unei ședințe a Comisiei mixte pentru supravegherea procesului de reglementare din sud-vestul Africii. În declarația dată publicității de Ministerul de externe angolez se exprimă îngrijorarea în legătură cu consecințele pe care ciocnirile dintre luptătorii SWAPO și trupele sud-africane le pot avea pentru aplicarea Rezoluției 435. Angola a respins categoric acuzațiile că forțele SWAPO, angajate în aceste incidente, ar fi venit de pe teritoriul angolez și își reafirmă hotărârea de a respecta riguros acordurile menite să asigure accesul Namibiei la independență.

În Consiliul de Securitate al O.N.U. s-au desfășurat consultări cu ușile închise asupra situației de criză ce s-a creat în Namibia, luându-se cunoștință de raportul secretarului general al Organizației, care, evidențiind gravitatea recentelor evoluții, a cerut părților să manifeste maximum de reținere. S-a arătat că interesele independenței Namibiei reclamă o colaborare deplină a părților cu secretarul general al O.N.U. și cu reprezentantul său special precum și respectarea strictă a acordurilor privind planul de reglementare a problemei namibiene. Drept urmare, Martti Ahtisaari a creat o misiune de anchetă a UNTAG care s-a deplasat în nordul namibian, pentru a investiga cauzele acestor lupte.

Dincolo de orice detaliu asupra faptului amintit, observatorii au fost surprinși de amenințările lansate imediat de Africa de Sud că va cere „căștilor albastre” să părăsească Namibia.

Totodată, comentatorii și corespondenții de presă aflați la fața locului insistă pe larg asupra prezenței, la sediul trupelor engleze din UNTAG, la 1 aprilie, la ceremonia debutului aplicării Planului O.N.U., a premierului britanic, Margaret Thatcher, care a avut convorbiri și cu Roelof „Pik” Botha, șeful diplomației sud-africane. Nu este numai un gest aparent protocolar, este un caz fără precedent și observatorii relevă că e vorba de o subliniere evidentă a dorinței britanice de a-și conserva, în primul rând, interesele economice, ca și cele de altă natură

Rezoluția 435

(principalele prevederi)

„Consiliul de Securitate,

Reamintind rezoluțiile sale 385 (1976), 431 (1978) și 432 (1978) (...),

Reafirmând responsabilitatea juridică a Organizației Națiunilor Unite în privința Namibiei,

1. Aprobă raportul secretarului general (S/12827) privind aplicarea propunerii de reglementare a situației Namibiei (S/12636), cit și declarația sa explicativă (S/12869);

2. Reafirmă că obiectivul său este retragerea administrației ilegale a Africii de Sud din Namibia și transferul puterii poporului namibian, cu asistența O.N.U., în conformitate cu rezoluția 385 (1976);

3. Decide să creeze sub autoritatea sa, pentru o durată de până la 12 luni, un Grup de Asistență al Națiunilor Unite pentru perioada de Tranziție (UNTAG), în conformitate cu raportul sus-menționat al secretarului general, cu scopul

de a sprijini reprezentantul său special să execute mandatul ce i-a fost încredințat prin paragraful 1 al Rezoluției 431 (1978) a Consiliului de Securitate, să asigure, într-un viitor apropiat, independența Namibiei prin intermediul alegerilor libere sub supravegherea și controlul Organizației Națiunilor Unite;

4. Constată cu satisfacție că SWAPO este dispusă să coopereze la punerea în aplicare a raportului secretarului general și, în special, că este gata să semneze și să respecte dispozițiile relative la încetarea focului, cum a arătat președintele ei în scrisoarea sa datată 8 septembrie 1978 (S/12841);

5. Cere Africii de Sud să coopereze imediat cu secretarul general în aplicarea prezentei rezoluții;

6. Declară că toate măsurile unilaterale luate de administrația ilegală în Namibia în legătură cu procesul electoral, inclusiv stabilirea unilaterală de liste electorale sau transferul puterii, contravenind rezoluțiilor 385 (1976), 431 (1978) și prezentei rezoluții a Consiliului de Securitate, sint nule și neavente (...).

Formațiuni politice

Așa cum prevăd Rezoluția 435 a O.N.U., Protocolul de la Brazzaville și acordurile tripartite de la New York, din 22 decembrie 1988, în Namibia, în perioada de tranziție, se vor organiza alegeri generale — 1 noiembrie a.c. — la care au dreptul să se prezinte toate formațiunile politice. După revista „Jeune Afrique” vă prezentăm o listă a acestora. *)

S.W.A.P.O. Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest, structurată pe bază multiethnică, recunoscută în 1963 de O.U.A. drept unic reprezentant al poporului namibian, decizie sancționată în 1966 și de O.N.U.

Alianța Democratică Turnhalle (D.T.A.) regroupează partidele următoare: Alianța Boșimanilor, Alianța Caprivienilor (capriviene), Alianța Kavango (kavangos), Partidul Laburist (metiși), Partidul Namibian Democratic Turnhalle (namas), Tinerii Pionieri Namibieni (namas), Partidul Național Democratic (ovambas), Organizația Democratică de Unitate Națională (herero), Asociația Bastarzilor (bastarzi), Partidul Republican (albi), Frontul Democratic al Sud-Vestului African (damaras), Partidul Leoposengue (tsuanas), Partidul Federal (albi anglofoni), Partidul Național Purificat (P.N.P. — albi

afrikaaneri extremiști). Grupul de interes al locuitorilor sud-vestului african de limbă germană — albi germanofoni. Partidul Liberal (metiși).

„Aktur” este o grupare multiethnică în jurul afrikaanerilor favorabili Pretoriei, ce cuprinde: Partidul Național (albi afrikaaneri), Grupul de Acțiune Sud-Vest African (albi anglofoni), Grupul de Acțiune Damara (damaras), Grupul de Acțiune Kovangos (kovangos), Grupul de Acțiune din Rehoboth (bastarzi) Frontul Național Namibian (N.N.F.): Uniune a partidelor politice moderate, ostile S.W.A.P.O.: Consiliul Damara (damaras), Partidul Federal din Rehoboth (bastarzi), Consiliul Blandery (herero), Partidul Progresist Namibian (namas), S.W.A.N.U. — Uniunea Națională a Sud-Vestului African (hereros).

Frontul de eliberare al poporului namibian (bastarzi), S.W.A.P.O. Democratic (multiethnic), Partidul Național Independent (metiși). La cele de mai sus se adaugă Frontul Național Patriotic (N.P.F.) a cărei creare a fost anunțată la 15 februarie a.c., fără a se preciza ce populație reprezintă. De asemenea, la 20 martie, s-a creat partidul Acțiunea Națională Creștină.

*) În paranteză sint trecute fie populațiile (etnile) ce fac parte din aceste partide, fie zonele geografice în care ființează ele.

din Namibia. Dar el releva și un fel de „poliță în alb” pe care Londra o oferă Pretoriei într-un moment cu multiple semnificații politice — și nu numai — în Africa australă și pe continent. În sfârșit, în afara oricăror considerații, comentatorii nu-și amintesc să se fi consemnat un alt gest comparabil cu cel al prezenței premierului britanic în Namibia într-un caz similar, mai ales că teritoriul în cauză n-a fost colonie engleză și nici n-a avut de-a face, de câteva zeci de ani, cu coroana britanică.

În ce privește perspectivele evoluțiilor politice din Namibia, notăm că, la ordinea zilei, se află, acum, repatrierea refugiaților din teritoriile vecine, pregătirea

legii electorale (și elaborarea modului de înregistrare a alegătorilor și a partidelor), stabilirea competențelor viitoarei Adunări Constituante în condițiile respectării încetării focului și ale declanșării campaniei electorale. Este un ansamblu de principii și reguli ce trebuie stabilite exact și respectate riguros, întrucât este vorba de un proces mai amplu și îndelungat. Chiar dacă el nu se va desfășura fără dificultăți — și este greu să fie altfel, dată fiind natura situației —, apare limpede că evoluția Namibiei spre independență este ireversibilă, faptul fiind în concordanță directă cu dorința poporului său.

Dumitru Constantin

Confruntări de poziții în problema degrevărilor de datorii

Zilele trecute au avut loc, la Washington, lucrările reuniunilor Comitetului Interimar al Fondului Monetar Internațional (F.M.I.) și, respectiv, Comitetului pentru Dezvoltare al Băncii Mondiale — organisme care, între sesiunile anuale (din toamnă) ale celor două instituții, se întrunesc, în fiecare primăvară, pentru a evalua situația, a proceda la consultări și a adopta eventuale decizii în probleme monetar-financiare internaționale. Ca de fiecare dată în ultimii ani, agenda reuniunilor a fost dominată de problema datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare, în a cărei abordare au intervenit elemente noi, legate de recunoașterea, pe un plan larg, a necesității unor degrevări de datorii ca mijloc de reglementare a acestei probleme, poate cea mai gravă dintre cele care confruntă în prezent economia mondială.

Datoria externă, pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, a depășit, la sfârșitul anului trecut, 1320 miliarde dolari și creșterea ei relativ mică din 1988 a rezultat din limitarea și mai pronunțată a accesului lor la noi credite. În condițiile acestei restringeri, pretinderea unor vărsăminte mereu în creștere în contul datoriilor lor vechi (amortismente plus dobinzi) — cu atât mai mult cu cât plățile pentru dobinzi s-au majorat în 1988, în contextul sporirii ratelor acestora — a obligat țările respective la transferuri nete, încă și mai mari, de resurse financiare spre țările dezvoltate.

Menționând că aceste transferuri nete s-au ridicat, în 1988, la 31,2 miliarde dolari, comunicatul „Grupului celor 24” — organism monetar-financiar al țărilor în curs de dezvoltare, întrunit înaintea reuniunilor Comitetului Interimar și Comitetului pentru Dezvoltare — apreciază ca „insuportabil” nivelul atins de serviciul datoriei lor externe, îl califică drept „cel mai mare obstacol în calea creșterii lor economice” și exprimă „profunda preocupare față de deteriorarea situației economice și sociale și față de acutizarea agitației politice în țările îndatorate”. Se cere țărilor industrializate să-și rezolve problemele lor economice nu prin măsuri comerciale protecționiste sau prin creșterea dobinzilor, care împovărează țările în curs de dezvoltare, și se reclamă, totodată, o reformă a sistemului monetar și financiar internațional, sugerându-se în acest scop crearea unui comitet ministerial și, apoi, convocarea unei conferințe monetar-financiare internaționale.

În document sînt considerate binevenite și sînt salutate inițiativele pe linia unei reduceri de către creditori a datoriilor țărilor în curs de dezvoltare și, cu mențiune directă la propunerile pe această linie venind din partea chiar a unor țări industrializate occidentale, se apreciază că ele constituie „o recunoaștere oficială — care trebuia să intervină încă mai de mult — că reducerile în nivelul datoriei și ale serviciului datoriei reprezintă una din componentele primordiale ale soluționării problemei îndatorării internaționale”.

Referirea vizează direct elementul nou intervenit în problematica datoriei externe, respectiv faptul că, în fața eșecului evident al abordărilor de pînă acum (impuse de principalii creditori), au apărut, în poziția mai multor țări occidentale, după ani de atitudini rigide, unele reorientări, care au în vedere mecanisme de reducere, sub o formă sau alta, a datoriilor țărilor în curs de dezvoltare (și nu numai a celor către instituții guvernamentale, dar

și a celor către bănci particulare). În mod firesc, o atenție deosebită au concentrat reformulările în poziția Statelor Unite, principala putere economică și financiară a lumii occidentale, primul creditor guvernamental, țara de origine a celor mai importante bănci particulare creditoare și, pînă nu de mult, reducta inflexibilității, de care se loviseră orice încercări de a se lua în considerare, în problema datoriilor, abordări altele decît cele așa-numite „uzuale”, „convenționale” sau „tradiționale”.

La mijlocul lunii martie, S.U.A. au comunicat noile orientări (cunoscute sub numele „planul Brady” — vezi „Lumea” nr. 13/1989), care includ, printre mijloacele de reglementare avute în vedere, și reduceri de către creditori ale datoriilor prin mecanisme de piață (în esență prin „răscumpărări” de datorii sau prin conversiuni de datorii în investiții, în ambele cazuri reducerea datoriilor rezultînd indirect din exploatarea diferenței dintre valoarea inițială a acestora și prețurile mai scăzute, cu rabaturi între 20 și 80 la sută, la care sînt evaluate ele actualmente la punerea în vânzare de către creditori pe „piața secundară” — vezi „Lumea” nr. 10 și 11/1989).

După cum era de anticipat, datorită înseși prevederilor sale, așa-numitul „plan Brady” a suscitat multiple controverse, legate atât de unele probleme principale, cît și de diverse aspecte concrete ale aplicării sale. Din partea țărilor în curs de dezvoltare s-a menționat că, deși, prin acest plan, se acceptă, pentru prima dată, un efort al creditorilor în soluționarea problemei datoriilor (prin reducerile de datorii la care ar proceda), o serie de prevederi conținute nu vin în întîmpinarea unei reglementări pe măsura cerințelor. Astfel, menținerea așa-numitei abordări „de la caz la caz” — reafirmată în comunicatul celor șapte principale state occidentale, întrunit înaintea reuniunii instanțelor FMI și Băncii Mondiale — lasă, în continuare, debitorii în mod individual în fața frontului comun al creditorilor, iar, prin faptul că reducerile de datorii ar urma să se efectueze doar prin așa-numitele „mecanisme de piață” (precum „răscumpărări” de datorii vechi la actualele prețuri mai reduse ale pieței sau conversiuni de datorii în investiții), planul limitează numărul eventualilor beneficiari numai la acele țări debitoare care vor accepta scheme din sfera „mecanismelor de piață”. Comunicatul „Grupului celor 24” subliniază, de altfel, cerința ca, în aplicarea planurilor de reducere a datoriilor, „să se garanteze tu-

turor țărilor debitoare posibilitatea de a beneficia de acordurile internaționale stabilite”. Cele mai multe critici la adresa „planului Brady” sînt legate, însă, de faptul că reducerile de datorii sînt condiționate de ajustări economice în țările debitoare, care ar urma să fie nu cele considerate necesare de țările respective, ci acelea reclamate de către creditori prin intermediul instituțiilor financiare internaționale (și, după cum a arătat experiența, condiționările impuse pînă acum de către F.M.I. și Banca Mondială nu au constituit decît împovărătoare programe de austeritate economică).

Controverse nu mai puțin importante s-au manifestat în rîndurile creditorilor înșiși. Băncile particulare — direct vizate în ce privește o reducere a creanțelor lor pe lingă țări în curs de dezvoltare — nu și-au comunicat o poziție decît în principiu de acceptare a „planului Brady”, urmînd ca poziția definitivă să fie exprimată doar o dată cu precizări în legătură cu ceea ce le interesează în primul rînd: garanțiile operațiunilor de reducere a datoriilor. Guvernele occidentale ezită în a se constitui, în mod nemijlocit, în garant, motivînd că „banii publici nu pot fi folosiți pentru susținerea financiară a băncilor particulare”. De altfel, în comunicatul reuniunii celor șapte principale state occidentale, se menționează că „negocierile concrete în problema îndatorării și reducerilor de datorii constituie o temă pe care țările debitoare trebuie s-o discute cu băncile particulare”, insistîndu-se asupra faptului că acestea din urmă ar urma să accepte, pe baze voluntare, reducerile de datorii.

Asigurarea unor asemenea garanții de către instituțiile financiare internaționale nu pune probleme mai puțin complicate. Unele țări occidentale (Japonia, Franța) par a se arăta dispuse să accepte o implicare mai largă și mai directă a acestor instituții în garantarea operațiunilor respective. Altele, însă, printre care și S.U.A., nu au în vedere, pentru instituțiile respective, decît o implicare oarecum indirectă și în anumite limite (de preferat în cadrul resurselor financiare pe care le au actualmente la dispoziție). Astfel, în concepția „planului Brady”, negocierile privind reducerile de datorii ar urma să se desfășoare nemijlocit, în cadrul și potrivit condițiilor pieței, între debitori și creditori, rolul instituțiilor financiare fiind doar de a sprijini și încuraja, dar nicidecum de a conduce sau dirija tranzacțiile. În aceeași concepție, resursele financiare destinate garanțiilor ar urma să fie obținute dintr-o redirectionare în acest scop a mijloacelor de care dispun în prezent instituțiile respective (și nu neapărat dintr-o sporire a mijloacelor lor financiare, așa cum, în esență, prevăd planurile japoneze și franceze); în practică, ar urma ca creditele acordate de aceste instituții să poată fi folosite, în parte, la garantarea operațiunilor de „răscumpărare” (transformarea unor datorii vechi mai mari în noi titluri financiare, de valoare mai redusă). La finanțarea reconstrucției rezervelor valutare ale țărilor debitoare (în cazul în care operațiunile de „răscumpărare” s-ar efectua cu mijloace mobilizate din aceste rezerve) sau la garantarea parțială a plăților în contul dobinzilor la acele datorii reduse în urma „răscumpărărilor” cu rabat.

Confruntările de poziție asupra acestei probleme explică de ce, în comunicatul „celor 7”, rolul F.M.I. și al Băncii Mondiale nu este clar specificat și se sugerează adoptarea, tot pe baze voluntare, de către cele două instituții, a formulelor prin care ele să se implice în operațiunile de reducere a datoriilor. Un comitet comun F.M.I. — Banca Mondială va fi constituit pentru a studia aceste formule. Se vorbește de necesitatea unei perioade de timp pentru